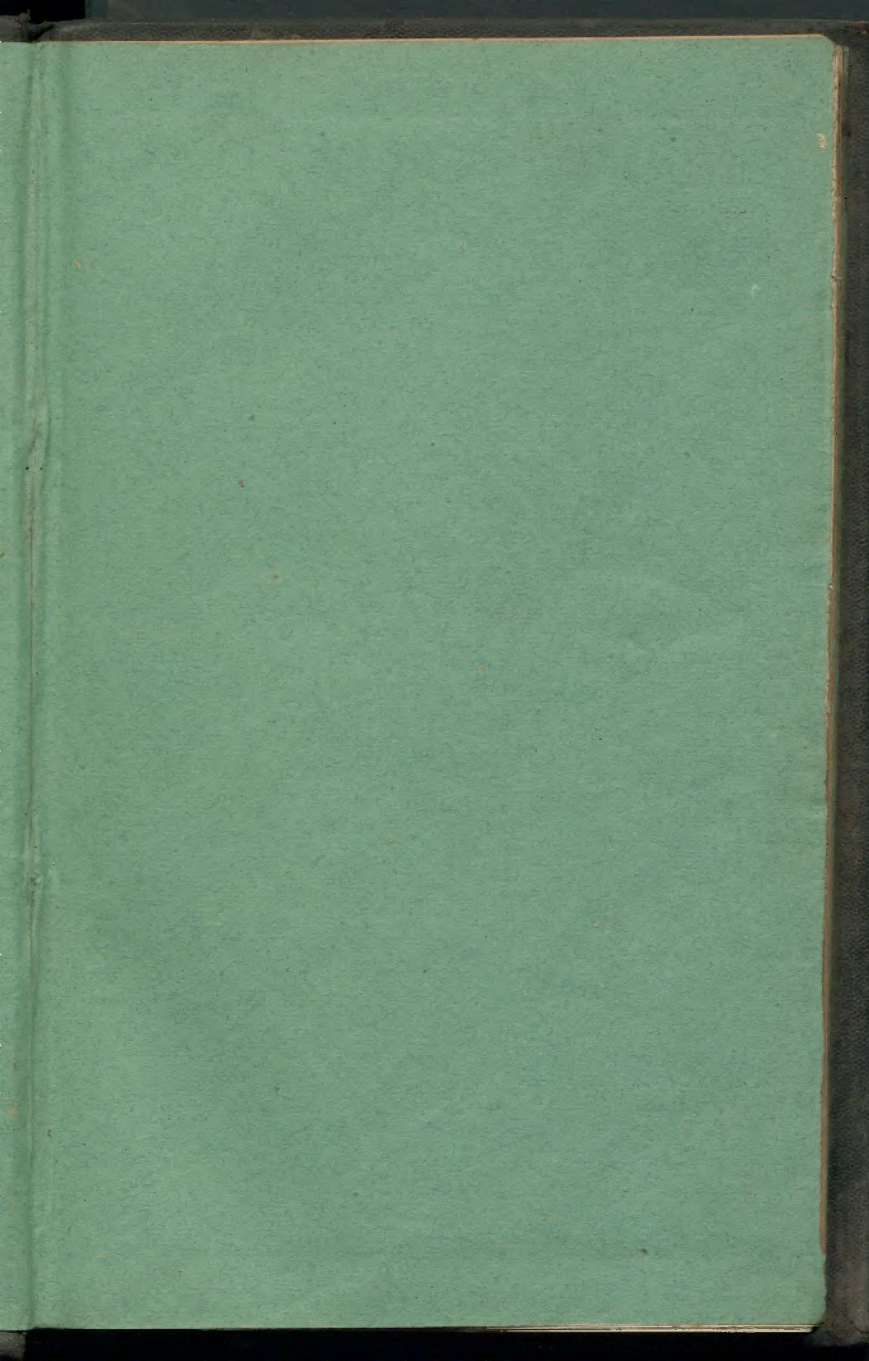
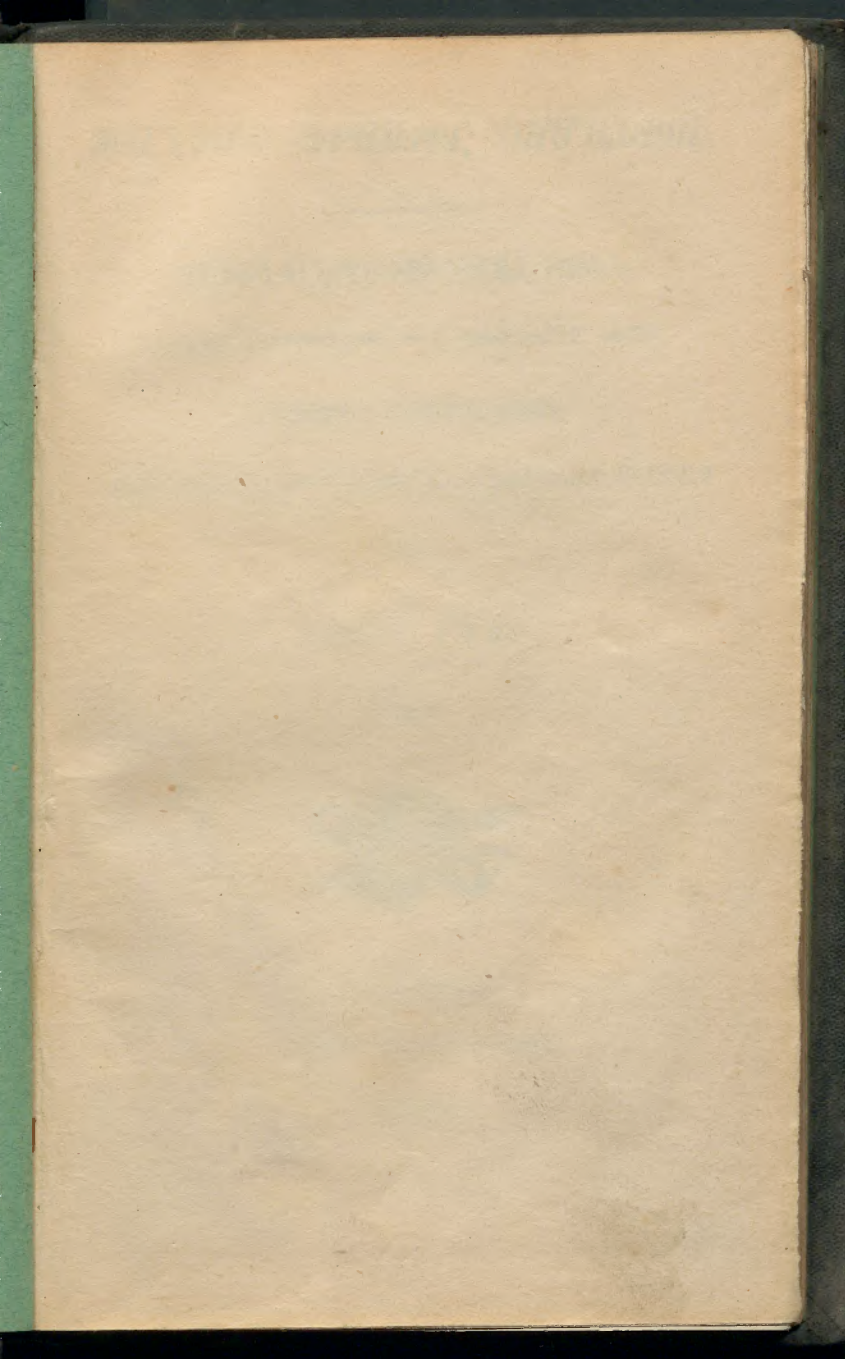

386

W. 386.

ԹԱՂԻՄԻ ԳՐԱԱԹԸ ՎՍՄԱՆԻՅԷ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԶԻՆ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՖԱԹԸ ԻԼԷ ԵԱԶԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ՂԻՍԱՆԻ ՎՍՄԱՆԻՅԷ

ԻԱՍՍԷԹԷՆ ԹԷՐԹԻՊ ՕԼՈՒՆԱՆ ԹԷԷԼԻՖԱԹ ՕԼԱՐԱԳ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

ՄԱԹՊԱ՛Ի ԱՐԱՄԵԱՆ

—
1870

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

500 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

1895

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

1895

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1895

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Չօճուգլարա սուհուլէթ իւրէ գրաստ թա'լիւմ էթ-
մէնին էլցէմլյէթի' պու ա'սիրտէ պիւ ճիւմէ միւթէ-
մէտտին միլէթլէրին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթ-
միշ օլարագ' պու խուսուսա իջիւն տիրայէթլի խօճա-
լար վէ միւնասիպ քիթապլար թէտարիքինէ հէր պի-
րինին զիյատէսիլէ մուգայյետ պուլունտուղու չօգ-
լարըն մա'լիւմիւ իսէտէ , պիգիւմ միլէթիմիզին պու
պապտէ լայըգըյլէ գայտ էթմէտիլի էսէֆ օլունա-
ճագ պիր քէյֆիլյէթ տիր :

Պինաէն 'ալէյհ միլէթիմիզտէն լիսանի 'Օսմանի
խսթի' մալ էտէն գըսմըն մէքթէպլէրինին էչէտտի իհ-
թիաճաթը իջիւն միւմքինի մէրթէպէ չօճուգլարըն
սիննինէ վէ միգաճընա միւնասիպ' հէմ խսթիգամէթի
ախլաղէյէյէ միւֆիտ օլարագ թէտարիք օլունմագ-
տա օլան ԹԱ'ԼԻՄԻ ԳՐԱՍԹԸ 'ՕՍՄԱՆԻՅԷ նամ թէէլի-
ֆաթըն իշպու ԳՐՍՄԸ ՍԱՆԻՍԻ տախի մէքթէպլէրի-
միզէ մուհապլէթլէ թագաթիմ օլունուր :

Պիր լիսանը տօղրու սէյլէյիպ տօղրու եազմագ
փէք իգթիզալը պիր մատտէ օլտուղունտան' հէր տէր-
սին իլքինէ վագ օլունան քէլիմէլէրի վէ իգթիզաի
հալէ նազարէն տէրսին իջինտէն ախէրլէրինի տախի
չայիրտանա հէճէլէթտիրմէք իշինի խօճալարըն տի-
րայէթինէ հէվալէ էտէրիզ :

Հէմ խօճալարտան մէէմուլ օլունուր քի թա'լիմի
Գրաստլա պէրապէր , թահսիլի մա'լիւմաթա տախի
տիգգաթ էյլէյիպ' պու մէրամա մէպնի' տէրպլէրին
սօնուկտա գօնուլուպ սուհուլէթլէ պուլունմալարը
իջիւն տէրստէ պուլունտուղուգլարը պէնտլէրին ըագամ-
լարը իլէ թէրգիւմ գըլընան սիւալարը չայիրտանա
'ալէտտէվամ սօրաճագլար տըր :

ԹԱ՛ԼԻՄԻ ԳՐԱԱԹԸ 'ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Տ Ե Ր Ս 1.

Այլ	ԷՎ	Գըշ	Դօրգու
Ատէմ	Ուզուն	Մէքթէպ	Վագըթ
Օրման	Էյի	Նիշան	Շայիրո
Եսվրու	Ասլա	Հայվան	Ուզուն

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ՁԻՀՆԻ

1. Ամէրիգատա չօգ այը պուլունուր : Պիր կիւն՝ ատէմին պիրի օրմանլըգտա պիր այը եավ-րուսու պուլուր , վէ թուլթուպ էվէ չօճուգլա-րընա կէօթիւրիւր , քի ծնուն իլէ օյնասընլար . ֆագաթ ծնլարա պունա էյի մուգայյէտ օլուն տէյիւ ըամարլար :

2. Պէօյլէճէ պու եսվրու ազ վագըթտան չօ-ճուգլարա ալըշըր , ծնլարը սէվէր վէ ասլա ին-ճիթմէյերէք պիլէլէրինճէ օյնար :

3. Գըշ կէլտիքտէ պու այը չօճուգլար իլէ պերապէր մէքթէպէ կիտէրէք՝ օրատա օլան շա-յիրտլէրին ճիւմլէսի տախի պունու սէվէրլէր , վէ քէնտի թա՛ամլարընտան ծնա եէտիրիրլէր :

4. Լաքին պու այը կիւնէրին պիրինտէ օր-
մանըղա կիտիպ՝ պիր տահա էվէ տէօնմէզ, Պու-
նուն իւզէրինէ սէնէլէր կէչտի, վէ պիր կիւն օլ
մէքթէպին շայիրտլէրի ափանսըզ գօրգու իլէ
տօլտուլար. զիրա կէօրտիւլէր քի, պիր իրի, կէօվ-
տէլի այը մէքթէպին գափուսունու աչըպ՝ կէ-
լիր վէ էօնէրինտէ տուրուր :

5. Վէ պիրազ վագըթ եիւզէրինէ պագտըզ-
տան սօնկրա՝ կիտիպ պէօյիւք փէնչէսի իլէ, թա-
'ամլարընը սագլատըզլարը եէրի աչար, վէ օրտա
պուլունան հէր շէյի եէր, վէ թիւքէթտիքաէն
սօնկրա՝ սայքի մէմնունում տէյէրէք շփիրտլէ-
րին եիւզիւնէ պագըպ չէքիլիր վէ պիր տահա
կէօրիւնմէզ. ֆագաթ իւզէրինտէ պուլունան պիր
նիչանտան անլամըչլար քի, պու՝ վագթը իլէ
չօճուզլարըն օյնատըզլարը շօլ այը եավրուսու
իմիշ :

6. Պու նագլիյէթ կէօսթէրիյօր քի, հայվան-
լար ուզուն վագըթ՝ պիր շէյի խաթըլարընտա
սագլայա պիլիրլէր :

Սխալլար : 1. Սմէրիգա նէ՞րէտէ տիր : Օրատա նէ՞
չէչիտ հայվանլար պուլունուր : Օրատա պիր ատէմ
օրմանըղտա նէ՞ պուլտու : Օնու նէ՞ եափտը : 2. Օ
չօճուզլարը սէվէրմի՞ իտի : 3. Նէ՞տէն պիլիրսին : 4. Տա-
յիմ եանլարընտա գալտըմը : Կէրի կէլտիմի : 5.
Կէլտի նէ՞ եափտը :

Տ Ե Ր Ս Զ .

՝Ասքէր	Փարլագ	Քիմ	Լաքին
Զօգ	Պէնկզ	Խաչ	Սէն
Խայրը	Զալիմ	Աղաճ	Կէօզ
Ատէմ	Էմր	Տախի	Շիմոխ

՝ԱՍՔԵՐ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷՐՄԻՍԻՆ

Փէհէր. Սամուէլ, ՝ասքէր կէօրմէք իսթէրմիսին,

Սամուէլ . Էվվէթ, չօգ իսթէրիմ,

Փ . Սէն ՝ասքէր օլմադ իսթէրմիսին :

Ս . Էվվէթ, իսթէրիմ :

Փ . Փէք էյի, Լաքին ՝ասքէրլէրին իչի նէ՞ օլ-
տուղունու պիլլիմիսին :

Ս . Խայրը, պիլմէմ :

Փ . Օնլարըն իչի՝ ատէմ էօլտիւրմէսինի էօյ-
րէնմէք տիր . օլ փարլագ թիւֆէնքլէրի, ատէմ
էօլտիւրմէք իչիւն տիր . օլ փարլագ սիւնկիւ-
լէրի տախի ատէմլէրի սապիլամագ իչիւն եա-
փրմըշ տըր :

Սամուէլ պէնկզինի աթտը, չիւնքի ՝ասքէրլէ-
րին պէյլէ զալիմ պիր իշ իչիւն թա՛լիմ օլուն-
տուղլարը, ապլա խաթրընտան կէչմէմիշ իտի :

Փ . Պիր եարամագ ատէմ քէնտիլէրէ էմր էթ-
տիյի իչիւն Բէթլէհէմոէքի մա՛սուլարը էօլ-
տիւրէնլէր քիմ օլտուղունու պիլլիմիսին :

Ս . Խայրը , պիլմէմ :

Փ . 'Ասքէրէր իտի :

Փ . Եֆէնտիմիզի խաչա չըգարան , վէ էլլէրի-
նի հէմ ալագլարընը էնքսէրլէր իլէ տէլէնլէր
քիմլէր օլտուղունու պիլրմիսին :

Սամուէլ սիւքիւթ էյլէտի :

Փ . 'Ասքէրլէր իտի . — Վէ էյէր շիմտի տէ
'ասքէրլէրէ էմր օլունսա սիզին էվի երգարլար ,
աղաճլարընըզը քէսէրլէր , վէ պապանը տախի
էօլտիւրիւրլէր :

Սամուէլին կէօղլէրի եաչարտը :

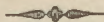
Փ . 'Ասքէր օլմադ իսթէրմիսին :

Ս . Խայրը , խայրը , իսթէմէմ :

Փ . 'Ասքէրլէրի կէօրմէք իսթէրմիսին :

Ս . Խայրը , իսթէմէմ :

Սիւսլէր : Սամուէլ քիմ իլէ գօնուչտու : Սամուէլ
նի՞չիւն 'ասքէր օլմադ իսթէտի 'Ասքէրլէրին խըզմէ-
թի նէ՞ տիր : Սամուէլ սօնկրատան նի՞չիւն 'ասքէր
օլմադ իսթէմէտի :

Տ Ե Ր Ս 3 .

Պէյգատէ	Միւճէվէր	Խապէր	Տու'ա
Խաթուն	Մասա	Վիւճիւտ	Էօլմէք
Իւճրէթ	Գուլագ	Տիթրէմէք	Միւճաղա
Սա'տթ	Փասիտ	Հազըր	Զէնկին

ԵՒՆԻԼՄԻՇ ՕԼԱՆ ԹԵՃՐԻԻՊԷ

1 . Պիր պէյղատէ խաթուն պիր տէֆ'ա քէն-
տի օտասընը թէմիզէմէք իշիւն՝ իւճրէթ իլէ
ֆագիր պիր օղլան թուլթուու :

2 . Օղլան օտայա կիրտիյինտէ քիմսէ օլմա-
տըղընը կէօրէրէք՝ էթրաֆընտա պուլունան կիւ-
զէլ շէյլէրի սէյր էթմէյէ պաշլատը :

3 . Հէփիսինտէն զիյատէ խօշունա կէլէն՝
մասանըն իւզէրինտէ տուրան պիր ալթուն ճէպ
սա'աթը , վէ պա'զըմիւճէվհէրաթ իտի : Քէնտի
քէնտինի զապթ էտէմէյիպ՝ սա'աթը էլինէ ալ-
տը , վէ գուլաղընա եանաշտըրտը , անտէն քէն-
տինէ՝ «Քեաշքի պէնիմտէ պէյլէ պիր սա'աթըմ
օլայտը» տէյիւ ֆասիտ պիր ֆիքիր կէլտի :

4 . Պունստան սօնկրա՝ քէնտի քէնտինէ ,
«Աճապ պունու ալսամ մը» , պիր տէ տէօնիւպ՝
«Եա ալըրսամ խըրուրզըգ սայըլմա՞ղ մը» տէտի :

5 . «Լաքին քիմին խապէրի օլաճագ . 'աճապ
ալսամ մը» տէյիւ էթրաֆընա պագընճա պիւ-
թիւն վիւճիւտիւ տիթրէտի , վէ եինէ տէտի ,
«Ալայըմ մը» :

6 . «Ալըրսամ , պիւթիւն 'էօմրիւմտէ պիր
եարամազ ատէմ օլուպ՝ ասլա բահաթ ույու-
յամայաճաղըմ : Պիր տահա քիմսէնին եիւզիւնէ
պագամայաճաղըմ : Եա տույուլուրսա՛ , ,

7 . «Լաքին քիմ տույաճագ , քիմսէ կէօրմէ-

յօր - քիմնէ կէօ՞րմէյօրմու » : Էվվէթ , Ալլահ կէօրիւյօր պէնի . չիւն օ հէր եէրտէ հազըր տըր , վէ հէր շէյի կէօրիւր : Խըրսըզըզ էթտիքտէն սօնկրա պիր տահա օնա նէ՞ եիւզ իլէ տու'ա է-տէյիմ : Եա էօլէճէք օլուրսամ :

8 . Պու միւլհաղա քէնտինի իւրքիւթտիւ , վէ սա'աթը կէրի եէրինէ գօյարագ եիւքսէք սէս իլէ շէօլէ տէտի . « Խայըր , պանա՝ զէնկին օլ-մատան իսէ , ֆագիր օլուպ տա բահաթ պիր զա-միրիմ օլմասը տահա իսօշ տուր » : Պէօլէճէ ի-շինի պիթիրիպ չըգտը կիթտի :

9 . Հալ պու քի , էվ սահիպի խաթոհն՝ եա-նաշըսընտա օլան օլ պիր օտատան պոլնուէն հէվի էթտիյինի կէօրմիւշ , վէ սօն սէօլլէրինի տախի իշիթմիշ իտի :

10 . Էրթէսի կիւն ատէմ եօլլայըպ օնու չա-ղըրթտը , վէ սիւալ էտիպ՝ « Տիւն օտամտա իքէն սա'աթը վէ միւճէվհէրաթը նի՞չիւն ալ-մատըն » տէտի :

11 . Պունուէն իւզէրինէ օղլան՝ պաշտան այա-ղա տիթրէյիպ նէ՞ տէյէճէյինի շաշըրտը . չիւն-քի օ շէյլէրի էլինէ ալմասընը պիլէ գապահաթ զանն էտէր իտի :

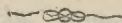
12 . Օլ տէմ խաթուն տէտի քի , « Պէն սէնի կէօրպիւմ , վէ տէտիյինի իշիթտիմ . թէճըրիւ-պէյէ գարչը գօմագտա սանա եարտըմ էտէն Ալլահա համու օլտուն » :

13. Պուճնտան պէօյլէ եանըմտա գալ : Եճ-
յէճէյինի , կիյէճէյինի , վէ մէքթէպ մէսարի-
ֆինի պէն վէրիւրիմ . հէմ սէնին իշինի էօյլէ
թէրթիպ էտէրիմ քի , պէօյիւտիւյիւնտէ քէնտի-
նէ պէօյլէ շէյլէր սաթուն ալմաղա հալը վագ-
թըն օլա :

14. Օղլանըն կէօղիւնտէն սէլ կիպի կէօղեաշ-
լարը կէլիպ՝ սէօյլէմէյէ մէճալը գալմատըղըն-
տան , թէշէքքիւրիւնիւ տախի կէօսթէրէմէտի :

15. Պու խաթուն կէօղիւնտէ տուրարագ օ-
նու թա'լիմ էթտիրտի , վէ օնուն էյի , սատըղ ,
վէ սա'ատէթլիւ պիր ատէմ օլտուղունու կէօ-
րիւպ քէնտիսի տէ շաղ օլտու :

Սիւալլար: 1. Ֆաղիր օղլանը քիմ'իւճրէթ իլէ թութ-
տու : Եճ՝ իշ թութաճագ իտի , 3 . Օրտա նէ՝ թէճ-
րիւպէյէ րասթ կէլքի : 4—8. Պու թէճրիւպէյի նա՝
սըլ եէնտի : 9. Էվ սահիպի պունուն էթտիյինի նա՝
սըլ անլատը , 10. Էրթէսի կիւն նէ՝ եափտը , 13. Օղ-
լանա նէ՝ էյլէտի , 15. Սօնու նա՝սըլ օլտու :

Տ Ե Ր Ս 4 .

Վահշի	Կէմի	Կէրէք	Նիյաղ
Նասիպ	Վաթան	Կէօղ	Սահիհ
Թա'լիմ	Քէրֆմ	Գըյը	Քէնար
Տու'ա	Տիլէք	Քէյֆլի	Սօնկրա

ԷՍԻՐ ԶՈՃՈՒՂՈՒՆ ԻՄԱՆԸ

1 . Սֆրիգանն վահշի փութփէրէսթլերի ա-
րասընտա պիրի պիրինի չալըպ՝ թիւճճարլարա
սաթմագ 'ատէթ օլմաղըլա, պիր տէֆ'ա Թով-
մաս իսմինտէ պիր քիւչիւք չօճուղու անասըն-
տան վէ պապասընտան չալարագ կէթիրիպ՝ Հին-
տիսթանտա սաթտըլար :

2 . Զօճուղուն նասիպի , էյի պիր եէրէ տիւ-
շէրէք՝ մէքթէպէ կէօնտէրիլաի , վէ Քրիսթի-
ան տինինտէ թա'լիմ օլունտու :

3 . Պիր կիւն խօճասընն գուլաղը պիր սէս
ալտը , վէ տիգգաթ էտէրէք անլատըքի , Թով-
մաս շու աթիտէքի սէօզլէր իլէ տու'ա էտէյօր :

4 . « Ես Բապպ Յիսուս , սէնտէն մէմնու-
նում քի , վաթանըմա պէօյիւք կէմի վէ եարամազ
ատէմլէր կէօնտէրտին , քի օնլար պէնի չալըպ
պու եէրէ կէթիրտիլէր տէ , պուրատա սէնի ,
վէ սէնին մուհապպէթինի էօյրէնտիմ : Վէ շիմ-
տի , Ես Բապպ Յիսուս , սէնտէն պիր պէօյիւք
տիլէյիմ վար . քէրէմ էյլէ , պիր պէօյիւք
կէմի իլէ պիր թագըմեարամազ ատէմլէր տահա
եօլլա , օնլար կիտիպ՝ անամը պապամը տա թու-
թուպ՝ պու մէմլէքէթէ կէթիրսինլէր , քի օն-
լար աախի սէնի էօյրէնէլէր , վէ սէվէլէր : »

5 . Խօճասը պիր գաչ կիւն սօնկրա կէօրտիւ-

քի , Թովմաս տէնիզ գըյըսընտա աուըմուշ , կէ-
լէն կէմիլէրէ տիգդաթլա պագմագտա տըր :

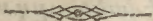
6 . « Թովմաս , նէ՞ տուըույօրսուն , նէ՞ պա-
գայօրսուն » տէտի խօճասը :

7. Թովմաս , « Աճապ Յիսուս էֆէնտիմտիլէ յի-
մի գապուլ էթտի՞ մի տէյիւ պագայօրում » տէ-
տի :

8 . Իքի սէնէ տիր տիւզիյէ , պու մինվալ
իւզրէ Թովմաս հէր կիւն տէնիզ քէնարընա կի-
տիպ՝ Անամ պապամ կէլլօրմու տէյիւ կէլէն
կէմիլէրէ կէօզ տիքէր իտի :

9 . Պիր կիւն տախի Թովմաս տէնիզ գըյըսը-
նա կիթմիշ իքէն՝ խօճասը օնուն զայէթ քէյֆլի
վէ էօթէ պէրի սէյիրտիպ սըչրամագտա օլտու-
ղունու կէօրիւնճէ , « Թովմաս , նէ՞ վար , պու դա-
տար սէվինճէ սէպէպ նէ » տէտի իսէ , « Ա՛հ
էֆէնտիմ » տէտի Թովմաս , « Յիսուս Քրիստոս
նիյազըմը տինկլէտի , անամ պապամ շօլ կէմի-
տէ կէլլօրլար » : Վէ սահիհէն տէ էօյլէ օլտու :

Սիւսլար : 1. Թովմաս քի՞մ իտի : 1, 2. Հինտիտիտա-
նա կէլվիսինտէ նիչիւն խօչլանտը : 4. Պիր կիւն նի՞ճէ
պիր տու՛ա էյլէտի : 5-8. Տու՛աք իշտիլէճէք տէյիւ
ինանըյօրմու իտի : 9. Էնճամ արղուսունա էրտի՞ մի :

Տ Ե Ր Ս 5 .

Իխթիյար	էօքիւզ	Տաւար	Րէնկլի
Սէպէպ	Սիւրիւ	Միւտտէթ	Սլաճա
Զիյատէ	Գուզու	Սճէպա	Զէշիտ
Գօյուն	Օղլագ	Էսվապ	Մաղրուր

ԶՍ.ԼԸՄ ԳԱՐԸՆՏԱՇԼԱՐ

1 . Պունտան չօգ , չօգ վաղըթ էվվէլ պիր իխթիյար ատէմ , վէ ծնուն ծն իքի օղլու վար իտի :

2 . Պու իխթիյար ատէմ օղուլարընըն հէփի-սինի տէ սէվէր իտի իսէ տէ , պիր սէպէպտէն՝ ծնլարըն պիրինի օլ պիրլէրինտէն զիյատէ սէվէր իտի :

3 . Աէլէլիմքի , պու ատէմին պիր չօգ տէ-վէլէրի , էօքիւզլէրի , գօյունլարը վէ քէշիլէրի վար իտի : Աէ սիւրիւլէրի օլ գատար չօգ իտի քի , ծնլարը կիւթմէք վէ պէքլէմէք իշին , հէմքիւշիւք գուզուլարա վէ օղլագլարա մու-գայյէտ օլմագ իշին՝ պիրինտէն , եախօտ ի-քիսինտէն մա՛ատա հէփ օղուլարը կիտէր իտի :

4 . Օղուլարը էվտէն չըգալը , նէ գատար վագըթ օլտուղունու , վէ եախօտ սիւրիւյիւ նէ-րէյէտէք կէօթիւրաիւքլէրինի պիւմէմ , անճագ

շու վար քի , պիր միւտտէթտէն պէրու փէտէր-
լէրի օնլարտան խապէր ալմամըշ իտի :

5 . «Սճէպա օղուլլարըմ՝նէրէտէ տիր , վէ
'աճէպա սաղ սէլիմ մի տիրլէր » տէյիւ պա-
պալարը տույմագ իսթէր իտի : Օ սէպէպտէն՝
օլ չօդ սէվտիյի օղլունու կէօնտէրտի քի , օն-
լարը արայըպ պուլտուն , վէ օնլարտան պիր
խապէր կէթիրսին :

6 . Պու օղլան օն եէտի եաշընտա գատար
իտի , վէ պապասը քէնտինէ կիւզէլ պիր էս-
վապ կիյտիրմիշ իտի : Պիլմէմ օ էսվապ նափըլ
եափըլմըշ իտի , ֆագաթ կէօրիւնիւր քի , չէ-
շիտ չէշիտ րէնկի վէ ալաճա կիպի օլարագ փէք
խօշ պիր բուպա իտի :

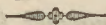
7 . Լաքլին հէր նէ հալ իսէ , պու էսվասը
կիյիպ՝ եօլա չըդտը , վէ չօդ զէման արատըդ-
տան սօնկրա , գարնտաշլարընը պուլտու :

8 . Ամմա գարնտաշլարը՝ օնու կէօրտիւքլէ-
րինտէ , նէ տէտիլէր զանն էտէրտինիզ : Էյէր
պու չէյ օլ էսքի Պէյիւք Քիթապտա եաղըլը
օլմասա իտի , կէրչէք պիր չէյ կիպի սէյլէմէ-
յէ ճէսարէթիմ օլմազ իտի :

9 . Պիւթիւն 'էօմիլմտէ պէյլէ պիր զալըմ-
լըդ իշիթմէտիմ հէմ օգուլմտըմ : Պադ , մու-
հապպէթ իլէ տօլու , հէմ քէնտիլէրի կէօրտիւ-
յիւ իշիւն՝ տահա զիյատէ սէվինէն շու սէվ-
կիւլիւ գարնտաշա : Սանըրսըն քի եանլարընա

եէթիշտիյնտէ հէր պիրի ծնու մուհապպէթ ի-
լէ գուճագլայաճագ տըր :

Սխալար . 1 . Օլ իսթիյար առէմ նէ՞ գէման եաշա-
տը : Գաջ օղլու վար իտի : 2 . Հէիիսինի տէ պիր մի
սէվէր իտի : 3 . Պու առէմին շօղ օլարագ նէ՞ շէյի
վար իտի : Սիւրիւլէրինէ քիմ մուգայյէտ օղլու իտի :
4 . Օնլար էվտէ՞ մի իտիլէր : 5 . Պապալարը նէ՞ եափ-
տը : 6 . Պու օղլան գաջ եաշընտա իտի : Պապասը
օնա նէ՞ վէրմիշ իտի : 7 . Գարնտաշլարընը պուլտու
մու :

Տ Ե Ր Ս 6 .

Եըրթըճը	Գաֆթան	Էլպէթթէ	Չէնճիր
Դույու	Հայվան	Պիւհթան	Էհալի
Տիյար	Եարամագ	Գապահաթ	Գըթլըգ
Պագիրկեան	Մէմլէքէթ	Հապս	Եէյէճէք

ԶԱԼԸՄ ԳԱՐԸՆՏԱՇԼԱՐ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻՆԻՆ ՏԵՎԱՄԸ

1 . Լաքին էօյլէ օլմատը : Զալըմ գարըն-
տաշլարը օնտան իքրան էթտիլէր : Պէլի , քէն-
տի գարընտաշլարընտան իքրան էթտիլէր :
« Պապամըզ թարաֆկիրլիք էալիօր վէ պուշու

պիղտէն զիատէ սէվիյօր » տէյերէք զաղէպէ կէլտիւէր :

2 . Նիյէթլէրի նէ օլտուղունու անլատըղըն-տա՝ ահ , 'աճէպա օ նանըլ աղլատը , վէ 'Էօմ-րիւմէ գըյմայըն տէյիւ բիճա էթաի : Լաքին կէօզ եաչլարը՝ օնլարըն սէրթ գալլինի եոււմ շատամատը :

3 . Պէյլէճէ էսվապընը իւզէրինաէն չըդա-րըպ՝ քէնտինի պիր տէրին գույույա աթտըլար , քի օրատա էօլէ : Անտէն օթուրուպ եէտիւէր վէ իչտիւէր , վէ պապալարընա սէյլէմէք իչիւն պիր եալան տիւզմէյէ պաչլատըլար :

4 . Լաքին պիրազ սօնկրա տէտիւէր քի , Օղլա-նը էօլտիւրմէքտէն եախօտ գույուտա աճ աճ պրագմագտան նէ՞ ֆայտէ օլուր : Պէյլէճէ օնու չէքիպ՝ օրատան Քում տիյարընա կէչէն պիր պաղիրկեանա գուլ տէյիւ սաթտըլար :

5 . Վէ պապալարընը տախի ալտաթմագ ի-չիւն՝ շու եօլու տիւչիւնտիւէր : Պիր օղլագ պօղաղլատըլար , վէ ալաճա գաֆթանը ալըպ երրթտըղտան սօնկրա՝ օղլաղըն գանընա պա-թըրտըլար :

6 . Սօնկրա պապալարընա կէթիրիպ տէտի-լէր քի , « Պիզ պունու էվէ կէլիր իքէն՝ եօլտա պուլտուդ , էլպէթթէ սէնին սէվկիւլիւ օղլու-նու պիր երրթըճը հայվան փարալամըչ օլմալը » :

7 . Պապալարը պու գանլը վէ երրթըգ էս-

վապը կէօրիւր կէօրմէղ՝ քէնտի սէվկիւլիւ օղլու-
նուն գաֆթանը օլտու զունու թանըտը , վէ տէ-
տի , «էլպէթթէ օնու պիր ճանավար փարէլէտի» ,

8 . Զավալը առէմ , եիւրէյի գըրըլըպ՝ եիւ-
ճէ սէս իլէ աղլատը , վէ , «Ղայպ օլմուշ օղ-
լում իչիւն աղլայարագ մէզարըմա էնէճէյիմ» ,
տէտի :

9 . Օ սաթըլըպ՝ գուլ տէյիւ կէօթիւրիւլտիւ
իսէտէ , քէնտիտի էյի պիր կէնճ իտի , վէ քիմ-
սէ օնա քէօթիւլիք էթտիրէմէզ իտի :

10 . Պու շէյաէն պիր գաշ սէնէ սօնկրա՝
քէնտինէ պիւհթան էտիպ՝ իւզէրինէ ալա խա-
պէրի օլմատըղը պիր գապահաթ աթտըլար , վէ
օլ սէպէպտէն պիր գարանըգ հապսա դօտուլար :

11 . Լաքին բաթ կէլէ՝ օլ մէմէքէթին փա-
տիշահը՝ պունուն նիճէ 'ալիմ վէ էյի պիր քիմ-
սէ օլտուզունու իշիթտի , վէ կէճնաէրիպ օնու
քէնտի էվինէ կէթիրտէրէք՝ պէջիւք պիր առէմ
էյլէտի :

12 . Օնա քէնտի ալթուն եիւզիւյիւնիւ վէրիպ՝
պօյնունա ալթուն զէնճիր թագտը , վէ պիւթիւն
էհալիսի իւզէրինէ օնու վալի նասպ էյլէտի :

13 . Էօթէտէ՝ քէնտինի սաթան գարընաշ-
լարընըն մէմէքէթինտէ պիր պէջիւք գըթըլգ
օլտու , վէ օնլար աճլարընտան էօլմէյէլէր տէ-
յիւ 'Բամ տիյարընա եէյէճէք սաթուն ալմաղա
կէթտիլէր :

14. Լաքինն ու տիյարա կէլտիքէրինտէ նէ կէօրսէլէր : Պագօրլար քի գուլ տէյիւ սաթ-տրգլարը գարնտաշլարը սաղ տըր, հէմտէ պիւ-թիւն տիյարըն իւղէրինէ վալի օլմուշտուր, վէ պու էճիլտէն գօրգու իլէ տօլտուլար :

15. Պուռնուն իւղէրինէ նէ գատար գասա-վէթլէնտիլէր, հէմ ութանտըլար : Օնլար պու գատար զայլմըգ էթմիշ իքէն՝ եինէ օ՝ քէնտի-լէրէ լաղըմ՝ օլան պուղտայը վէրտի, հէմ խա-պէր տախի Խօլլատը քի, պապամ կէլիպ գըթլըգ կէչէնէտէք եանըմտա օթուրսուն :

16. Իխթիյար պապատը, չօդտան զայպ օլ-մուշ օլան օլլունուն տահա սաղ օլտուղունու իչիթտիյինտէ, «Աիտիպ էօլմէզտէն էվվէլ օնու կէօրէյիմ տէյիւ զայէթլէ սէվինիպ՝ մէսրուր օլտու :

17. Պու սահիհ պիր նագլիյէթ տիր, վէ պու իխթիյարըն քիմ օլտուղունու հանկընը պիլիր-սինիզ, օղլունուն ատընէ իտի : Օ փատիշահըն քիմ, հէմ Քամ տիարը նէրէտէ օլտուղունու պի-լիրմիսինիզ : Պու նագլիյէթի զիքը էտէնն օլ պէօյիւք Քիթապ նէ՞ տիր :

Սխալներ : 1. Գարնտաշլարը օնուն իչիւն նէ՞ տիւ-չիւնտիլէր : 2. Օ օնլարըն նիլթիինի անլատըղընտա նէ՞ հալէ կէլտի : 3. Օնա իպթիտա նէ՞ ետիսըլար : 4. Էնճամ նէ՞ ետիտըլար : 5. Էսվապընը նէ՞ էթտիլէր :

6. Պապալարընա նէ՞ տէտիլէր : 7. Օ նէ՞ տէտի : 8. նէ՞ հալէ կէլտի : 9. Պու. օղլան էյի պիր կէ՞նճ մի խտի : 10. Պիր գաչ սէնէ սօնկրա օնա նէ՞ էթտիլէր : 11, 12. Օլ մէսլէքէթին Փատիշահը օնա նէ՞ ետիտը : 13-17. Պու. նազլիյէթտէ տահա նէ՞ դիքը օլունտու , վէ դայրի հում :

Տ Է Ր Ս 7 .

Սամուէլ	Զիչէք	Թէլէֆ	Մէէմուլ
Զարարը	Բահաթ	Պէլա	Թէմիզ
Քէօք	Խահիշկէր	Իւմիտ	Դալպ
Ֆիտան	Թէքրար	Լաթիֆ	Խըրս

ՔԵՕՔԻԻՆՏԷՆ ԶԷՔ

1. Սամուէլ՝ պապատը իլէ պերապէր պաղչէտէ իշլէր իքէն՝ «Պապա , իշթէ պիր զարարը օթ , քէօք պերապէրի քէսէյիմ մի» տէտի :

2. «Խայրը , օղլում , էօյլէ օլմազ : Պէն չօք քէրրէ օնու քէստիմ , վէ եինէ էվլէլքինտէն դիյատէ իշթահ իլէ չըդտը . Բէօֆիռնէն չէֆ , չիւնքի զայրի եօլ իլէ քէօքիւ կէչմէզ տէտի :

3. Սամուէլ թէքրար պէ թէքրար քէնտինի սընատը իսէտէ , օթուն քէօքիւ եէրտէ տէրին

օլտուղու իշխն՝ չէքիպ չըգարամասը : Էնճամ
պապասընը եարտըմընա տավէթ էտէրէք՝ օնու
թէլէֆ էաէ պիլտի :

4. «Սամուէլ, պաղչէլէրէ պիր պէլասայըլան
պու տէրին քէօքիւ օթ՝ չօճուղլարըն գալպին-
տէ , չաիուգ չափուգ պէօյիւմէքտէ օլան ֆէնա
նէսնէլէրի խաթըրմա կէթիլիյօր : Պիր խըրսըն
քէօթիւ օլտուղու անլաշըլտըգտան սօնկրա պի-
լէ , տէֆի նէ միւշքիւլ տիւր : Թընմայըպ պիր
չէյ եէրինէ գօմամագ չարէ գըլմագ : Հազգըն-
տան կէլմէք , վէ մահվ էթմէք իշխն՝ քէօֆիւն-
սէն յէֆնէֆսէն զայրի չարէ եօգտուր» :

5. «Սամուէլ, պաղչէմիղտէ չօգ տէֆա՝ կէօր-
միւշսին քի , պու զարարըլ օթլար , քէնտի հալ-
լէրինէ պրագըլտըղը հալտէ՝ եագընլարընտա
պուլունան հէփ ֆիտանլարա վէ չիչէքլէրէ նէ
գատար զարար վէրմիշ տիր» :

6. «Պիր չօճուղուն գալպինտէքի ֆէնա խըրս-
լար տախի պէօյլէ օլուր : Պիր օղլանտա պիր
քէօթիւ ախլագ պուլունուր իսէ , օնտա լէթա-
ֆէթ վէ միւրիւվվէթ , եախօտ սայիրլէրին ըա-
հաթընա պիր խահիշկէրլէք կէօրմէյէ իւմիտի-
միզ օլմագ :

7. Պիր գըզ թէնպէլ իսէ , թէմիզ , լաթիֆ ,
վէ հէր աաէմէ խօշ օլաճաղ նը մէէմիւլ էթմէյիզ :

8. Սթլարըն՝ չիչէքլէրէ վէ ֆիտանլարա զա-
րարը սօգունտուղու կիւլի, ֆէնա հավէսլէր տա-

խի , խօշ թապի՛րաթլարը , վէ 'ալա սըֆաթլարը պօղարլար :

9. «Պիր էվլատ անա պապասընա , եախօտ խօճասընա իթա՛րաթսըզ պուլունտուզու հալտէ՛ ըսըրդանլար արասընտա կիւլ , եա լա՛լէ պիթէ՛ճէ յինի՛ 'ազլըն քէսէրսէ , ծնունտա դալպինտէ , հէր քէսին պէյէնտիյի կիւզէլ թապի՛րաթ , վէ մէմտուհ սըֆաթ պէյիւյէճէ յինի՛ 'ազլըն քէսսին : Պէյլէ օլտուգճա՛ հէր եարամազ խըրս , վէ հէր քէօթիւ ախլագ՝ ֆեօֆիռնսէն սեօֆիռնէֆ կերէք տիր :

10. «Ղազապը կէճ օլան՝ զօրլուտան էյի տիր , վէ բուհունու զապթ էտէն՝ շէհր ֆէթհ էտէնտէն էյի տիր : — Թէզ էօլքէլէնէն՝ տիվանէլիք իշլէր , վէ խապիս ատէմ՝ մէքրուհ օլուր : Բուհունտա տարըլմազա՛րաճէլէ էթմէ , զիրա տարըլընլըզ՝ ախլանէլէրին գոյնունտա դարար գըլար : Էօվքէ սահիպինէ արգատաշ օլմա , վէ զազապը ատէմ իլէ վարմա :

Սխալլար : 1. Սամուէլ պապասընա նէ՞ տէտի : 2. Պապատը ծնա նէ՞ տէտի : 3. Սամուէլ օթու չէքէ պիլտիֆի : Նէ՞ ճինս պիր օթ իտի : 4. Պու օթ պապասընըն խաթըրնա նէ՞ կիթիրտի : 0 Ֆէնա խըրոտան էօթիւրիւ նէ՞ տէտի : 5. Զարարը օթու այըրիթլանմայան պաղչէլէրտէ նէ՞ օլուր : 6. Քէօթիւ թապի՛րաթլը պիր օլլանտան նէ՞ ումուլմալը : 7. Թէնպէլ

գըլտան : 8. Զարարլը օթլար նէ՞ խուսուստա ֆէնա
հալէսլէրէ պէնգլւլլը : 9. Իթա'աթսըզ պիր էվատ-
տան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշտիր : Սօն սէօղլէր քի-
մի՞ն սէօղլէրի տիր , վէ նէրէտէ պուլլունուր :

Տ Է Ր Ս 8.

Պաղչէ	Միգտար	Սիւքիւթ	Սէպղէ
Մայիլ	Պահար	Գապիլ	Հիքմէթ
Թիմար	Եաղմուր	Միւմքին	Տանէ
Հալէս	Սէվինճ	Թօսոււմ	Տիւպէր

Պ. ՎՍ.ՀԱՆԸՆ ՊԱՂ.ԶԷՍԻ .

1. Պ. Վ.ահանըն բէնք բէնք չիչէքլէր իլէ միւ-
ղէյյէն պիր պաղչէսի օլուպ՝ օղլու Սմբատ հէր
կիւն օրայա կիտիպ՝ մոյիլ օլարադ օնլարը սէյր
էտէր իտի : Պ. Վ.ահան չօճուղուն պու հալէ-
սինի կէօրաիւյիւնտէ , իսթէտիյինի տիքիպ թի-
մար էտէրէք էյլէնսին տէյիւ , պաղչէտէն
օնա պիր միգտար եէր վէրտի : Քիւչիւք պաղ-
չէպան պու եէնի թարլասընը թէմիղլէյիպ տիւ-
ղէլթտի , վէ էթրաֆընա հէման աչըլմագ իւզ-
րէ օլան՝ պահար չիչէքլէրի տիքտի :

2. Պիր գաչ կիւն տիւղիյէ եաղմուր կէլտիք-
տէն սօնկրա , հալա աչըլարադ՝ պապա վէ էվ-

լատ պիրլիքտէ պաղչէյէ Էնտիլէր : Սմբատ ա-
շըւմըշ օլան դըրմըղը , սարը , վէ ալթուն րէնք-
լի , պահար չիչէքլէրինի կէօրինճէ , հէյրան
գալտը , լաքին օլ չիչէքլէրին արասընտա , թա-
ղէ վէ եէշիլ եափրագլարտան եափըւմըշ եաղը-
լար իլէ , քէնտի իամինին եաղըւմըշ օլտուղունու
կէօրտիլիւնտէ , տահա դիյատէ թա'ածիւպ վէ
սէվինճ իլէ տօլտու :

3. Սէվինճինին չօղլուղունտան պիրագ վագըթ
սիւքիւթ տուրտու գտան սօնկրա , «Վայ , պու
կէօրտիլիւմ'նէ' տիր . իամիմ եէրտէն պիթմիշ :
Սէյլէ պանա , սէվիլիլիլ փէտէրիմ , պու իրի
վէ կիւզէլ եաղըլար նա'սըլ օլուպ տա թօփ-
րագտան պիթմիշ» տէտի :

4. Պ. Վահան կիւլէրէք՝ շէյլէ ճէվապ վէր-
տի . «Քէնտիլիյինտէն պէյլէ օլմուշ զանն
էթմէ՞զմիսին , գապիլտիրքի ըիւզկեսար թօխում-
լարը պու շէքիլտէ տաղըթմըշ օլարագ՝ պէյլէ
պիթմիշլէր» :

5. «Խայըր , փէտէրիմ , խայըր , պու շէյ միւմքին
տէյիլտիր . անլատըմ պէն , անլատըմ : Թարլամը
եաղըլար շէքիլնտէ էշմիշսին , իչլէրինէ թէրէ
օթու . թօխումունու էքիպ՝ իւզէրլէրինի թօփրագ
իլէ գափամըշսըն , վէ ծնուն իչիւն պու թաթլը
սէպզէլէր , պու կիւզէլ շէքիլտէ պիթմիշլէր . պու-
նուն պէյլէ օլմասընա հիչ շիւպհէմ եօգ տուր ,
Քէրէմ էաիպ , փէտէրիմ , պանա սահիհինի սէյ-

լէ. պէնի շաշըմագ իշիւն պունու էլլէմէտինմի» :

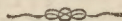
6. Պ. Վահան աախի ճէվապէն տէտի քի .
« Պէլի , էվլաաւմ , կէօրիւյօրում . քի պունլարը
պէն էթտիյիմի էլի անլայօրաուն . խմոի շու սէ-
նին թարլանըն էթրաֆընտա տշըլըշ օլան կէօնա
կէօն չիշէքլէր , պու եաղըլարաան փէք մա'րի-
ֆէթլի պիր թարղտա եափրլըշ , վէ փէք հիք-
մէթլի պիր թարղտա պոյանմըշ տէլիլէր մի :

7. Պու շիրին չիշէրլէրի՝ ուֆաճըզ թօխում
տանէլէրինտէ հըֆղէլլէյիպ տէ , վաղթը կէլ-
տիյինտէ մէյտանա չըգարարաղ կէօղի միւղէ
կէօթէրէն՝ Ալիմպիր գուարէթ , մու'աղղում պիր
Զաթ եօգ մուտուր : Ատէմլէրին ֆէրահիյէթի
իշիւն պու տիլպէր վէ բէնք բէնք չիշէքլէրի պի-
թիբէն պիր քէրիմ , վէ բահիմ Զաթ եօգ մուտուր :

8. Փէտէրի սէօղիւնիւ պիթիրիր պիթիրմէղ ,
Սմբատ օնուն էլինտէն թութուպ՝ տէտի « Ա՛հ ,
սէվիլի լիւ փէտէրիմ , շիմոի կէրէյի կիպի ան-
լայօրում , Ալլահ պիղի չօգ սէվտիյինի անլաթ-
մագ իշիւն կէրէք պունու , վէ կէրէք պաղչէ-
տէքի հէփ չիշէքլէրի քէնտիտի խալգ էթմիշտիր» :

9. Պ. Վահան՝ « Սահիհ տիր , էվլաաւմ , պու
չիշէք իլէ աօլու պաղչէմիղ՝ պիր քիթապարը քի ,
օնուն հէր պիր սահիֆէսինտէ , Ալլահըն նիճէ
գատիր , վէ 'ալիմ պիր Զաթ , հէմ պիղէ տօղրու
մուհապպէթ վէ միւրիւվլէթի նէ 'աղիմ՝ օլ-
սուղունու օգույա պիլիրիղ՝ տէտի :

ՍԻՆԱԼԼԵՐ : 1. Փէտէրի Սատամբ նէ՞ վէրտի : 2. Սմբատ
պիր գաչ կիւն սօնկրա պաղչէսինտէ նէ՞ 'աճայըպ չէյ
կէօրտիւ : 4-7. Նասըլ օլմուչ տա էօյլէ պիթմիչ իտի :
8. Բէնք րէնք չիչէքէր կէօրտիւյիւմիւզտէ նէ՞ տիւ-
չիւնմէլլիյիզ : 9, 10. Պուշլարըն վասիթասը իլէ Սւլահ
պիզէ նէ՞ անլատըյօր :

Տ Է Ր Ս 9 .

Վահան	Էքմէք	Քէօյլիւ	Փէքիթմէք
Ֆէրահ	Իշթահ	Սճլըդ	Փարչա
Զիֆթիք	Եէմէք	Ս.գ.մագ	Տամլա
Քեասէ	Տօղրամագ	Բէնք	Պույուր

ԵՐՈՒԱՆԴ ՎԷ ՎԱՀԱՆ

1. Երուանդ՝ խանէտան պիր զէնկինին օղլու
իտի , վէ պահար վադթընտա միւֆէրրին պիր
կիւնտէ , եազընտաքի չիֆթիլիյէ տօղլու կէզմէ-
յէ կիթտի : — Օրայա վարտը իսէ , փարասընը
վէրիպ՝ պիր քեասէ սիւտ ալտը , վէ պիր աղան
ալթընտա , չիմէն իւզէրինէ օթուրտու , վէ սիւ-
տիւն իչինէ էքմէք տօղրայըպ՝ իշթահ իլէ Եէ-
մէյէ պուշլատը :

2. Վահան տախի , պիր ֆադիր քէօյլիւ էվ-

լատը օլարագ՝ օրատա տուրմուշ , Երուանդա
պագտըդճա աղղընըն սուլարը ագար իտի . եիւ-
ղիւնտէ իսէ՝ տնըդ վէ եօխսուլլուգտան ըէնք
գալմամը իտի . կէօնիւ օլ սիւտ էքմէքտէն չօդ
իսթէտի իսէ տախի , եիւղիւնիւ փէքիտիպ տէ ,
Երուանդտան պիր փարչա իսթէյէմէտի :

3. Քեասէնին տիպինտէ պիրազ գալտըղըն-
տա , օնու Վահանա վէրմէք Երուանդըն Ֆիք-
ըինաէն կէչտի իսէտէ , շիչպօղաղըղը էյիք
էթմէք արզըւսուտան զիյաաէ օլտրագ՝ պիր
տամլա պիլէ գալմայանատէք եէտի տիւքէթտի,
լսքին քեասէնին տիպինէ պագտըղընտա , շու
սէօղլէրի եաղըը կէօրտիւ :

Շիչպօղաղըգ էտէնէ , Ֆադիրէ վէրմէյէնէ ,
Իսթէմէքի գօյալար , Պէնի անըն էօնիւնէ :

4. Երուանդ պու սէօղլէրի կէօրիւնճէ , հիւ-
ճապընտան դըզարտը , վէ տէր՝ ադապ քեասէ-
յի թէքրար տօլաուրտուպ՝ իչինէ քէնտի էլիլէ
պիր տէ պէօյիւք էքմէք տօղըայարագ՝ եէյիպ
դարնընը տօյուրտուն տէյիւ Վահանա՝ Պույու-
րուն՝ տէտի :

Սէպլալ : 1, 2. Երուանդ Վահանա նէրէտէ ըասթ
կէրի : 3. Երուանդ եէտիյինտէն Վահանա տա վէր-
տիմի : Վէրմէտիյինէ նի՞չիւն փէչիման օլտու . օ սէօղ-
լէր նէ՞ իտի : 4. Պունու օգույունճա նէ՞ եափտը :

Տ Ե Ր Ս 10 .

Եալլու	Պալլը	Նալլմէ	Քիրիի
Սէրչէ	Տէօրթ	Էսփապ	Էօքիւզ
Մէմէ	Պլօճէք	Եիւն	Լէզիզ
Թիւյ	Գապուզ	Փուլ	Սիւլիւք

ՀԱՅԻԱՆԱԹ

1. Հայվանլարըն թերթիալի պիրիպիրինէ աալա պէնզէմէզ , քէօփէք իլէ սէրչէ , պալլըզ իլէ գուրպալը վէ էօրիւմճէք իլէ սալլանգօզ մապէյինտէ փէք պէօյիւք ֆարգ վար :

2. Քէօփէյին տէօրթ այաղը վար , վէ եալլուլարընը քէնտի սիւտիւ իլէ պէսլէր : Սէրչէյի էյի թանըրըն , պիւթիւն կիւն տամլարընը վէ աղաճլարընը իւզէրինտէ ուչուչուպ կէզէր , ճըվ ճըվ ճըվըրտար , վէ եէմ արտար . սալթ իքի այաղը վար , եուվա եափար , իչինէ եուամուրթառնը եուամուրթլար , վէ ծնտան եալլուլ չըգարըր . սէրչէյին թիւլիւ վար , վէ ծնուն իչիւն ԳՈՒՇԼԱՐ սըրասընտա տըր :

3. Պալլըզն նէ էլի , նէ այաղը վէ նէ սէրչէ կիպի գանատը վար , իլլա պիւթիւն իւսթիւ փուլ փուլ տուր : Քէօփէք կիպի եիւրիյիւպ սէյիքտէմէզ , սէրչէ կիպի ուչամազ , իլլա գույ-

ըուղունու վէ եէլքէնինի գըմըլտատարագ սու-
տա էօթէ պերի տօլաշըր : Պու սալթ սուտա
եաշայապիլիր : Գուրպաղընըն տէօրթ սյաղը
վար , արտ սյաղլարը էօն սյաղլարընտան ու-
ղուն տուր : Գուրպաղը պունլար իլէ եիւզէր
լարին եիւրիւյէմէղ , անճագ սըշրար : Գուրպա-
ղը՝ գարատա տա եաշայա պիլիր , սուտա տա :

4. Էօրիւմճէյին սէքիզ սյաղը , եախօտ պա-
ճաղը վար , վիւճիւտիւ՝ պիր չօգ հալգա շէք-
լինտէ օլան գըսմարտան եափըլմըշ տըր : Էօ-
րիւմճէք՝ պէօճէքլէր սըրասընա տիւշէր : Սալ-
յանգօսուն իսէ՝ ասլա էլի սյաղը եօգտուր ,
իւսթիւնտէ սէրթ պիր գապուղու վար , պաճէն
իչէրի կիրէր , վէ սա՛ղէն պիրաղ տիշարը չը-
գար : Պու գապուղու Ալլահ օնա՝ սաքին օլա-
ճագ պիր էվ մաղամընտա պաղըշրամըշ տըր :

5. Զօգ հայվանլարըն քէնաիլէրէ մախսուս
պիր սէսի վար , լտքին պալըզլարըն , գուրտլա-
րըն վէ պէօճէքլէրին սէսի եօգ կէօրիւնիւյօր :

6. Խնսանըն սէսի՝ հայվանլարըն սէսինտէն
խօշ տուր : Պիւլլիւլինն նաղմէսինի , չայիր
գուշունուն էօթմէսինի , քէօփէյին հալլամա-
սընը , գօյունուն մէլէմէսինի , աթըն քիշնէմէ-
սինի , գուրպաղընըն կըրլամասընը , արընըն
վըզլամասընը , վէ գարղանըն գրագ գրագ էթ-
մէսինի իշիթմիշսին . լտքին պունլարըն հիշ պիրի՝
օէսի կիւզէլատէմին խօշ սէտաղըն աէրիշէմէզ :

7. Հէփ հայվանլարն էսվապը պիր չէշիտ տէյիլտիր . պա'զըսընըն գըլ եախօտ եիւնիւ օլուր . պա'զըսընըն թիւյիւ օլուր . պալըգ կիպի պա'զըսընըն փուլու օլուր . քիրփի կիպի պա'զըսընըն օգլսըր օլուր . ստրիտեա վէ չաղանօզ կիպի պա'զըսընըն իսէ դապուղու օլուր :

8. Հայվանլարն թա'ամ եէմէլէրի տախի ֆարգլը տըր . պա'զը հայվանլար՝ պաշգա հայվանլարը թութուպ եերլէր , պունլարա էթ եէյէն հայվանլար տէնիլիր . պա'զըլարը իսէ , օթ , քէօք , աղաճ տալը , եափրադ , չիշէք էօղիւ եերլէր , պունլարա տա օթ եէյէն հայվան թա'պիր օլունուր : Էօքիւզ , ինէք , գօյուն , վէ աթ՝ օթ վէ ախէր եէշէրթիլէր եերլէր . քէօփէք , քէտի՝ էթ , վէ պաշգա թա'ամ տախի եերլէր . թալուգլար վէ գուշլար թօխում եէր . արը՝ չիշէյին էօղիւնիւ , վէ գուրալար իսէ , աղաճ վէ եափրադ , եերլէր :

9. Հայվանլար եօրուլտուգլարընտա ույուրլար : Պայգուշ , վէ թա'ամլարընը կէճէ արալան հէփ հայվանլար , կիւնտիւզ ույուլուպ՝ կէճէ ուլանըգ գալըլլար : Պա'ղը հայվանլար տա վար քի , պիլթիւն գըշ ույուշուգ պիր հալտէ գալըր , վէ սօղուգ կէշիպ պահար կէլմէյինճէ ուլանմազ :

10. Ալլահ հէր հայվանա՝ քէնտի քէնտինի տիւշմէնտէն սիյանէթ էտէճէք պիր սիլահ վէ

վասրթա վերոյիշ տիր . պիլֆարզ , պա'ղըլարը
քէնաիլերինի սիյանէթ էթմէք իշինն՝ տիւշմէնի
ըսըրըրլար . պա'ղըլարը թէփմէ վուրուրլար ,
պա'ղըլարը փէք չափուգ դօշարլար , եա ու-
շարլար : Աէ սուտաքի հայվանլարտան պա'ղը-
լարը տա սույու պուլանսըրըր , քի կէօրիւնմէք-
սիգին գաչա :

11. Պա'ղը հայվանլար , պիլֆարզ , ինէք , աթ ,
քէօփէք , քէտի՝ եաւրուլարընը տիրի տօղու-
րուրլար , վէ ճիւարը մէմէլէրինտէ հասըլ օլան
սիւտ իլէ պէօլէրլէր : Քուշլար իսէ , եուվալա-
րընա եումուրթա եումուրթլայըպ՝ իւզէրինէ
դօլօջգայա օթուրուր , դըզուրըրլար , վէ օ սը-
ճազըրգտան՝ եումուրթալարըն իշինտէ եաւրու-
լար փէյտա օլուպ՝ վազըթլարը թէքմիլ օլտու-
ղունտա դապուղու գըրըպ՝ տիշարը չըգարլար :

12. Պալըզլար՝ սույա եա օթ իւզէրինէ սա-
յըսըզ եումուրթա եումուրթլարլար , վէ ճն-
լարտան փէք չօգ ուֆազ պալըզլար չըգար :
Քուշլար թիւլլիլ օլուր , վէ հալիտա եաշար-
լար : Պալըզլար փուլլու օլուր , վէ սուտա
եաշարլար . դուրտլար , եէր սըչանլարը , վէ
օլա սըչանլարը՝ եէր ալթընտա սաքին օլուրլար :

13. Տիրի տօղուրան հայվանլարըն պիւզէ չօգ
մէնֆաթը տօգունուր : Քօյունուն էթինի եէ-
րիզ , վէ եիւնիւնտէն տէ էսվապ եափըրը ,
էօքիւղիւն էթինի եէրիզ , վէ տէրիսինի տէ մէ-

չին եափարլար , քի կիյտիյիմիզ չիզմէ վէ դուռն-
աուրալար օնտան եափըլըր , Չօգ եէրտէ չիֆթ
սիւրմէք իչին տախի էօքիւզ գուլլանըլըր :
Ինէյին վէրտիյի սիւտիւ հէմ իչէրիզ , հէմ տէ
փէյնիր , թէրէ եաղը , վէ պաշգա թաւամլար
եափըլըր : Աթ պիզի պիր եէրտէն պիր եէրէ
կէօթիւրիւր , եիւքիւմիւզիւ թաշըր , արապա
չէքէր , վէ պա'ղէն տէ չիֆթ սիւրէր : Տաղը վէ
թաշը եէրլէրտէ աթ գօլայ կէզէմէզ , օնուն
իչին էջլէ եէրլէրէ , մէրքէպ վէ դաթըր չօգ
էյի կէլիր : Սըճագ վէ գումու եէրլէրտէ
մէրքէպին վէ դաթըրն իչին տէվէ կէօրիւր :

14. Գուշլարըն էթի վէ եումուրթասը՝ լէ-
զիզ թա'աի վէ եումշագ թիւլէրի՝ եաթագ վէ
եաստըգ օլուր : Գաղըն գանասընըն իրի թիւյ-
լէրինտէն գալէմ եափըլըր : — Գուշլար թօ-
խում , պէօճէք , վէ պաշգա զարարըլ գուրտ-
լարը եէրլէր :

15. Պէօճէքլէր չօգ քէրրէ ֆէնա օթլարը
եէյիպ՝ տիւքէտիւրլէր , պա'ղէն տէ գըյմէթլի
ֆիտանլարը կէմիրիպ գուրուտուրլար : Պալ
արըսը՝ պալ վէ մում եափար :

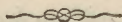
16. Ատէմին վիւճիւտիւնիւն պիր եէրինտէն
նէշթէր իլէ տէլմէյէրէք գան չըգարմագ լա-
զըմ օլուրտա սիւլիւք գուլլանըլըր :

17. Սըղըր , ինէք , տանա , գոյուն , քէչի ,
կէյիք վէ մէրքէպ տէրիսինտէն մէշին եափը-

լըր : Թիրշէյի՝ մէրքէպ եա գոյուն տէրիսինտէն
եափարլար : Էսքի վազրթտա քեաղըտ պիլին-
մէմիշ իքէն՝ եաղըյը թիրշէ իւզէրինէ եազար-
լար խաի :

18. Եռւմշադ թիյիւ հայվանլարըն տէրի-
սինտէն՝ 'ալա քիւլքլէր տախի եափարլար :

Սիւալլար : 1,2. Հէփ հայվանլար պիրի պիրինէ պէն-
զէրմի : 3. Պալըգ իլէ քէօփէյին ֆարզը նէ՞ տիր : 4.
Էօրիւմճէք իլէ սալյանգօսուն ֆարզը նէ՞ տիր : 5.
Հէփ հայվանլար սէս չըգարըրլա՞ր մը : 6. Էն էյի սէ-
սի օլան հանկըսը տըր : 7. Հէփսինին էսվապը պիր
օրճւրմու : 8. Հայվանլար նէ՞ եէր : 10. Հայվանլարըն
սիւահը օլո՞ւրմու : 11,12. Հայվանլարըն թէօրէմլէ-
րինին թարզը պիր՞ չէշիտմի տիր : 13. Տէօրթ սյազը
հայվանլարըն պիլէ նէ՞ մէնֆաւաթը վար : 14-18. Ղայ-
րիլէրի՞ն :

Տ Ե Ր Ս 11.

Թապիւթ	Ահէնկ	Սյունսազ	Նաղմէ
Փարար	Զիւմն	Ոյանըզ	Փարլազ
Չէհրէ	Սա'ատէթլի	Անիտէ	Թիւյ
Էսմէր	Սիւլազ	Ավազ	Նապիք

ԻՔԻ ԹԱՊԻ՝ԱԹ

1. Յովհաննէս՝ պիր էքինճի օղլու, վէ գարա-
րընտա գավի պիր քիւչիւք օղլան խաի: Ձէհրէսի
էսմէր վէ կիւզէլ, էլլէրի վէ այագլարը տախի
գուվվէթլի վէ չէվիք խաի: Գահվալթըսընը եէ-
տիքտէն սօնկրա իրլայարագ գըրըն չիմէնլէրին-
տէ կէօնէ կէօն օյունլար իլէ էլլէնէն, պէօլէ
սա՛ատէթլի պիր չօծուգ նասիր պուլունուր:

2. Լաքին հէփ.քիւչիւք օղլանլարտա պուլուն-
տուղու կիպի, Յովհաննէսին տալսի (պիրի էյի
պիրի ֆէնա) իքի ախլագը վար խաի: — Տէտի-
յիմ կիպի զայէթ օյունպազ, վէ պիր եէրտէ
տուրմազ խաի:

3. Ծու ֆէնա թապի՛աթը վար խաի քի, նի-
շան ալարդը շէյի վուրապիլլիրմիյիմ վուրաճագ-
մըյըմ տէյիւ սընամագ իչիւն, ևօլտա հէր ըասթ
կէլտիյի շէյէ թաշ աթար խաի:

4. Պիր կիւն Յովհաննէս՝ պէօլիւք պիր աղա-
ճըն ալթընտա եարը ոյուր, եարը ույանըգ եա-
թար իքէն՝ պաշը իւզէրինտէքի եափրագլարըն
եազլաշճա խըչըրթըսընտան կէօղլէրինի աշտը,
վէ պիր տէ նէ կէօրսիւն, հէման օլտուղու
եէրին իւսթ թարաֆընտա՝ սարգըլմըշ պիր տալ-
տա, կիւզէլ պիր գուշ օթուրմուշ խաի:

5. Յովհաննէս պաշընը գալարըրպ օնա պագ-

տըգտա՝ «Ա՛հ, պու նէ կիւզէլ գուշ իմիշ, տէյիւ տիւշիւնիւր իքէն՝ պիր տէ խաթըրնա կէլտիքի, «Հա՛, պէն պիր թաշ ալըր պու գուշու վուրուրում» :

6. Վէ տէօնիւպ պագտը քի, հէման իսթէ-տիյի թաշ եանընտա տուրույօր : Անիտէ թաշը գափըպ՝ գօլունու գալտըրտըքի վուրա :

7. Հէման օ արատա պու քիւշիւք գուշ՝ զա-յէթ խօշ սէտա իլէ էօթմէյէ պաշլլայըպ՝ քիւ-շիւք աղզընտան շիրին ավազը նաղմէլէր չըգար իտի :

8. Գուշ պիր աղ էյլէնիպ՝ փարլագ թիւյլէ-րինի թէմիղլէտիքտէն սօնկրա թէքրար էօթ-մէյէ պաշլտոր : Սէտասը կիթաիքճէ տահա եիւքսէլտի, տահա շիրինլէշտի, չէօյլէքի՝ ագը-պէթ՝ քէնտի նաղմէսի քէնտի նաղիք վիւճիւ-տիւնիւ ույուշտուրմուշ կիպի գուշ ֆէրաղաթ էյլէտի :

9. Կէլէլիմ քի, Յովհաննէս՝ պու սուշտուզ գուշուն պու թաշկըն ահէնկինէ գափըլըպ մա-յիլ օլտու, գօլու կէվշտի, վէ թաշ էլինտէն եէրէ տիւշտիւ :

10. Գուշ էօթմէսինի թէմամ էտիպ՝ գա-նատլարընը աչարագ ուշտու կիթտի, վէ Յով-հաննէս արգասընճա եարը ֆէրրահ, եարը մէ-լիլ եիւզ իլէ, պագմագտա գալտը : Պունտա՝ էյի թապի՝աթը զալիպ կէլտի :

11. Եւ քիւչիւք օգուցանլար , գուշարը էօլ տիւրմէյին : Պունլար եաղ էյաւրնաւա չօգ ազուլունուրլար , վէ թաթլը էօթիւշէրինի տին- լէմէք նէ խօշ օլուր : Պու քիւչիւք հայվանլարը էօլտիւրմէք նէ պէօյիւք զալլըրլըդ տըր :

Սխալլար : 1. Պու տէրատէ զիբրի կէչէն օղտնը թարիֆ էյլէ , 2. Օղանլարտա գաշ թապիւթ պու- լունուր : 3. Յովհաննէսին նէ՞ ֆէնա տիւլազը վար իտի , 4. Օ՝ պիր կիւն պիր աղաճ ալթընտա ետթար իքէն նէ՞ վուգու՝ պուլտու : 5. Նէ՞ տիւչիւնաիւ : 6. Նէ՞ եափուր : 7, 8. Դուշ նէ՞ էյլէտի : 9. Պու՝ Յով- հաննէսի նէ՞ հալէ կէթիրտի : 10. Հանկը թապիւթը զալիւկ կէլտի :

Տ Ե Ր Ս 12.

Եուվա	Եէմ	Դանաւ	Էթրաֆ
Թագըմ	Աղըզ	Փէրուշան	Տէրտի
Տիգգաթ	Բէյֆ	Դապահաթ	Ֆիզանկը
Անպար	Գաֆէս	Տույուշ	Զալմ

ՏԵՎԱՄԸ

1 . Պունուն իւղէրինէ պիրաղ վագթ կէչտիք տէն սօնկրա էվլէրինին արտընտաքի պէօյիւք ա- շաճտա՝ պիր գուշ եուվասը պուլտու :

2 . Թըրմանարագ՝ չօգ զահմէթ իլէ աղաճա չըգտը , վէ գուշուն եուվասընա եէթիշտի , վէ նէ կէօրսէ էյի տիր . պագտը քի իչինտէ պիր , իքի , իւչ տանէ գուշ եավրուսու վար :

3 . Չար չափուդ եուվայը թագըմըյլէ ֆէսի- նին իչինէ ալըպ՝ եավաշ եավաշ տիգդաթ իլէ աղաճտան էնտի , վէ մալընը հէմ ալընը եօգ- լամագ իչիւն , անպարըն եանընտա պիր պէօյիւք սանտըգ իւզէրինէ օթուրտու :

4 . Յովհաննէս՝ եէմ իչիւն թագէ աղըզլարը- նը աչան՝ վէ ճիվիթիլէրի իլէ չօճուգլարը հէյ- րան էտէն պու իւչ եավրույա մալիք օլտուղու- նա չօգ քէյֆլէնտի :

5 . Օնլարը պիրէր պիրէր չըգարըպ՝ էլինլին իւզէրինտէ տուրտուրտու , վէ ուչաճագ կիպի գանատլարընը աչտըլար , լաքին Յովհաննէս էյի պիլիր իտիքի ուչամագլար :

6 . Անտէն քէնտի քէնտինէ տէտի , « Իշթէ պու եավրուլար պէնիմ տիր , 'աճէպա պունլա- րը նէ եափայըմ » :

7 . « Պիլիրիմ, պիլիրիմ . պիր պէօյիւք գաֆէս ալըր , քէնտիլէրի իչինէ գօր՝ պէսլէրիմ, եա- վաշ եավաշ պէօյիւրլէր , սօնկրա տա էօթմէյէ պաշլարլար . ահ , նէ կիւզէլ օլուր :

8 . Պիրազ տուրտուգտան սօնկրա շու ֆիքիր կէլտի քի , « Եա անալարը կէրի կէլ տիյինտէ եավրուլարը եուվատա պուլմագսա

նէ տէր . Էրպէթթէ պիր փէրուշանլըգ օլուր ː

9 . 0 անտէ Յովհաննէս պիր գանատ սէսի ալըպ՝ կէօղլէրինի գալտըրտը , պագտը քի , կէր- չէքտէն եավրուլարըն անասը կէլմիշ : Կէօրիւ- նիւր քի քէնտինտէ օ արատա պիրազ գապա- հաթ տույուշու օլտու : Գուշ ուշուպ աղաճա չըգտը , վէ կէօրտիւ քի , նէ եուվա վաւր , նէ եավրուլար :

10 . 0Լ տէմ գուշուն իզթիրապընը սէյր էթ- մէյէ եիւրէք տայանմաղ իտի : Աղաճըն էթրա- ֆընը տօլաշա տօլաշա , ֆիղանլը սէսլէր չըգա- ըրը իտի :

11 . Պէօյլէ ուշար իքէն՝ Յովհաննէսի , եու- վապը , վէ եավրուլարընը կէօրիւպ՝ եինէ էօյլէ տէրալի սէտալէր վէրէրէք , տօլանա տօլանա ա- շաղա էնտի :

12 . Վէ սայքի Յովհաննէսէ շէօյլէ տէյօր իտի . « Է՛յ քիւշիւք օղլան , եավրուլարըմը պա- նա վէր , ծնլար սանա լաղըմտէյիլ . էյէր ծնլարը պանա կէրի վէրմէզսէն , ինան քի էօրիւրլէր » :

13 . « Է՛յ եարամաղ վէ զալըմ օղլան , եավ- րուլարըմը պանա վէր , սէն պէնիմ եավրուլա- ըմը ալտըղըն կիպի , սէնի տէ պիրի անանըն է- լինտէն ալսա նէ տէրսին : Է՛յ եարամաղ օղլան , էյ զալըմ օղլան՝ ծնլարը վէր պանա » :

14 . Յովհաննէս մէրհամէթսիղ տէյիլ իտի : Եավրուլարա հէյրան օլուպ՝ ծնլարը պէսլէմէք

խաթէր իտի իսէ տէ , անալարընըն ֆէրեատընա
եիւրէյի տայանամատը :

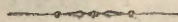
15 . Պունուն իւզէրինէ աղաճա չըդըպ՝ եու-
վայը չօգ տիգգաթ իլէ ալտըղը եէրէ կէրի գօ-
տու , վէ եավրուլարըն անասը ուչուպ՝ եանլա-
րընա վարտը վէ մուհապպէթ հէմսէվինճ իլէ
օնլարա դավուչտու :

16. Սանըրսըն քի օնլար իլէ գօնուչուր , վէ
Յովհաննէստէն տախի կէրի կէթիրտիյի իչիւն
մէմնուն օլուր իտի : Յովհաննէս իսէ՝ էօյլէ օն
գուչա մալիք օլմագտան զիյատէ , պունա քէյֆ-
լէնտի :

17. Անտէն սավուչուպ կիթտի , վէ օլ կիւն-
տէն նիյէթ էթտի.քի , պիր տահա գուչլարը ին-
ճիթմէսին , պիր տահա օնլարը թաչլամասըն ,
վէ եուվալարընը պօզմասըն :

18. Էյ չօճուգլար , տայմա էյի թապիթաթը-
նըղըն սէօզիւնիւ տինլէյին . չիւնքի օ սիզի
հագգ. եօլա գըլաղուղլար :

Սիւլլար : 1. Յովհաննէս նէ՞րտէ պիր գուչ եու-
վասը պուլտու : 2, 3. Օնու նէ՞ եալիտը : 6, 7. Քէնտի
քէնտինէ նէ՞ տէտի : 9, 10. Անալարը նէ՞ հալէ կէլտի .
11. Օ նէ՞ եալիտը : 12, 13. Նէ՞ տէմիչ օլտու : 15.
Յովհաննէս նէ՞ եալիտը : 17. Նէ՞ գարարա կէլտի :
18. Չօճուգլար տայմա նէ՞ էթսէլէր էյի տիր :

Տ Ե Ր Ս 13.

Հաստ	Համիսէ	Բուհ	Տէրուն
Նէսնէ	Զայիգէ	Տախիլ	Տադիգէ
Պասիրէ	Սամի'է	Ճէվէլան	Հազմ
Շումէ	Սէրթ	Տամար	Թա'ամ

ՀԱՍՍԵԼԷՐ

Սիւար. Գա՛ջ հասսէմիզ վար, եախօտ էթրա-
ֆըմըղտա օլան նէսնէլէրի՝ նէ՞ եօլլար իլէ հիսս
էտէր անլարըղ :

Ճէվապ. Պէշ հասսէմիզ վար, եա'նի հիսս էտիպ
անլամամըզ պէշ եօլ իլէ տիր :

Ս. Պու պէշ հասսէլէր նէ՞ տիր :

- Ճ. 1. Կէօրմէք, եախօտ գուվլէթի պասիրէ.
2. Իշիթմէք, եախօտ գուվլէթի սամիէ : 3.
Թատ ալմագ, եախօտ գուվլէթի զայիգէ : 4.
Գօգլամագ, եախօտ գուվլէթի շամէ, վէ,
5. Տօգունմագ, եախօտ գուվլէթի լամիսէ :

Ս. Պունլարըն հէրպիրինին խըզմէթի նէ՞ տիր:

Ճ. Գուվլէթի պասիրէ իլէ կէօրիւրիւզ, գուվ-
լէթի սամիէ իլէ իշիտիրիզ. գուվլէթի զայիգէ
իլէ թատ ալըրըզ. գուվլէթի շամէ իլէ պիր
նէսնէնին գօգուսուհու ալըրըզ, վէ գուվլէթի
լամիսէ իլէ պիր նէսնէնին սէրթ եա եուլմ-

շագ, գալըն եա ինճէ, տիւշ եա փիւրիւզիւ
օլտուղունու անլարըզ :

Ս. Վիւծիւտիւծիւզտէ, պու խըտմէթլէրի
իծրա էտէն ալէթլէր եախօտ հասսէլէր հաճկը-
լարը տըր :

Ճ. Գուվլէթի պասիբէնին ալէթի կեօզ տիւր,
Գուվլէթի սամիէնին ալէթի գուշագ տըր :
Գուվլէթի ղայիգէնին ալէթի սիշ վէ սիմաղ
տըր: Գուվլէթի շամէնին ալէթի պուռուն տուր:
Խնսան վիւծիւտիւնիւն հէր գըսմը՝ պիր նէս-
նէյէ տօգունտուղունտա, ազ չօգ հիսս էթմէք
գասլիլիյէթի վար իսէ տէ, Գուվլէթի լամիսէ-
նին պաշըճա ալէթի էշ տիր :

Ս. Աղզընա պիր փարչա շէքէր ալտըղընտա
նէ՞ հիսս էտէրսին :

Ճ. Շիրին պիր թատ, քի պու գուվլէթի
ղայիգէ վասիթասը իլէ օլուր :

Ս. Փարմաղըն իլէ աթէշ թութար իսէն, եա-
խօտ իյնէ իլէ էթինի տէլէր իսէն, նէ՞ հիսս
էտէյօրսուն :

Ճ. Վիւծիւտէ աղըր վէրէն պիր շէյ :

Ս. Ատէմին հասսէլէր վասըթասըյլէ անլատը-
ղը շէյէ նէ՞ տէնիլիյօր :

Ճ. Հիսս :

Ս. Հայվանլարըն տա հասսէսի վա՛ր մը :

Ճ. Եվլէթ, հէփիսինին տէ վար, վէ պա՛ղը-
սընընքի պիղիմքինտէն տահա միւքէմէլ տիր :

Պիլ ֆարզ քէօփէյին գուվվէթի շամէսի (գօգու ալմագլըղը) պիղիմքինտէն չօգ քէսքին տիր . զիրա չօգ իրագտան գօգու ալըր : Պուշլարըն տախի գուվվէթի պասիրէսի (կէօրմէք գուվվէթի) պիղիմքինտէն չօգ գուվվէթի տիր : Ինսան՝ հասսէլէր թարաֆընտան հայվանլարա էրիշէմէտիյի կիպի, գուվվէթ թարաֆընտան տախի նիշէլէրինտէն աշաղը տըր, վէ լսքին բուհատ, նագըլտա, վէ սէյլէմէք գուվվէթինտէ ճիւմլէսինտէն իւսթիւն օլուպ՝ տիւնեանըն սուլթանը սայըլըր :

Ս. Բուհ, եախօտ ճան նէ տիր :

Ճ. Տէրունիմիզտէ՝ էլ իլէ տօգունուլմաղ, վէ կէօղ իլէ կէօրիւնմէղ պիր զաթ վար. վիւ ճիւտիւմիւղիւն հէփ հարէքէթլէրինի թանգիմ էտէն օ տուր . պուհա Բուհ, եախօտ ճան տէրիղ : Հիսս էտէն, տիւշիւնէն, բուպար էտէն, իճատ էտէն, կէշմիշի զիքր էտէն, վէ կէլէճէյի իլէրիտէն ֆարզ էտէն՝ ճան տըր : Խսայըր վէ շէրլի իշլէյէն, հէմ էճը ու ճէզայա միւսթահագգ օլան՝ ճան տըր : Ճան պագի տիր վէ միւթալա՝ա իլէ մա՛լիւմաթ քէսպ էտէր, վէ քէմալիյէթէ վասլ օլուր : Վիւ ճիւտ իլէ նիճէ պիրէշմէսի պիլինմէղ, վէ լսքին աղըր խասթալըգ վէ դաղա հէմ իլթիարըգ վասիթասըլլէ էօլիւմ կէլէրէք ճնտան այըլըր :

Ս. Ինսան վիւճիւտիւնիւն պաշլըճա գըսմլաւըր հանկըլարըր տըր :

ձ. Խարիճատ օլանլար պունլար տրր . ե'անի կեօզ , գուշագ , պուրուն , սիյ տիր : Տախիլտէ եախօտ տէրունտէ օլանլարաւան պիրի՝ եխրեֆ տիր : Նիւրէք՝ տամարլար վասըթասըյլէ գանը պիւթիւն վիւճիւտտէ ճէվէլան էթտիրիր, վէ թա էօլիւմ կէլիպ ֆէրաղաթ էթտիրինճէ՝ պիւթիւն վիւճիւտիւ հարէքէթտէ սագլար, պիրի տէ Ագ ճիյէր տիր , քի իքի գըսմ օլարագ , թէնէֆֆիւսիւն պաշլըճա ալէթի տիր : Օրատա հաւլա դանը թէմիզլէմէք իչիւն իքի իւչ սագիգէ սուրունճա ֆէնալաշըր , վէ նէֆէս իլէ տիշարը չըգարըլըպ՝ եէրինէ զայրի թէմիզ հաւլա կիրէր : Ագ ճիյէրաէն աշաղաճա մի'սէ վար տըր , պու՝ ինսանըն հայաթընը հըֆզ էթմէք իչիւն եէնիլէն թա'ամլարը հազմ էաէր :

Պունտան մա'ատա Գարա ճիյէր վար քի ծնտան սաֆրա հասըլ օլուր , վէ Տաշագ տախի քի, խըզմէթի նէ օլտուղու հէնիւզ պիլինմէմիշ տիր :

Տ Ե Ր Ս 14.

Ձէման	Տիւրլիւ	Եէտի	Փագլա
Էօլլիւ	Տէհր	Ալթիւրշ	Թագսիմ
Միւտտէթ	Սա'աթ	Յունվար	Թէքրար
Գըսմ	Հաֆթա	Յուլիս	Շաֆագ

ԶԻՄԱՆ ՎԷ ԹԱԳՍԻՄԼԵՐԻ

1. Զէման՝ իւրի վէ սօնու օլմայան հատասըզ պիր միւտտէթ տիր, լաքին էօլչիւ եախօտ հու-
տուտ ալթընա աիւշէն գըսմարը տիւրլիւ տիր-
լիւ իսմէր ալըր, պիւ Ֆարզ Տէհր, Սէնէ, Այ,
Հաքթա, Կիւն, Մա'աթ, Տագիգէ, վէ Մանիյէ:

2. Պիր կէօզ աչըպ եուսմագ իչիւն իգթիզա
էտէն վադթա, Մանիյէ տէնիր:

Ալթմըշ սանիյէ պիր Տագիգէ էտէր:

Ալթմըշ տագիգէ պիր Մա'աթ էտէր:

Եիրմի տէօրթ սա'աթ պիր Կիւն էտէր:

Եէտի կիւն պիր Հաքթա էտէր:

Տէօրթ հաֆթա վէ իւրի կիւն, եախօտ օթուզ
կիւն պիր Այ էտէր:

Օն իւրի այ, եախօտ, իւշ եիւզ ալթմըշ պէշ
կիւն պիր Սէնէ էտէր:

Եիւզ սէնէ պիր Տէհր էտէր:

3. Պիր սէնէտէ էլլի իւրի հաֆթա վար, հաֆ-
թանըն կիւնլէրինին իսմլէրի պուշլար տըր:

Կիրակի

Փաղար

Երկուշաբթի

Փաղար էրթէսի

Երեքշաբթի

Սալի

Չորեքշաբթի

Զիհարչէմպէ

Հինգշաբթի

Փէնճէմպէ

Ուրբաթ

Ճիւմ'ա

Շաբաթ

Ճիւմ'ա էրթէսի

4. Սէնէնին օն իջի այլարննն ատլարը պունլար տըր .

Յունլար՝ (31 կիւն) . Փետրվար (28 կիւն) . Մարտ (31 կիւն) . Ապրիլ (30 կիւն) . Մայիս (31 կիւն) . Յունիս (30 կիւն) . Յուլիս (31 կիւն) . Օգոստոս (31 կիւն) . Սեպտեմբեր (30 կիւն) . Հոկտեմբեր (31 կիւն) . Նոյեմբեր (30 կիւն) վէ Դեկտեմբեր (31 կիւն) .

5. Պիր սէնէնին իւչ եիւզ ակթմըչ պէչ կիւնիւ , վէ ակթը տա սա'աթը վար , պու ակթը սա'աթ հէր տէօրթ սէնէտէ պիր կիւն օլարագ՝ օ սէնէնին կիւնիւ իւչ եիւզ ակթմըչ ակթը օլուր , վէ օ երլա՝ Մաշը քէպիսէ (նահանջ տարի) տէրլէր :

6. Սալը քէպիսէնին պու ֆազլա կիւնիւնիւ՝ Փետրվար այրնա զամմ էտէրլէր , քի օնուն եիրմի սէքիզ կիւնիւ վար իքէն՝ պու սէպէպտէն հէր տէօրթ սէնէտէ պիր եիրմի տօգուզ կիւնիւ օլուր :

7. Պիր կիւնիւն եիրմի տէօրթ սա'աթը օլուպ իքիյէ թագսիմ օլունուր , այտընլըզ վէ դարանլըզ : Կիւնէչ տօղտուգտան պաթանատէք այտընլըզ օլուր , քի պունա Կիւնսիւզ տէրիզ . կիւնէչ պաթառըգտան թէքրար տօղանատէք դարանլըզ օլուր , քի պունա տա Կէճէ տէրիզ :

Կիւնէչ տօղմազտան էվվէլ օլան եարը պուչուգ այտընլըզա , Շուքուզ տէնիր : Կիւնսիւ-

զիւն եարըսընա էօյոյէ վագթը տէրիզ , վէ կէ-
ճէնին եարըսընա եարըկէճէ տէնիր :

ՍԵՐԱԼԱՐ : 1. Զէման նէ՞ տիր : 1,2 նէյէ՞ թագսիմ
օլունուր : 3. Գաճ հաֆթա պիր ելլ էտէր : 3. Կիւն-
լէրին իսիննի գիքը էտէ պիլիրմիսին : 4. Հէր պիրի-
նին կիւնիւնիւ : 5. Հաճկը սէնէյէ սալը քէպիսէ
տէրլէր : 6. Փետրվարըն գաճ կիւնիւ վար : 7. Կէճէ
կիւնտիւզ նէ՞ տիր : Շաֆագ նէ՞ տիր :

Տ Ե Ր Ս 15.

Տիւշմէն	Պէօճէք	Գույրուզ	Կէօք
Սինէք	Խայր	Փէնչէ	Ստէմ
Սիվրի	Գօրգու	Իգրար	Սրգուլու
Խասիմ	Տէլիք	Մէճպուր	Տօսթլուգ

ՔԻԻԶԻԻՔ ԽԱՍԻՄԼԻՐ

1. Պիր սիվրի սինէֆ պիր կիւն Սրսլանա՝
«Պիզ սէնին իլէ տօսթմու կէլինմէլիյիզ , եօգ-
սա տիւշմէն մի» տէտի :

2. Սրսլան ճնա պիր հիտտէթ իլէ՝ «Երգը
կիթ շունտան , շաշգըն պէօճէք , շիմտի սէնի
պյաղըմ ալթընտա շիյնէրիմ , սէնին խայրըն նէ
օլմալըքի , շէրրինտէն գօրգուլա տէյիւ ճէ-
վապ վէրտի :

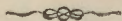
3. Սիւլրի սինէք՝ Փէքէյի, պիրազտան կէօ-
րիւրսիւն, տէյիպ ուչտու, վէ վարըպ արսլա-
նըն պուրնունուն տէլիյինէ կիրէրէք՝ պէր դա-
րար ծնու սանճար, վէ ըահաթսըզ էտէր իտի :

4. Փատիշահ մագամընտա օլան արսլան՝
կէօք կիպի կիւրլէր, դույրուղունու իքի եանը-
նա չարսիար, փէնչէսի իլէ պուրնունուն տէ-
լիքլէրինի եըրթար, վէ սըզլէթինտէն թօզա
թօփրազա պէլէնիւր իտի :

5. Պունուն ճիւմլէսի՝ պիր չարէ գըլմատը,
վէ օլ քիւչիւճիւք սիւլրի սինէք հալա սանճ-
մագտա իտի, շէօյլէքի արսլան էնճամ, պիրազ
էվլէլ խօրլատըղը օլ քիւչիւք պէօճէքաէն եէ-
նիլմիշ օլտուղունու իգըար էթմէյէ մէճպուր
օլտու :

16. Տիւշմէնին քիւչիւյիւ օլմազ, Հէր աշէմ
էյլիք տէ էտէպիլիւր, քէօթիւլիւք տէ : Տօսթ-
լուղու արզուլանմայաճագ ատէմ օլմազ :

Սիւլլալ : 1. Սիւլրի սինէք արսլանա նէ՞ տէտի ,
2. Արսլան նէ տէտի , 3. Սիւլրի սինէք սօնկրա նէ՞
եափտը , 4. Արսլանը նէ՞ հալա կէթիւրտի , 5. Արսլան
նէ՞ էթմէյէ մէճպուր օլտու : 6. Պու հիքեայէ նէ՞
էօյրէտիւր :

Տ Ե Ր Ս 16.

Եանգօ	Սահրա	Քէմալ	Սլէյհ
Թըպզը	Թէ'աճճիւս	Հայըֆ	Թալթիֆ
Տէրէ	Օրման	Ղազապ	Էմաւալ
Սապըզ	Սիթէմ	Մատտէ	Մէէմուլ

Ե Ա Ն Գ Օ

1. Եանգօ նէ՞ տիր, պիլիրմիսին :

2. Պիր առէմ պիր սէս չըգարտըգտան, եա պիր սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնկրա՝ Թըպզը հէման օնուկ կիպի պիր սէս, եա պիր սէօզ քէնտինէ կէրի տէօնէր իսէ, օ կէրի տէօնէն սէսէ, եա սէօզէ եանգօ տէրլէր : Եյէր տաղլար արաւընտա, եախօտ տէրէլէր իչինտէ սապըզա սէս չըգարմըչ իսէն, պունուկ նէ օլտուղունու անլարսըն :

3. Միհրանիկ տահա եանգօնուկ նէ օլտուղունու պիլմէզ իտի, վէ պիր կիւն սահրատա կէզէր իքէն՝

4. «Հ'օ, Հ'օ» տէյիւ պաղըրտը, վէ եանընտաքի օրմանտան տա քէնտինէ հէման էօյլէ պիր սէտա կէլտի :

5. Օրատա պիր քիմնէ սաղլանմըչ տըր, զանն էտէրէք, Թէ'աճճիւս իլէ՝

6. Սէն քիմ սին, տէյիւ սօրտու :

Օրմանտան տախի 'այնի քէնտինինքի կիպի
պիր սէն թէքրարլայլալ ,

7. «Սէն քիմ սին» տէտի :

8. Օլտէմ Միհրանիկ տարլլարազ՝ «Տէլի հա՛ռ»,
տէյիւ պաղըրտը :

9. Լաքին օրմանտան տախի հէմանն օ՛ սէօղ
քէնտինէ կէրի տէօնտիւյիւնիւ կէօրտիւյիւնտէ ,
տահա զիյատէ գըղըպ՝ օրմանտա սաղլանմըշ-
տըր զանն էթտիյի եապանճըյա գարշը , պիր
պիրի 'ադապինճէ չօգ սիթէմիի սէօղլէր սէյլէ-
տի , լաքին եանգօ տախի՝ Միհրանիկին հէր
սէյլէտիլինի , քէմալի սատազաթլա , քէնտի
իւզէրինէ կէրի տէօնտէրինճէ , Միհրանիկ օլ
քիւչիւք չօճուղու սաղլանտըղը եէրտէն պու-
լուպ տա , օնտան հայրփընը ալմադ իչիւն՝ դա-
ղէպ իլէ տօլարազ՝ օրմանա դօշտու , լաքին նէ
չօճուգ կէօրտիւ նէ՛ պիր քիմնէ :

10. Քալգըպ տէր 'ադապ էվէ կիթտի , վէ
«Օրմանտա պիր պօշպօղաղ չօճուգ սաղլան-
մըշտա , պանա չօգ սիթէմիի սէօղլէր սէյլէտի»
տէյիւ անասընա թէշէքքի էյլէտի :

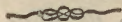
11. Սնասը 'ադըլլը պիր գարը օլտուղունտան,
մատտէյի անլաւը , վէ ծնու թա'րիֆ էթտի :

12. «Էվլատըմ, 'ալէյհինտէ թէշէքքի էթտիլին
քիմնէ սէն սին , զիրա հէփ իշիթտիլին սէօղ-
լէր՝ սէնին սէյլէտիքլէրինին եանգօսու տուր .
էյէր սէն օրմանա , պիր նէղաքէթլի վէ լաթիֆ

սէօղ սէօյլէսէ իտին , օ տա սանա էօյլէ թալ-
թիֆ , վէ նէղաքէթլէ ճէվապ վէրիւր իտի :

Սէվկիւլիւմ , պէօյլէ տախի տիւնեատա , պիղ
ախէրլէր իլէ նիճէ մու'ամէլէ էտէր իսէք , օն-
լար տա պիղիմ իլէ էօյլէ մու'ամէլէ էտէրլէր .
եաճնի ախէրլէրին պիղէ տօղրու մու'ամէլէսի պի-
ղիմ օնլարա տօղրու օլան մու'ամէլէմիղին կէրի
տէօնմէսի , եախօտ եանդօսու տուր : Էյէր օն-
լար իլէ հազգանիյէթ իւզրէ պարընրրսագ , օնլար
տա պիղիմ իլէ հազգանիյէթ իւզրէ կիտէրլէր :
Վէ էյէր քէնտի էմսալըմըղ օլանլարա միւրիւվ-
վէթսիզ , իլթիֆաթսըղ , վէ ինսանիյէթսիզ պու-
լունուր իսէք , օնլարտան միւրիւվվէթ , լէթա-
ֆէթ , վէ ինսանիյէթ մէէմուլ էթմէյէ ապա
հազգըմըղ եօգտուր :

Սիււլար : 2 . Եանդօ նէ° տիր : 5-9 . Միհրանիկ
սահրատա կէզէր իքէն նէ° վագի' օլտու : 10 . Էվէ
կէլինճէ նէ° տէտի : 12 . Անասը օնա նէ° տէտի : 'Ա-
մէլիմիզ նէ° թարաֆտան եանդօյա պէնգէր իմիշ :

Տ Է Ր Ս 17.

էսիր	Ֆուրսաթ	Տիւէք	Իքրահիյէթ
Ֆազիլէթ	Խասիմ	Ֆէրման	Դուտուրմուշ
Մէշհուր	Իսլատէթքեար	Սատր	Ալըշգան
Մէսնէտ	Ճիւրմ	Տիւշմէն	Էֆքեար

ԴԱՆԻԷԼ

1. Դանիէլ՝ Բաբելոնա(*) կէօթիւրիւնէն
'Իսլրանի(**) էսիրլէրտէն պիւրի իտի, վէ էսիրլիք
հալինտէ տախի երնէ պիւր ֆազիլէթլի, վէ մէշ-
հուր քիմնէ իտի : Մէշհուրլուղու եախօտ
պէօյիւքլիւյիւ ախէր քիմնէլէրտէն պօյլու օլ-
մասընտա տէյիլ, իլլա ղայէթ 'ալիմ վէ ֆազի-
լէթլի օլմասընտա իտի :

2. Պու սէպէպտէն՝ պէրսպէրինճէ խըտմէթ-
տէ պուլունան արգատաշլարը քէնտինտէն իք-
րահ էտէրէք՝ քէնտինի մէսնէտինտէն տիւշիւր-
մէյէ ֆուրսաթ կէօզէտիրլէր իտի : Օ՝ Բաբե-
լոն հիւքիւմէթինին իւշիւնճիւ վալիսի իտի իսէ

(*) Բաբելոն՝ գառիմ ղէմանըն էն էսքի վէ էն կէ-
նիշ շէհրլէրինտէն պիւրի իտի :

(**) 'Իսլրանի՝ Իսրայէլի տէմէք տիր :

տէ , խասիմէրի ծնա գարշը պիր գապահաթ՝
եա լէքէ պուլամազլար իտի . «գիրա ծնտա ա՛լա
րուհ պուլունտու» :

3 . Լաքին Դանիէլ՝ 'իպատէթքեար պիր ա-
տէմ օլտուղունտան տիւշմէնլէրի պունու պիլէ
պիր ճիւրմէ տէօնտէրմէյէ չալըշտըլար : Փատի-
շահա վարըպ ծնու գանտըրտըլար քի , օթուղ
կիւնէ գատար փատիշահտան մա'ատա պիր
ատէմտէն եա Սլլահտան տիլէք տիլէյէն արս-
լանլարըն չուգուրունա աթըլա տէյիւ պիր ֆեր-
ման սատր էթսին :

4 . Դանիէլ՝ պէօյլէ պիր ֆերման չըգարըլ-
տըղընը իշիթտիյինտէ , ծնուն տա թէպտիլի
միւմքինսիզ օլտուղունու պիլէրէք՝ նճ եափտը
ղանն էտէրսինիզ : 'Իպատէթ էթմէք իշիւն
տիւշմէնլէրինն իշիտէմէյէճէյի պիր մահալէ՝
մի չէքիլտի սանըրտընը :

5 . Խայըր . պու տինտար ատէմ էօյլէ էթ-
մէտի : Քէնտինին սուչսուղ օլտուղունու էյի
պիլիր իտի — օլ սէպէպտէն հիչ պիր քիմնէտէն ,
արսլանլարտան պիլէ գօրգուսու եօղուտու :
Իմտի էվինէ վարտը վէ էվիլէքի կիպի , «օտա-
սընտա փէնճէրէլէրի աչըգ օլարադ՝ կիւնտէ
իւշքէրրէ տիլլէրի իւղէրինէ չէօքիւպ տու'ա
էտէր իտի , վէ էվիլէտէն էթմէքտէ օլտուղու
կիպի , քէնտի Սլլահընըն հուղուրունտա շիւ-
քիւր 'արղ էտէր իտի» : Տիւշմէնլէրի պունու

իշխմտիքտէ վարդայ փառիշահա խապէր վերտիլէր :

6. Հալ շուքի, փառիշահ Դանիէլի չօգսէվտիլինտէն, պէօյլէ պիր ֆերման չըգարտըղընա նատիմ օլտու, «վէ թա կիւնէշ պաթանատէք օնու խէլաս էթմէյէ չալըշտը», Լաքին ֆերմանըն թէրթիպի, վէ օլ եարամաղլարըն Դանիէլէ օլան իքրահիյէթլէրի օլ տէրէճէ շէտիտ իտիքի, փառիշահըն ֆերմանը թէպտիլ էթմէսինէ հիշ պիր վէճհ իլէ ըիզալարը օլմատը :

7. Պէօյլէճէ Դանիէլի թութուպ՝ արսլանլարըն չուգուրունա աթարլար, 'Աճէպա օլ գուտուրմուշ արսլանլար օնու փարէլէյիպ՝ թէլէֆ էթտիլէրմի :

Տէյէյիմ : Դանիէլին կիւվէնտիլի Ալլահ՝ օնուն սուչսուղ օլտուղունու պիլիւր իտի, օլ սէպէպտէն մէլէյինի կէօնտէրիպ արսլանլարըն աղղընը դափաթտըքի, օնա պիր զիյան վէրմէսինլէր :

8. Պէլքի խաթըրընըզա շու կէլիւրքի, օ արսլանլար աաէմէ ալըշգան օլարագ՝ Դանիէլին եէրինտէ պաշգասը տա օլսա, տօգանմաղլար իտի. Լաքին պու նագլիյէթին պագիսի վար, օնու տա սէօյլէյէյիմ :

Սապահլայըն փառիշահ չուգուրուն աղղընա կէլիպ Դանիէլին սաղ սէլիմ օլտուղունու ան-

լատրդտա՝ էմր էտիպ քէնտինի օրատան չը-
գարթտըրտը :

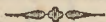
9. Պունուն իւզէրինէ Դանիէլ վէ ճիւմէ
տօսթլարը չօգ սէվինտիլէր : Փատիշահ իսէ
պու արատա էյի ֆարդընա վարտը քի Դանի-
էլին տիւշմէնլէրի՝ ծնուն քէնտիլէրտէն 'ալիմ
վէ էյի օլտուղու իչիւն ծնտան իքրահ էտէրէք ,
պու իչէ սէպէպ՝ ծնլար օլմուշ տուր :

10. Իմտի փատիշահ հէփ պու եարամաղատէմ-
լէրի թութտուրուպ՝ հէման Դանիէլի աթտըդ-
լարը օլ արսլանլարըն չուգուրունա աթտըրտը :
Օնլարը հըֆզ էթմէք իչիւն՝ Բապպ պիր մէլէք
եօլլամատը , իլլա «ծնլար տահա չուգուրուն տի-
պինէ եէթիշմէղտէն արսլանլար ծնլարա մու-
սալլաթ օլուպ՝ ծնլարըն հէփ քէմիքլէրինի էզ-
տիլէր» :

11. Պունտան սօնկրա Բապպ Դանիէլէ 'ազիմ
վէ ճէլիլ վահիլէր պէյան էյլէտի , վէ Դանիէլ
օնլարտա՝ եէրին փատիշահլըղլարընըն , վէ հիւ-
քիւմէթլէրինին զուհուրունու , վէ տիւշիւշիւ-
նիւ , հէմ՝ 'ազըպէթ պիւթիւն տիւնեայը տօլ-
տուրաճագ օլան՝ Քրիստոսուն փատիշահլըղը-
նըն գուրուլմասընը կէօրտիւ :

Սիւալլար : 1. Դանիէլ քիմ իտի : 1, 2. Նիջիւն քէն-
տինտէն իքրահ էթտիլէր : 3. Օլ եարամաղլար նէ՞
եափտըլար : 4, 5. Դանիէլ 'իպատէթտէն ֆէրսղաթ

էթտիմի : 5. Նէ՞ Ետիտը : 6. Փատիչան Նէ՞ Էֆքեարտա խտի : 7. Դանիէլի Նէ՞րէ տիթտըլար : Արսլանլար օնա տօգունտօմսու : Նի՞չիւն : 10. Օլտէմ վատիչան օլ Եարամաղլարա Նէ՞ Էլլէտի : Արսլանլար օնլարա պիր զլյան վէրտիլէ՞րմի : 11. Պունտան սօնկրա Բապոլ Դանիէլէ Նէ՞ պէյան Էլլէտի : Պու մատտէ Նէ՞րէտէ նազլ օլունմուչ տուր : — Դան. 2 պապտա :

Տ Է Ր Ս 18.

Իլմ	Գուլագ	Զիպան	Գիրլի
Խօրլուգ	Հանէթ	Պուրուն	Այնէ
Սագըն	Թըրնագ	Մի՛տէ	Գօփճա
Սապահ	Թիւքրիւք	Մէնտիլ	Եագա

ԹԷՐՊԻՅԷ

1. Թէրպիյէ տախի պիր Իլմտիր, վէ Էյէր պիր չօճուգ չօգ շէյ Էյրէնսէ աէ Թէրպիյէյի պիլմէսէ, Եանի կէրէք քէնտի Թալը ու հարէքէթինտէ վէ կէրէք զայրիլէրէ տօղրու օլան մու՛ամէլէսինտէ Թէրպիյէսիզ օլուրսա, ատէմէր Էյլէ պիր չօճուղու Նէ սէվէ պիլիլէր, Նէ տէ Իթիպար Էտէրլէր :

2. Էյէր խօրլանմագ վէ պաշգայա կիւլիւնճ

օլմագ իսթէմէզսէն , միւնասիպ վէ եագըշդդլը
օլմայան հարեքէթտէն սագըն . վէ նէ ճինս հա-
րաքէթլէր թէրպիյէսիզլիք օլտուղունու պիլէսին
տէյիւ սանս , պաճըլարընը սէօյլէյիմ : — Պագ
թէրպիյէսիզ օլան նէ շէյլէր էտէր :

3. Սապահլայըն գալգտըղընտա եիւզիւնիւ ,
տիշլէրինի , գուլաղընը վէ էլինի եայգամագ ,
հէմ պաշընը տարամագ հաճէթի տէյիւ տիր :

4. Թըրնագլարընը կէմիրի , վէ եախօտ օն-
լարը սայիրլէր էօնիւնտէ քէսէր թէմիզլէր :

5. Ելինտէ գալէմ , քեաղըտ , էլտիվէն , չիչէք
վէ հէր նէ օլսա , հէման աղղընա կէթիւրիւր :

6. Եիւզիւնտէ , էսվապընտա , եա էլինտէ
պիր լէքէ , պիր քիր օլուր իսէ , թիւքրիւկիւ իլէ ,
օ տա հէփսինին էօնիւնտէ , չըգարըր :

7. Թըրնագլարը իլէ պաշընը գաշըր , վէ էյէր
եիւզիւնտէ շիշ , եա չիպան վար իսէ , գաշըյըպ
օնլարտան հէր քէսին էօնիւնտէ գան աղըտըր :

8. Թըրնագլարը իլէ տիշլէրինի , վէ գուլա-
ղընը թէմիզլէր :

9. Պուրնունու էթտիւրէրէք սիլէր , վէ սօնկ-
րա մէնտիլի աչըպ իչինէ պագար : Եյէր թէր-
պիյէսիզլիք պիր աղ զիյատէճէ իսէ , պուրնու-
նու փարմագլարը իլէ սիլիպ կէօրէնին մի'տէսինի
պուլանտըրըր :

10. Փարմագլարը իլէ սըգ սըգ պուրնունու
գարըշտըրըր թէմիզլէր :

11. Հէր եէրէ թիւքիւրիւր, մէնտիլին հանկը
իշէ գուլլանըլտըղընը պիւլէզ սանըրսըն :

12. Իւսթիւ պաշը քիւլլի օլարագ պիւրինի
կէօրմէյէ կիտէր :

13. Ս.ղզընա քեաղըտ ալըը չիյնէր , տուտագ-
լարը իւզէրինէ կէթիւրիւր , վէ եախօտ եուվար-
լայըպ էօթէ պէրի աթար :

14. Տուրմայարագ օթուրտուղու սանտալեայը
օյնատըր :

15. Սէօզ սէօյլէր իքէն պաշընը տայմա էօթէ
պէրի սալլար :

16. Գօլլարընը տիգինէ գօր , վէ եախօտ տիգ-
լէրինի չիֆթլէյիպ էլլէրիլէ թութար :

17. Հէփսինին էօնիւնտէ քէնտի քէյֆինճէ
այնայա պագար , վէ եիւզիւնտէ իֆթիխարընը
կէօթէրիւր :

18. Սաշը գարմա գարըշ իքէն ինսան էօնիւ-
նէ չըգար :

19. Պօշ շէյլէրէ տէլի կիպի գահգահա իլէ
կիւլէր , վէ եախօտ աղզընը աշըգ հէյրան գա-
լըր :

20. Քէնտիսի իլէ գօնուշանա էլլէրինի ու-
ղատըր , կեահ գօփճասընը , կեահ եաղասընը ,
վէ կեահ էթէյինի թութար :

21. Տայմա սա'աթըն զէնճիւրինի , եա անախ-
թարընը գարըշթըրըր , սանըրսընքի , սա'աթը
օլտուղունու պաշգալարա պիւտիւրմէք իսթէր :

22. Պիր իլահի եա մուզիգա սէտասընը ալ-տըղընտա, քէնտի տէ հէման սէօյլէմէյէ, այա-ղը եա էլիյլէ վուրմաղա, վէ պաշընը սալլամա-ղա պաշլար :

23. Եանընտա օթուրանլարըն ըահաթընը տիւշիւնմէյէրէք այաղըյլէ օնլարըն սանտալեա-սընը տէփրէտիր :

24. Աիւնէշին շէտիտ ըշըղընա տայանամայօր կիպի, չօգ քէրրէ կէօզլէրինի եումար :

25. Աէրէքլի կէրէքմէզ շէյլէրէ օմուզլարընը սիւքէր :

26. Պիր շէյէ տարըլտըղընտա այաղընը եէրէ վուրուր :

27. Պիր շէյտէն օսանտըղընտա, եախօտ ույգուսու կէլտիլնտէ՝ էլիյլէ ազղընը գափա-մայարագ, օրանսըզ սէսլէր իլէ ուզուն ուզուն էսնէմէյէ պաշլար :

Պա՛ղէն տէ էսնէր իքէն գօլլարընը օ եանա պուլ եանա ուզատարագ՝ կէրնէշիր :

Սխալներ : 1. Քիւմէ՞ թէրպիյէլի տէնիլիր, 2. Պու-նուն իգթիգասը նէ՞ տիր, 3-7. Թէրպիյէսիզ հարէ-քէթին պիր գաշընը զիքը էյլէ, 8-11. Պէօյլէ պիր քիւմէ տահա նէ՞ շէյլէր էտէր, 12-17 Պիր գաշ ա-լտէրլէրինի տահա զիքը էյլէ, 18-25. Պաշգա տահա նէլէ՞ր, 24-27. Տահա՞ :

Տ Ե Ր Ս 19.

Ճիւմ	Քէզալիք	Իրադ	Հաժա
Միւքեալէմէ	Աղաճ	Խայր	Գանատ
Թա'րիֆ	Գուշ	Էվլէթ	Սֆիլ
Կէօղ	Կէօք	Ղայէթ	Ղայրի

Ճ Ի Ս Մ

Օղղան. Պապա, պու կիւն խօճամա «Ա.յ նէ տիր» տէյիւ սօրտում իսէ, «Ճիւմ տիր» տէտի : Պու նաճըլ օլուր անլայամայօրում : Այլն կէօրիւնիւշիւ ատէմէ պէնդէմէզ, վէ պանա կէլիր քի, սալթ ատէմլէրին ճիւմի, եախօտ ճէսէտի օլուր :

Պապա. Պէնի տինկլէ, վէ պու շէյի սանա թա'րիֆ էտէյիւմ : Կէօղիւմիւղիւն կէօրտիւյիւ վէ էթիմիղին սօգունտուղու հէր շէյէ ճիւմ տէնիլիր : Էլինի կէօրէ պիլիյօրսուն, էօյլէ իսէ էլին ճիւմ տիր :

Օ. Տէտիյինի անլայօրում :

Պ. Սէօյլէ պադայլմ, շուրտա տուրան թաշ՝ ճիւմ միտիր, տէյիլմի :

Օ. Պանա կէլիր քի ճիւմտիր :

Պ. Կէօղիւն կէօրիւյօր, վէ էլին իլէ տէ օնա սօգունա պիլիրսին, էօյլէ իսէ պու շէյ ճիւմ օլմադ կէրէք : Քէզալիք աղաճ, վէ օնուն իւ-

դէրինտէ օթուրան գուշ, վէ ալթընտա օթլա-
նան հայվանլար հէփիսի տէ ճիսմ տիրէր, չիւն-
քի հէմ կէօրէ պիլիւրիզ, հէմ տօգուճա պիլիւրիզ:
Կէլէլիմ այա: Այը կէօրէ պիլիւրմիսին:

Օ. Էփվէթ չօգ քէրրէ կէօքտէ կէօրիւյօրում:

Պ. Օնա էլին իլէ տօգուճա պիլիւրմիսին:

Օ. Խայրը, տօգուճամամ:

Պ. Նիչիւն տօգուճաւազսըն, փէք իրադ օլ-
տուղու իչիւն տէյիլ մի: Էյէր օնա չօգ եւազըն
օլսան իտի, շու տուրտուղուն եէրէ տօգուճա-
պիլաիյին կիպի, օնա տա տօգուճա պիլիւր իտին:
Շօլ էփի կէօրիւյօրսուն լաքին պուրատան օնա
տօգուճա պիլիւրմիսին:

Օ. Խայրը:

Պ. Նիչիւն տօգուճամազսըն:

Օ. Զիրա զայէթ իրադ տրը:

Պ. Եինէ տէ օնա ճիսմ տէմէզմիյիզ:

Օ. Էփվէթ, չիւնքի եանընտա օլսայլալում, տօ-
գուճա պիլիւր իտիմ:

Պ. Պէօյլէ տէ այ. էյէր եանընտա օլսայլ-
տըզ՝ տօգուճապիլիւր իտիք, ամմա եանընա վա-
րամայըզ:

Օ. Նիչիւն:

Պ. Զիւնքի պիլիմ իլէ սքըն արասընտա՝ հա-
վատան պաշգա պիւր շէյ եօգ տուր: Պիլիմտէ
գանատըմըզ եօգ քի ուչալում:

Օ. Վալիս, եազըզ: Լաքին հաւա նէ՞ տիր:

Պ. Հավա տախի ճիսմ տիր :

Օ. Տէմէ , պապա , պու նաճըլ օլապիլիր , պէն հավայը կէօրէմէ յօրում :

Պ. Էվլէթ էօյլէ տիր , լաքին օ էլինէ տօգու-
նա պիլիր :

Օ. 'Աֆվ էտէրսինիզ , պապա , պէն հավայը
էլլէյէմէ յօրում :

Պ. Էլլէյէմէ յօրմուսուն . էլինի պանա ու-
ղաթ (էլինին իզգերինէ իռքեմէյէ պաշար) :
Էլինէ պիր շէյ տօգունուր կիպի անլայօրմուսուն :

Օ. Էվլէթ , բիզկէար տօգունույօր :

Պ. Բիւզկէար տէտիյիմիզ տէ զայրի պիր
շէյ տէյիլ իլլա հավա տըր . օնու տա պէն աղ-
զըմ իլէ սէնին էլինէ իւֆլէ յօրում : Սէն օնուն
էլինէ տօգունտուղունու անլայօրսուն . էօյլէ
իսէ ճիսմ օլմալը :

Ամնա շու պէնիմ քէօլկէմէ պազ . կէօրիւ-
յօրմուսուն :

Օ. Էվլէթ , պապա :

Պ. Քէօլկէ էլէ տօգունո՞ւրմու . օնու էլինտէ
թութապիլիրմիսին :

Օ. Խայըր :

Պ. Էօյլէ իսէ քէօլկէ ճիսմ տէյիլտիր :

Օ. Եա նէ՞ տիր :

Պ. Քէօլկէ զայրի պիր շէյ տէյիլ , իլլա ա-
րատա պիր գաթը ճիսմ օլտուղու սէպէպտէն ,
իւզէրինէ այտընլըգ տիւշմէյէն պիր եէր տիր :

Պունու խաթրընտա սագլա : Հէր կէօրտիւ-
յիւն , վէ , եագըն օլտուղունտա , հէր տօգու-
նապիլտիյին շէյ ճիսմ տիր : Կիւնէշ , այ , երլ-
տըզլար , հավա , թօփրագ , սու , հայվան ,
աղաճ , թաշ , պունլարըն ճիւմլէսի ճիսմ տիր :

Օ. Պապա , պէն պիր պիլմէճէ եափտըմ :

Պ. Սահիճմի . սէօյլէ պագալըմ :

Օ. Օ նէ տիր քի քէնտինի կէօրէ պիլիրիզ ,
ամմա տաիմ եանըմըզտա եագըն իքէն տէ եի-
նէ տօգունամայըլ :

Պ. Աֆէրին : Պու տէտիյին զալիպա քէօլ-
կէ տիր :

Օ. Էփվէթ , էփվէթ , էյի պիլտին . վարայըմ ,
պունու գըզ գարընտաշըմ Լուսիյայա սէօյլէ-
յիպ օնու շաշըրտայըմ :

Սխալար : Պու օղլան խօճասընա նէ՞ սօրմուշ խտի ,
խօճասը նէ՞ տէմիշ խտի : Օղլան նէ՞ տիւշիւնտիւ :
Հաֆէկը շէյլէրէ ճիսմ տէնիլիր : Թաշլար , աղաճլար ,
գուշլար , վէ հայվանլար ճիսմի տիրլէր : Ճիսմ օլ-
տուղլարընը նէտէ՞ն պիլիրսին : Պիր շէյին ճիսմ օլ-
տուղունու անլամագ իշիւն օնա տօգունամագ տաիմ
լազըմ մը տըր : Այա տօգունա պիլլիրմիլիզ : Էօյլէ
իսէ օ ճիսմի տիր : Պիզիմ իլէ այըն արասընտա նէ՞
վար : Օ տա ճիսմի տիր : Նափըլ իսպաթ էտէպիլիր-
սին : Քէօլէ ճիսմի տիր : Նիշիւն տէյիլ տիր : Քէօլ-
կէ նէ՞ տիր : Պա՛ղը ճիսմլէր գիքը էյլէ : Պու օղլան
նէ՞ պիլմէճէ եափտը :

Տ Է Ր Ս 20.

Պօրճլու	Մէքրուհ	Պաղչէ	Բասթ
Նի՛ջիւն	Սահիհ	Կէօնիւ	Շիւսկէ
էօյլէ	Զուգուր	Լաթիֆ	Խայր
Թէրսլյէ	Եարողմ	Մարկոս	Մա՛նա

ՀԵՓ ԱՏԷՄԼԷՐԻ ՍԵՎԻՆ

Օղղան . Պապա , սէն պանա՝ « Հէփ ատէմ-
լէրի սէվմէյէ պօրճլուսուն » տէտին :

Պապա . Էվվէթ , օղլում , էօյլէ տէտիմ :

Օ. Լաքին պէն պունու էտէմէյօրում :

Պ. Նի՛ջիւն էտէմէյօրսուն :

Օ. Նի՛ջիւն օլսուն . շու Մարկոսու թանըր-
սըն եա , պէն օնու ասլա սէվմէյօրում :

Պ. Նի՛ջիւն սէվմէյօրսուն :

Օ. Զիւնքի զայէթ ֆէնա պիր օղլան տըր :

Պ. Էօյլէմի :

Օ. Էվվէթ , էօյլէ տիր : Փէք թէրպիյէսիզ
տիր . Խօճանըն սէօղիւնիւ տինկլէմէզ , հէմ տէ
օլպիր շայիրտլէրի տէօյէր :

Պ. Եա՛ . պու փէք ֆէնա պիր խույ տուր :

Օ. Իշթէ , պապա , սէն տէ կէօրիւյօրսուն քի
պէն օնու սէվմէմ :

Պ. Սէօղիւն սահիհաիր քի , էյի օլան Յակո-

բոսու սէվտիյին կիպի օնու սէվէմէզսին : Յակոբոս տաիմա լաթիֆ վէ թաթլը օլուպ , քիմ սէյի ինճիթմէք իսթէմէզ : Ֆադաթ՝ էյէր կէօրսէն քի Մարկոս պիր չըգամայաճաղը չուգուրա տիւշմիւշ , օրտա գալմասընըմը իսթէրսին , եօգսա էլինի ուզատըպ տա սէնին եարտըմըն իլէ չըգամասընըմը իսթէրսին :

Օ. Էլսլէթտէ էլիմի ուզատըրըմ քի եափըշա չըգա :

Պ. Փէք էյի . կէօրսէն քի պաղչէսինէ պիր հայշան կիրմիշ , էօյլէ պրագըր կէչըմիսին , եօգսա օնու գօվար , տիշարըմը չըգարըրսըն :

Օ. Հէման տիշարը գօվարըմ :

Պ. Մարկոսա՝ ֆէնա խույլարընը պրագտըրմագ , վէ քէնտինի շու էյի օլան Յակոբոս կիպի լաթիֆ էյլէմէք էլինտէն կէլսէ , խօշ կէօնիւլ իլէ էթմէք իսթէմէզմիսին :

Օ. Էվվէթ , միւմքին օլտա հէման վագըթ կէչիրմէյէրէք էտէրիմ :

Պ. Էօյլէ իսէ օնա պիր զարար կէլտիյինի իսթէմէզմիսին :

Օ. Խայըր , խայըր . էյի օլտուղունու իսթէրիմ :

Պ. Իշի բասթ կէլտիյինի կէօրսէն սէվինըրմիսին , վէ սէնին եարարըմընա միւհթաճ օլտուղունտա , էթմէյէ սէնտէ իսթէք վաճըմը :

Օ. Օնա նէ չիւպհէ :

Պ. Իշթէ, սէվկիւլիւ օղլում, սէնտէն մաթ,
լուպ օլունան տախի պու տուր :

Օ. Եւ պապա, պէնիմ անլատըրմա կէօրէ,
սէն պանա «օնու սէվմէլիսին» տէտին :

Պ. Էվլէթ էօյլէ տէտիմ: Պիր քիմնէյի սէվ-
մէք տէր իսէք, մա'նասը պու տուր, եա'նի օնուն
խայրընը իսթէմէք, վէ էլիմիզաէն կէլէն եար-
սըմը էթմէյէ հազըր օլմազ :

Օ. Սահիհ պէօյլէմի տիր :

Պ. Էվլէթ, պունա շիւպհէ իսթէմէզ, լաքին
պիրինի սէվմէնին պիր պաշգա թարզը տահա
վար, վէ օ շուտուր քի, պիր քիմնէ էյի, վէ
սէվիլմէյէ լայըզ օլտուղու իչիւն՝ օնուն արգա-
տաշըղընտան հազը էտէր, վէ սա'ատէթ տու-
յարըզ : Ամմա պու ճինս մուհապպէթ իլէ
անճազ էյի օլանլարը սէվէ պիլիրիզ :

Օ. Էվլէթ, պէն Յակոբոսու իշթէ պու չէշիտ
սէվէյօրում :

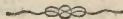
Պ. Մարկոսու՝ օ իսլահ օլուպ էյի պիր օղլան
օլմատըզճա, պու չէշիտ մուհապպէթ իլէ սէ-
վէմէզսին : Զիրա թէրպիյէսիզ, վէ սէրթ մէշ-
րէպ քիմնէլէրի քիմ սէվէր, եախօտ օնլարըն
չիրքին օյունլարընտան քիմ խօշլանըր : Իմալի օ
թէքրար սանա կէլիլ տէ, սէնի քէնտի իլէ օյնա-
մազա տա՛վէթ էտէրաէ, նէ եալարսըն :

Օ. Օնա տէրիմ քի, «Սէն քէնտի Ֆէնա 'ա-
տէթլէրինի թէրք էթմէլիսին, թաթլը վէ լա»

թիֆ օլմալըսըն : Պէօլէ էթմէյինճէ օնուն
իլէ իւլֆէթ էթմէմ :

Պ. Տէտիյին աօղրու տուր , օղրում : Պէօլէ
էյլէ , վէ պէլքի պու եօլ իլէ օնու էյիյէ տէօն-
տէրէ պիլէսին : Օլտէմ պիր խայր 'ամէլ էթմիշ
օլուրսուն , վէ պունուն իչիւն սէնի խայր իղէ-
մէքտէն խօշլանան Սէմալի Փէտէրին սէվէճէք-
տիր :

Սէւալար : Հէփ ասէմէրի սէվմէք կէրէճմիյիզ :
Պիր քէօթիւ օղլանը սէվէ պիլիճմիյիզ : Մարկոս նի՞-
ճէ պիր օղլան խոի : Պաշգա օղլանլարա նէ՞ եախար
խոի : Պու օղլան՝ Մարկոսու տարտա կէօրսէ նէ՞ եա-
փաճազ խոի : Օնա խայր օլտուղունու խթէ՞ր մի ի-
տի : Պիր թէրպիյէսիզ վէ սէրթ մէշրէպ քիմսէյի
սէվմէք տէր իսէք , պունու նա՞սըլ անլամալը : Ղայրի
պիր ճինս սէվմէք տահա վար , օ նէ՞տիր : Պու օղլան՝
Մարկոս թէքրար քէնտինի օյնամաղա տա՛վէթ էտէր-
սէ , նէ՞ տէյէճէք օլտու :

Տ Ե Ր Ս 21.

Կիրակի	Դաւապալըզ Չօճուզ	Էթրաֆ
Ինճիլ	Յովհաննէս Պագըշ	Էֆէնտի
Իւչիւնճիւ	Պէօյիւք	Տիւշիւնկիւ
Կէօմրիւքճիւ	Ուսուլ	Ֆուրսաթ
		Եարօղմ

ԵՍ. ՊԻՉ ՆԵ՛ ԵՍ. ՓՄԱԼԸՅԸՉ

1. Կիրակինին պիրինտէ էօյլէտէն սօնկրա պիր խօճա քէնտի շայիրալէրի իլէ Ղուկաս Խնճիլինին իւչիւնճիւ պապընը օգույօրլար իտի : Պիթիր տիքլէրինտէ՝ պու խօճա քէնտի կիւղէլ՝ ատէթի իւղրէ օնու թէֆտիր էթմէյէ պաշլատը :

2. Պալապալըղրն , կէօմրիւքճիւլէրին վէ՝ առքէրլէրին Յորդանան գըյըսընտա վաֆթիղ էտիճի Յովհաննէսէ նիճէ կէտիքլէրինի , վէ «Նէ էթմէք կէրէյիղ» տէյիւ էթտիքլէրի սիւալը օնլարա իիթար էյլէտի :

3. Վադա՝ա վաֆթիղ էտիճի Յովհաննէս օնլարա նէ էթմէք կէրէք իտիքլէրինի պէյան էյլէտի . լաքին էյէր սիզ պաւնա պէօյլէ պիր սիւալ սօրարսանըղ , պէն սիղէ շու ճէվապը վէրլիրմքի պաշգալարա ֆաիտէլի օլա պիլիրսինիղ , եա՛նի , էյէր ճէհտ էտէրսէնիղ պիր էյլիք էտէ պիլիրսինիղ , պէօյիւք օլմաղսա , քիւչիւք պիր էյլիք էտէպիլիրսինիղ , վէ պու՝ երինէ էյլիք սայըլըր :

4. Չօճուղլար պուռնա պիր շէյ տէմէտիլէր , ֆադաթ խօճա պազըշլարընտան անլատը քի , քէնտինի եանըլմըշ զանն էտէյօրլար : Փէք աչըղ կէւրիւնիւյօր իտի քի , «Էլիմիղտէն պու ճինս պիր շէյ կէլմէղ» տիւչիւնկիւսիւնտէ իտիլէր ,

պու սէպէպտէն օնլարա «Ճէհտ էտին , պագա-
լըմ'նասըլ օլուր» , տէտի :

5. Քիւչիւք օղլանլարտան պիրի՝ չէքինէրէք ,
«Նասըլ ճէհտ էթմէլիյիզ» տէյիւ սօրտու :

6. Խօճա ճէվապ վէրտիքի , «Էօնիւնիւզտէ
օլան շու պիւթիւն հաֆթատա կէօզիւնիւզ ա-
չըգ , վէ էլինիզ հազըր օլտուն տա՝ պանա կէլէ-
ճէք Կիրակի խապէր կէթիրին , պագալըմ պիր
էյիք էթմէյէ ֆուրսաթ պուլմամազմըսընըլ » :

7. Չօճուգլար «Փէք էյի» , տէտիլէր :

8. Էրթէսի Կիրակի պու օղլանլար կիւլէր
եիւզ , վէ ֆէրա հէօզ իլէ խօճալարընըն էթրա-
ֆընա ճէմ՝ օլտուլար : Վէ օ խօշ պիր եիւզ իլէ
օնլարա նազար էտիպ՝ «Պագըչընըզսան անլա-
յօրում.քի հէփինիզին տէ պանա պիր տէյէճէյի
վար» տէտի :

9. Հէփիսի պիրտէն «Էվվէթ , էֆէնտիմ ,
էվվէթ» տէտիլէր . բանտէն հէր պիրի քէնտի
նազլիյէթինի էթմէյէ պաշլատը :

10. Պիրի տէտիքի «Պէն տիւչիւնտիւմ.քի ,
հէր սապահ կիտիպ չէշմէտէն պիր տէսթի սու
կէթիրէյիմ տէ անամա զահմէթ վէ ավարալըգ
օլմասըն : Պունուն իչիւն վալիտէմ պէնտէն օլ
տէրէճէ մէմնուն վէ բազը օլտու.քի , պունտան
պէօյլէ պու 'ամէլտէ տէվամ էյլէմէյէ նիյէթ
էթտիմ :

11. «Պէնիմ տախի՝ կէօզլէրի տիւմանլանմըչ ,

վէ օգուժագտան՝ աճիղ գալմըշ օլան պիր իխ-
թիար գարը խաթրըմա կէլտի , վէ հէր կէճէ
օնուն էվինէ կիտիպ Ազիղ Քիթապտան քէն-
տինէ պիր պապ օգուտում : Աէօրիւնիւրքի իխ-
թիար խաթուն պունտան չօգ թէսէլլի պուլ-
տու , վէ նէ տէրէճէ մէֆնուն օլտուղունու
թա'րիֆ էտէմէմ ,» տէտի պիր ախէրի :

12. Պիր զայրիսի տէտի քի , « Պէն տախի
նէ էթմէլիյիմ տէյիւ աիւշիւնէբէք սօգագտա
կիտէր իքէն՝ պիր պէյզատէ ատէմ պանա՝ 'Աէլ
շու աթըմը թուլթ՝ տէտի . պէնտէ թուլթում :
Սօնկրա եիրմի փարա չըգարըպ պանա վէրտի ,
վէ պէն կէօթիւրիւպ՝ օնու վա'զճըլըգ սանտը-
ղընա գօտըւմ » :

13. « Պէն տախի՝ սէնին պիղէ տէտիյին կի-
պի՝ կէօղէրիմ աչըգ վէ էլլէրիմ հաղըր օլարագ
կիտէր իքէն կէօրտիւմքի , պիր չօճուգ էլին-
տէքի մանկըրընը զայպ էթտիյի իշիւն օթուր-
մուշ աղլայօր : Աղլամա , պէն փարանը արար ,
պուլլուում , տէտիմ , վէ պուլլուպ էլինէ վէրտիմ
իսէ , կէօղէրինին եաշընը սիլտի , վէ սէվինէ-
րէք գօշտու կիթտի » :

14. Պիր պաշղաօը տա շէօյլէ տէտի : « Աէօր-
տիւմքի պիր կիւն վալիտէմ չօգ եօրուլմուշ ,
գուճաղընտաքի չօճուգ րահաթսըղ , վէ քէն-
տիսի մէճալըղ իտի : Չօճուղու պանա վէր տէ
պիրաղ կէզտիրիպ էյլէնտիրէյիմ , տէտիմ : Չօ-

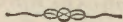
ճուղու ալտարմ վէ կէօթիւրիւպ պաղչէտէ կէզ-
տիրտիմ, էյլէտիմ, վէ էյլէ թուհաֆ սէպէր
չըգարտը, վէ մէսրուր օլտու քի, սահիհէն, խօ-
ճա, էյէր սէն տէ իշիթսէյիտին, չօգ խօշունա
կէլիւր իտի: Պիրտէ չօճուղու կէօթիւրիւպ գա-
փուտան իչէրի կիրտիմ իսէ, վալիտէմի զայէթ
ֆէրահ պուլտում»:

15. Ելթէ պու օղլանլար պէյլէ էյլէտի:
Վէ խօճալարը՝ քէնտի շայիրտլէրինին պու գա-
տար չափուգ վէ կիւզէլ պիր եօլ իլէ պաշգա-
լարա ֆաիտէլի օլմագ ուսուլունու էյրէնտիք-
լէրինի կէօրտիւքտէ, հատտէն աշըրը մէսրուր
օլտու, չիւն էյի գանտը քի շիմտիտէն էյլիք
էթմէնին թատընը ալմըշ օլարագ՝ պէյլիւտիւք-
ճէ սախի, օնտա տէվամ էտէճէքլէր: Հէմքիմ
պիլիր, նէլէր էտէճէքլէր. չիւնքի՝ Սլլահ Յի-
սուս Քրիստոսուն էթտիյի կիպի էթմէյէ ճէհտ
էտէնլէրէ, տաիմա եարտըմ վէ պերէքէթ իհ-
սան էտէր, զիրա Քէնտիսի եերիւզէրինտէ իքէն
տաիմա էյլիք էտէրէք՝ տօլաշըր իտի:

16. Էյ օգույան, քէնտի քէնտինէ՝ «Պէն
նէ՞ էտէ պիլիրիմ» տէյիւ սօր:

Սխալլար: 1. Պիր Կիրակի՝ պիր խօճա շայիրտլէրի
իլէ նէ՞ եափայօր իտի: Օգուտուգլարը մահալ նէ՞րէ
իտի: 2. Վաֆթիղ էտիճի Յովհաննէսէ կէլէնլէր օնա
նէ՞ սօրտուլար: 3. Հէր առէմ էյլիք էտէպիլիմի:

4. Պու չօճուղլար նա՞սըլ տիւշիւնտիւլէր : 6. Խօճա
օնլարա նէ՞ եօլ կէօսթէրաի : 10. Օնլարտան պիրի
նէ՞ խապէր կէթիրաի : 11. Իքինճիրաի՞ : 12. Ախէր
պիրի՞ : 13. Տէօրոիւնճիւսիւ՞ : 14. Էն սօնկրաքի՞ :
15. Քիւշիւք իքէն էյլիք էթմէնին նէ՞ Փաիտէսի վար :

Տ Ե Ր Ս 22 .

Գատէմ	Չէօքմէք	Քէսքին	Էմէք
Կիւճիւք	Ա.վճը	Գայըգ	Մահսուլ
Պէլլի	Էօմլուր	Քիւրէք	Թա՛ճիգ
Թօփրադ	Քէօլէ	Աչճը	Մէմնուն

ՀԵՐ ԻՇԻՆ ՊԻՐ ԿԻԻՃԼԻԻՅԻԻ ՎԱՐ ՏԸՐ

1. Թորոս օն տէօրթ եաշընա դատէմ պա-
սընճա՝ քէնտինէ պիր սանա՛աթ եա պէլլի պիր
իշ սէչմէք խթէյիպ՝

2. «Տաիմա եէշէրթիւլէրին վէ չիշէքլէրին
թաթլը թաթլը րաիհալարը իչինտէ եաշամադ-
տան էյի նէ՞ վար , իմտի պէն պիր պաղչէպան
օլուրում» տէտի , օնա կէօրէ տէ փէտէրի քէն-
տինի պիր պաղչէպան եանընա դօտուլ :

3. Լաքին պիրադ վադըթտան էվէ տէօնտիւ
խէ , թէշէքքի էյլէյիպ տէտի . «Պու նա՞սըլ մէշ-
ղուլիւթ տիր . տաիմա եէրէ էյլլմէլի՞ , պա՛գէն

Թօփրադ իւղէրինէ տիղ չէօքմէլի . ատէմին տի-
ղինտէ , էլինտէ վէ պէլինտէ հալ գալմայօր .
ուղաթմայալըմ , պէն պաղչէպանլըգտան օսան-
տըմ , պիր զայրի սանա'աթ էօյրէնմէք իսթէ-
յօրուամ :

4. Տիւշիւնտիւ , տիւշիւնտիւ , ավճըլըղը պու-
տու :

5. «Նէ կիւղէլ 'էօմիւր . ատէմ տախմա'
եէշիւ օրմանլարըն սէրին քէօլլէսինտէ կէզէր» ,
տէրիտի :

6. Ավճըլըղա պաշլատը , լաքին չօղա վար-
մաղտան աղղը թէշէքքի իլէ տօլու օլարադ էվէ
տէօնտիւ :

7. «Շու սապահըն հավասընա տայանամայօ-
րում , չիւնքի պա'ղէն նէմ վէ հավա պուլանըգ
օլույօր , վէ պա'ղէն տէ պիր քէսքին սօղուգ ա-
տէմին եիւղիւնէ վուրույօր» :

8. Օլտէմ նիյէթ էթտի քի , պալըգճը օլա :

9. «Սույու պէրրադ պիր չայ իւղէրինտէ ,
խաֆիֆ պիր գայըգտա օթուրուպ' տիղլէրին
եօրուլմայարադ քիւրէք չէքմէքտէն , վէ պալըգ
իլէ տօլու աղլարը սուտան չէքիպ չըդարմադ-
տան էյլէնճէլի նէ՞ օլա պիլի» տէրիտի :

10. Լաքին պու էյլէնճէտէն տէ թէղ օսանտը :

11. «Սաղըղա եարամաղ պիր սանա'աթ տըր :
հէլէ սուտան հիչ խօշլանմամ» տէրիտի :

12. 'Աղըպէթ , աշճը օլմադ իսթէտի :

13. «Սանա՛ւթ տէտիյին աշճըլըդ տըր . կէ-
րէք պաղչէպան , կէրէք ավճը , վէ կէրէք պա-
լըգճը , հէփիսի տէ քէնտի էմէքլէրինին մահսու-
լունու աշճըննն այաղընա կէթիրիլէր , շէօյլէ-
քի էյի լոգմալար տայիմա օնուէն տուր» տէր
իտի :

14. Լաքին պու իշէ պաշլար պաշլամազ , օն-
տան տա թա՛ճիզ օլտու , վէ շու թէշէքքի իլէ
էվէ կէլտի :

15. «Հէր շէյի էյի կիւզէլ , պէս շու ա-
թէշ օլմասա իտի : Սըճագ օճաղըն էօնիւնտէ
ատէմ քէպապ օլույօր , վէ եախօտ մօմ կիպի
էրիյիպ՝ պիր տէրի պիր քէմիք գալըյօր :

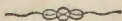
16. Թորոս պիր պէշինճի սանա՛ւթ տախի
թէճըրկպէ էթմէք իսթէտի իսէ , փէտէրի պը-
րագմատը , պիր ազ սէրթճէ ճէվապ վէրիպ
տէտի . «Մէմնուն վէ շաքիր պիր հալտէ եաշա-
մագ իսթէր իսէն , մէրտ օլուպ սանա՛ւթըն հէր
կիւճլիւյիւնէ տայանմայը էօյրէնմէլի սին : Թօփի-
րաղըն , հավանըն , սույուն վէ աթէշին զահ-
մէթինտէն գուրթուլմագ իսթէմէք՝ տիւնեա-
տան վէ ինսանլըգտան չըգմագ տէմէք տիր ,
զիրա տիւնեատա հէր նէրէյէ կիթսէն , պու
կիւճլիւքլէրէ ըասթ կէլէճէքսին : Սնլարըն մէն-
ֆա՛ւթ վէ զէվգինի չըգարտըղըն սըրատա ,
պաղէն տէ զահմէթլէրինէ գաթլանմալըսըն . սէշ-
տիյին պիր սանա՛ւթըն էյի վէ խօշ թարաֆընը

տախմ կէօղիւն էօնիւնտէ սաղլա քի , սըգըն-
թըսընա տա գօլայճա թէհամմիլ էտէսին :

17. Թորոս փէտէրինին պու նասիհաթընը
թութտու , վէ սա'ատէթլու օլտու , վէ ծնտան
սօնկրա հէր քիմքէնտի սանա'աթընտան թէ-
շէքքի էթտիյինի իշիտիր իտի իսէ , ծնա ճէսա-
րէթ վէրիպ՝ շէօյլէ տէրիտի .

18. «Տօթում, պանա ինան . պէն չօդ սը-
նատըմ, վէ էյի անլատըմ քի , կիւճլիւյիւ վէ
ղահմէթի օլմայան հիշ պիր սանա'աթ եօգ տուր :

Սիւլլար : 1, 2. Թորոս նէ՞ սանա'աթ էօյրէնմէք
իսթէտի : 3. Պունտան նի՞ջիւն օսանտը : 4. Սօնկրա
նէ՞ օլմագ իսթէտի : 5-7. Պունու նէ՞ պէհանէ իլէ
պրագտը : 9. Սէշտիյի իւջիւնճիւ սանա'աթ նէ՞ օլտու :
11. Պու նի՞ջիւն քէնտինէ եարամատը : 12, 13. 'Ագը
պէթ հա՞նկը սանա'աթը սէշտի : 14, 15. Պունտա տէ-
վամ էթտի՞մի : 16. Փէտէրի քէնտինէ նէ՞ նասիհաթ
վէրտի : 17, 18. Թորոս պունու թութտո՞ւմու :

Տ Է Ր Ս 23.

Թէմիլլէք	Մէտհ	Մէքթէսլ	Թօփրագ
Խասսիյէթ	Շայան	Եագը	Գույու
Ֆարզ	Խույ	Միւրէքքէսլ	Գօվա
Փիսլլէք	'Ատէթ	Տիվիթ	Էմսալ

ԹԵՄԻՉԼԻՓ

1. Թէմիզլիք ինսանա ֆարզ օլան էյի խաս-
սիյէթլէրին պիրի տիր : Պա՛ղը քիմնէլէրին
'ինտինտէ Թէմիզլիք իլէ փիսլիք վէ քիրլիլիյին
մասլէյնինտէ պիր ֆարզ եօդտուր . եանի օն-
լար՝ քիրլի տէ օլսալար , Թէմիզ տէ օլսալար ա-
րամազլար :

2. Լաքին պունլար պիրի պիրինտէն չօդ-
ֆարզլը շէյլէր տիր . Թէմիզլիք մէտհէ շայան ,
վէ սէփիլէճէք պիր խասսիյէթ տիր , ամմա փիս-
լիք՝ իյրէնիլէճէք վէ հիւքմ օլունաճագ պլի
պէտ խույտուր :

3. Թէմիզլիյի սէվէն քիմնէ՝ կիյինտիյի էսվապը,
էլլէրինի , այագլարընը , եիւզիւնիւ վէ պիւթիւն
փիւճիւտիւնիւ քիր վէ փիսլիքտէն սագլար :

4. Պու պէնտի օդույան չօճուգլար՝ էյէր
շիմտիտէն Թէմիզ եաշամաղա 'ատէթ էթմէզլէր
իսէ , պէօյիւտիւքտէ տախի քիրլի վէ փիս գա-
լաճագլար . պու սէպէպտէն սիզ , սէփիլիւ չօ-
ճուգլարըմա , պա՛ղը ֆաիտէլի շէյլէր սէօյլէ-
յէճէյիմ :

Էվվէլա քիրլիլիյին եախօտ փիսլիյին սէպէպ-
լէրինի կէօսթէրէճէյիմ :

5. Քիրլիլիք՝ սիգգաթսըզլըդտան , եախօտ
սագլընմամագտան իլէրի կէլիր : Պէն մէքթէպտէ
եաղը եազան պա՛ղը չօճուգլար կէօրմիւշիւմքի,
օնլար սագլընմատըզլարընտան , եազտըզլարը

միւրեքքէպին լէքէլէրի ազըզլարընա , եիւզլէրինէ , էլլէրինէ , վէ էթէքլէրինէ պուլաշմը իտի . սնլարըն հազը հազտըգլսըը քեազըտ վէ օգուտուգլարը քիթապ՝ ալէսսէվի միւրեքքէպ լէքէլէրի իլէ պոյանմը կէօրիւնիւր իտի :

6. Էյէր օնլար հազը հազար իքէն դալէմլէրինի տիվիտէ տիգգաթլէ պաթըըսալար , վէ «Պիր եէրիմէ միւրեքքէպ լէքէսի պուլաշմասըն» տէյիւ տիգգաթ էթսէլէր իտի , պէօյլէ օլմայաճագ իտի :

7. Չօգ չօճուգլար վար քի , մէքթէպտէ օթուրուպ գալգտըգլարը եէրէ պագմազլար : Օթուրտուգլարը եէրտէ թօզ թօիրագ պուլունտուլունտան՝ էսվապլարը , էլլէրի վէ այագլարը քիրլէնիւր :

8. Պա՛զը չօճուգլար հօլտա կիտէր իքէն , տիվարլարա սիւրիւնիւրլէր , սօգագլարտա օթուրուրլար , վէ օլ սէպէպտէն տէ քիրլի վէ փիս օլուրլար :

9. Պա՛զը գըզլար վար քի , «Էվտէ անալարըմըզա հարտըմ էտէլիմ» տէյիւ , գապ հայգամագ , էյլ սիւփիւրմէք , գոյուտան պիր գօլա սու չէքմէք կիպի , պիր իշ թութարլար . էյի էտէրլէր , լաքին տիգգաթսըզ օլուպ՝ գօլսարընը վէ էթէքլէրինի էյի սըղամատըգլարընտան էսվապլարը նէ՛ գատար քիրլէնիւր :

10. Պա՛զէն , չօճուգլար թա՛ամ եէր իքէն՝ սագընմատըգլարընտան , եէտիքլէրի թա՛ամը

խաթըրինէ տէօքէրէր , վէ պա՛ղըլարը պուլա-
շըգ էլէրի իլէ շուրա պուրա սօգուճուրլար ,
վէ հէվի սօգուճուրլարը ետըրէրի տէ քիրէտիր-
լէր : Իշթէ , չօճուգլարըմ պուճուր , վէ պուճ-
լարա էմնալ օլան տահա նիչէ շէյլէր վար տըր
քի , օնլարտան սագընմագ կէրէք տիր :

11. Պիրտէ թէրթիպսիզլիքտէն վէ նիզամըզ-
լըգտան իլէրի կէլիր : Չօգ չօճուգլար վար քի ,
եազը եազարքէն տիվիթլէրինի մէյտանէ , վէ
միւնասիպէթսիզ մահալէ գօրլար տա , եա քէն-
տիլէրի եա մէքթէպ արգատաշլարը , պիր եօլ
իլէ օնա սօգուճմագլէ , տիվիթլէրի տէվրիլիպ
միւրէքքէպ տէօքիւլիւր , էլլէրի վէ էսվապլարը
լէքէլէնիր . լաքին տիվիտին մախսուս վէ նիզամ-
լը եէրի օլսա , էջլէ օլամագ :

12. Պա՛ղը չօճուգլար՝ քիթապլարընը պիրազ
օգուտուգտան սօնկրա հիչ կէօղէթմէյիպ աշըգ-
օլարագ մէյտանա աթարլար , վէ օրատա կէօ-
նակէօն եօլլար իլէ քիրլէնիր : Պուճտան մատէ,
եաշ շէյլէրի գուրու շէյլէրին , քիրի շէյլէրի
թէմիզ շէյլէրին եանընա գօրլար , հէմ պուլու-
նան շէյլէրինի դարմագարըշ պրագըրլար , վէ
պու սէպէպտէն օնլար թէզ քիրլէնիպ՝ իշէ եա-
րամագ օլուրլար :

13. Պա՛ղը չօճուգլար՝ կէօղլէրի չափագլը ,
վէ եէտիքլէրի եէմէք էլլէրինտէ վէ աղըզլարընի-
պուլաշըգ օլարագ մէքթէպէ կէլիրլէր . օն-

լար թէրթիպ վէ նիզամ իւզրէ սապահտան գաւ-
գընճա վէ թա՛ամտան սօնկրա եայդ անմայը քէն-
տիլէրէ 'ատէթ էթմէտիքլէրինտէն , պէօյլէ ու-
թանըլաճագ պիր հալտէ պուլունուրլար :

14. Նէսնէլէրին գըլմէթինի պիլմէմէքտէն
իլէրի կէլիւր , էյէր Գէորդ՝ պապասընըն եա-
գընտա ալընշ իտիյի եէնի վէ կիւզէլ քիթապըն
գըլմէթինի , վէ պապասընըն՝ օնուս փարասընը
գազանանատէք նէ՛ գատար չօգ զահմէթ չէք-
տիլինի պիլմիշ օլտա իտի , օնու պու գատար
թէզ քիրլէտիպ իշէ եարամազ էթմէզ իտի . էյէր
Աննա , վալիտէսինին քէնտինէ եէնի տիքալիյի
ֆիսթանըն գըլմէթինի պիլտէ իտի , չօգ սագը-
նըպ օնու պու գատար թէզ քիրլէթմէզ իտի :

15. Պիրազ տա քիրլիլիյին իլէրի կէթիրտիյի
զարարլարը պէյան էտէլիմ :

Քիրլէնէն շէյլէրի թէքրար թէմիզլէմէք չօգ
էմէք ու զահմէթէ , վէ մէսարիֆէ միւհթաճ
տըր : Սիզին սագընմայարագ միւրէքքէպ լէքէլէ-
րի վէ սայիր շէյլէր իլէ թէզ թէզ քիրլէթտիլի-
նիզ էսվապլարը՝ անալարընըզ նէ՛ գատար չօգ
զահմէթ իլէ եայդայօր . օնլար թէզ թէզ եայ-
դանմազլէ թէզ թէզ տէ էսքիյօլլար . օնլարըն
եէնիտինի ալմագ իչիւն պապալարընըզ նէ՛ գա-
տար զահմէթ չէքէյօրլար :

16. Քիրլիլիք վէ փիալիք՝ կէօզէ զայէթ չիր-
քին կէօրիւնէն պիր պէտ խույ տուր , հէմ այըպ

տըր : Պիր չօճուդ զայէթ պահալը հսկապար
կիյինսէ, լաքին թէմիզ թու թմազսա, հէր քէս օն-
տան նէֆրէթ հտէր, վէ՝ Նաղըդ քի պէյլէ հս-
վապ կիյինմիշ տիր» տէր . լաքին ֆաղիր պիր
չօճուդ՝ հսքի պէզ փարչալարընտան հսկապ կի-
յինսէ, վէ եինէ քէնտինի թէմիզ սաղլասա ,
հէր քէսէ կիւզէլ կէօրիւնիւպ մէտհ օլունուր :

17. Քիրլիլիք վազթ զայպ հտէր : Սէն օ-
թուրտուղուն եէրի սաղընմատըղընտան թէզ
ղիպիլ հտէրսին, քեաղըտ փարչալարը վէ սայիր
շէյլէր իլէ տօլտուրուրսուն. օրայը թէքրար թէ-
միզլէմէք իչիւն սիւփիւրմէզսէն՝ այըպ տըր, լա-
քին սիւփիւրսէն վազթըն թէլէֆ օլուր : Պէյ-
լէ տէ սայիր շէյլէր իչիւն՝ օնլարը թէմիզլէմէյէ
վէրէճէյին վազթը, տէրսինի էյրէնմէյէ վէր-
սէն տահա ֆաիտէլի օլմաղ մը :

18. Քիրլիլիք սաղըղա քէտէրլի տիր, Չօգ-
տիրիւ խասթալըզլար վէ իլէթլէր՝ հսկապը-
մըզը վէ վիւճիւտիւմիւզիւ թէմիզ սաղլամատը-
ղըմըզտան իլէրի կէլիր :

19. Հսկապընը վէ վիւճիւտիւնիւ թէմիզ սաղ-
լամայան քիմսէ՝ ճանընր տա կիւնահըն քիր վէ լէ-
քէլէրինսէն թէմիզ սաղլամայը պիլմէզ : Թօզ
թօփրազ վէ սայիր շէյլէր հսկապըմըզը վէ վիւ-
ճիւտիւմիւզիւ քիրլէթտիլի կիպի, կիւնահլար
տախի ճանըմըզը քիրլէտիր . պիզ էյէր կէօրիւ-
նիւր շէյլէրիմիզի քիր վէ փիստէն սաղլամաղ ի-

սէք, կէօրիւնսկէզ օլան ճանրմըզը կիւնահտան
սագլայածաղըմըզ իհթիմալ տէյիլ տիր :

Սէ-ալլը : 1,2, Թէմիզլիք վէ քերլիլիք պի՛ր մի տիր :
3. Քիմէ՞ թէմիզ տէրիզ : 4. Նէտէ՞ն կէրէք տիր քի.
չօճուզլար թէմիզ օլալար : 5. Քիրլիլիք նէտէ՞ն կէ-
լիր : 6,7, Պա՛ղը չօճուզլար նէ՞ տիգգաթսըզլըզ էտէր-
լէր : 8. Եօլտա նափըլ կիտէրլէր : 9. Դըզլար նէյէ՞
տիգգաթ էթմէք կէրէք տիրլէր : 11. Քիրլիլյէ պիր
ախէր սէպէպ նէ՞ տիր : 12,13. Պիր շայիրա քիթա-
պընա վէ թէմիզլիյինէ նի՞ճէ մուզայէտ օլմալը : 14,
Քիրլիլյէ պիր իւչիւնճիւ սէպէպ նէ՞ տիր : 15-18,
Քիրլիլիյին գա՞ջ մագարրաթը զիքը օլունմուշ տուր :
19. Տահա՞ նէ :

Տ Ե Ր Ս 24.

Սանա'աթ	Փլիլճ	Թիլքի	Դըրրանդըճ
Թա'ճիզ	Գանա'աթ	Պալըզչին	Ուսթա
Թիճարէթ	ԹաՎուզ	Գարնճա	Մահիր
Քէօյլիւ	Քէօփէք	Րէնճպէր	Հիւնէրլի

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ՍԱՆՍԱԹԼԱՐԸ

Բոքքեն, 'Ամուճա, քէրէմ էտիպ պանա պիր
շէյ նագլ էթտէ՝ էյլէնէյիմ, չիւնքի զայէթ
եօրուլմուշում :

'Ամուճա. Լաքին, Բուրէն, էյէր տէտիլին.
կիպի չօգ եօրուլմուշ իսէն, սէօյլէյէճէյիմէ նա՞.
սըլ կէրէյի կիպի տիգգաթ վէրէ պիլիբսին :

Բ. Օ թարափտան սէն հիչ հաճէթ էթմէ ,
պիր սէօղիւ պիլէ գաչըրմամ . հիչ սէնի տինկէ-
մէքտէն ատէմ թա՛ճիզ օլո՛ւրմու :

Ա. Փէք էյի , իշիմիզ սէնի էյլէնտիրմէք խէ,
էլէ ալաճաղըմը տա էլպէթտէ խօշ պիր մատտէ
օլմագ կէրէք տիր . իսթէ՛րմիսին քի սանա հայ-
վանլարըն , գուչլարըն , վէ պէօճէքլէրին սանա-
՝աթը հագգընտա սէօյլէյէյիմ :

Բ. Նէ՛ , սանա՛աթ մը . հայվանլար սանա՛աթմը
իշլէրլէր : Սահի՛հ մի աէյօրսուն քի , հայվանլար
սանա՛աթ իշլէրլէր :

Ա. Շիմտի կէօրիւրսիւն : Թիլքի՛ թավուգ
թիճարէթինէ մէշղուլ տուր , օ տա՛ ասըլ ուս-
թասը օլարագ , նիճէ քի քէօյլիւլէր պունու՛ , քէն-
տի պաշլարընա կէլէնտէն փէք էյի անլամըշլար
տըր :

Բ. Պունա հիչ շէքք ու շիւպհէ իսթէմէզ :

Ա. Փիլիճլէրէ վէ եալրուլարա տա գանա՛աթ
էթմէյիպ՝ վարըր , եաշընը ալմըշ թաուգլարըն
թիճարէթինէ կիրիշիր : Սէմիզ սէմիզ գուչլարը
թուլթուպ տա , օրմանտուքի մախլէնինէ կէօ-
թիւրիւր :

Բ. Թիլքիտէն մա՛ատա սայիր տահա հա՛ն-
կը հայվան սանա՛աթ էտէր :

Ա. Սու քէօփէյի , վէ պալըգչին գուշու՛ ,
հիչ վօլթալարը վէ աղլարը տախի օլմայարագ
պալըգճըլըգ էտէրլէր : Սու քէօփէյի՛ , քէնտի

«անա՛աթընա էքսէրի սույուն ալթընտա մէշղուլ
օլտուղունտան՝ չօղլուգ կէօրիւնմէզ , ամմա
պալըդ-չին՝ ինճէ վէ ուղուն պաճագլարը իլէ ըր-
մաղըն սըղ եէրլէրինտէ տուրտուղունտա՝ հէր
ատէմ կէօրէ պիլիր : Ուղուն պուրնունու 'ալէլ
'աճէլէ սույա տալտըրըպ՝ պիրազտան կէօրիւր-
սիւն քի , աղղընտա պիր պալըգ օլարագ պաշը-
նը սուտան չըգարըր : Պու գուշուն վէ սու
քէօփէյինին պալըգճըլըգ էթաիքլէրինի ինքեար
էտէմէզսին :

Բ. Խայր , էտէմէմ . լաքին սէն սէօյլէմէսէն ,
պու շէյ խաթըրմա պիլէ կէլմէյէճէք իտի :

Ա. Գարնճալար՝ եէվմիյէ ըէնճպէրլիք էտէր-
լէր վէ իշլէրինտէ տախի փէք դայլէթլի օլա-
բագ՝ մասլահաթլարընա ճանը կէօնիւտէն կի-
րիշիրլէր :

Կիթ եօգլա . պագայըմ օնլարը կիւնտիւզիւն
ույգուտա պուլա պիլիրմիսին :

« Հիլէսիզ չալըշըր , սլագ գարընճայա ,
'Արիֆ օլ , եօլունու՝ ալ միւլճազայա » :

Բ. Էյ , 'ամուճա , տահա սէօյլէ , եօրղուն-
լուղումուն եարըսը գալմատը :

Ա. Գըրլանլըճ սինէքճի տիր , վէ պիր կիւն-
տէ նէ գատար թութտուղունու պիլսէն թէ՛ աճ-
ճիւպ էաէրսին : Սույուն եիւզիւ պէրապէրի ու-

չուպ կիթտիյինէ չօգ տէֆ'ա ըասթ կէլմիշ օլ-
մալըսըն : Պու իսէ սինէք թուլթմադ իչիւն
տիւր :

Բ. Էվլէթ կէօրմիւշիւմ, վէ պանա կէլիւքի,
գըրլանղըճլար տալսի գարնճա գատար զայ-
րէթլի տիւլէր :

Ա. Գունտուզ՝ օտունճու, եափուճու, վէ
սըվաճը տըր . օ պու սանա՝աթլարըն փէք ուս-
թասը տըր . տիշի իլէ քիւշիւք աղաճլար քէսէր,
վէ Էվինի եափտըգտան սօնկրա տէօնէր օնու
սըվար :

Բ. Ա.Ֆէրիմ, գունտուզ, ուսթալըգտա հէփ
պաշգալարընը կէչիյօրսուն :

Ա. Էշէք արըսը քեաղըտճըլըգ էտէր . հէմ
քէնտի քեաղըտընը՝ հիշ պիր քեաղըտընըն
գուլլանմատըղը քէրէսթէլէրտէն եափար : Էշէք
արըսընըն եուվասընը աիգդաթլէ եօգլայաճադ
օլսան, պուլաճագսըն քի, հէր եհրի քեաղըտ-
տան եափըլմըշ տըր :

Բ. Տիւնեատա՝ պէնիմ՝ազըմտան կէչմէյէն
նէ՝աճայիպ շէյլէր վար իմիշ :

Ա. Էօթէն գուշլար՝ մուզիգաճը տըրլար,
վէ հիշ պիր մուզիգա՝ օնլարընքինէ մանէնտ
օլամազ : Հաճկը պիրինի մէտհ էտէլիմ :

«Հէր պիրինին, էլվան էլվան գանատը,
Ահէնկլէրի նէ խօշ էտէր օրմանը» :

Բ. Գօրգարըմքի պիթիրէճէքսին :

Ա. Խայր , գօրգմա : Աթէշ պէօճէյի , վէ գանտիլ պէօճէյի մաշա'լէճի տիրէր : Աթէշ պէօճէյինի եազ ագշամլարը չօգ կէօրմիւշսին . էօրթիւլիւ պ աշըլարագ ուշար կէղէրէր : Գանտիլ պէօճէյի տէ ուշամազ իսէտէ , տիշարըլարտա օթլարըն արասընտա փարլայարագ ըշդ վէրիւ :

Բ. Էվլէթ , պուշլարը կէօրմիւշիւմ . պու մաշա'լէճիլէրի ասլա ունութմամ :

Ա. Պալ արըսը՝ միւհէնտիս տիր , զիրա պու'իլմին գաիտէլէրինէ օլ տէրէճէ աշնա տըր քի , էն ազքէրէսթէ իլէ՝ էն քիւշիւք եէրէ էն չօգ շէյ սըղաճագ գապ եափմասընը պիլիր : Հէփ 'իլմի հէնտէսէ միւտէրրիպէրի պիր արայա կէլսէ , ծնուն եափտըղը կէօղէրտէն տահա ա'լասընը եափամազլար :

Բ. Պալ արըսընըն մա'րիֆէթի՝ պէնիմ զանն էթտիլիմտէն փէք զիյատէ իմիշ :

Ա. Պա'զը գուրտլարըն իշի իփէք եափմասը օլուպ՝ տիւնեատա պուլունան հէփ սայիր իփէքճիլէրի կէչէրէր , զիրա էն փահալը ճանֆէսլէրին իփէյինի՝ իփէք պէօճէյի եափար : Սէմափի պապամըզ էտնա հայվանլարա նէ աճայիպ սըֆաթլար պաիշ էթմիշ տիր :

Բ. Պու կիւն՝ սապըգ հիշ պիլմէտիլիմ չօգ շէյլէր էօրէնտիմ :

Ա. Քէօսթէպէք լաղըմճը տըր , վէ եէր ալ-

Թընտա պիր ուսթատան թա՛լիմ օլունմուշ կի-
պի, եօլլար տչար : Նազթիլօս՝ կէմիճի տիր ,
իսթէտիյի վազթ եէքէնինի աչըպ սու իւզէրին-
տէ կէզէր , իսթէտիյի վազթ դափար , վէ իս-
թէտիյի վազթ տէմիր աթար :

Բ. Պու շէյլէրի պիր քիմնէնին պէօյլէ աչըգ-
անլատաճաղը ասլա խաթրըմոտան կէշմէզ իտի :

Ա. Սէօղիւմիւ պիթիրմէզտէն շունլարը տա
տէյէյիմ քի , չազալ՝ ավճը , շահին՝ մահիր
գուշ թուլթուճու , սիւլիւք՝ ուսթա ճէրրահ ,
վէ մայմունէ քն հիւնէրլի իփ ճանպաղը տըր :

Բ. Պէրիսօրտար օլ, 'ամուճա , ճանրմըն սը-
գընթըսը պիւս պիւթիւն կիթտի , պիր սա՛աթ
տահա տինլէսէմ՝ օսանաճաղըմ եօգ :

Ա. Շիմտի սէն պիր շայիրա հալինտէ չօգ շէյ-
լէր էօյրէնմէքտէ իքէն՝ սանա շու նասիհաթը
վէրէյիմ քի , սէն տախի էթրաֆընտա սէնտէն
աղ պիլէնլէրի միւրիւվլէթ վէ մահճուպլուդ իլէ
թա՛լիմ էթմէք իչիւն՝ էօյրէթմէք , եախօտ խօ-
ճալըգ սանա՛աթընա պաշլայասըն :

Սէ-ալլար : Բուբէն նէ՞ արզուլատը : 'Ամուճասը նէ-
նի՞ն հազգընտա սէօյլէտի : Թիլքինին սանա՛աթը նէ՞
տիր , Մախդէնի նէ՞րէտէ տիր : Սու քէօիլէյի , վէ
պալըգչինին սանա՛աթը նէ՞ տիր : Նա՞սը իչլէրլէր :
Սանա՛աթ սահիպի կիպի պաշգա տահա նէ՞ հայվան-
լար գիքը օլունմուշ տուր : Բուբէնէ նէ՞ նասիհաթ
վէրիլտի :

ՔԷՍ ՆՍՍԻՀՍԹ

1. Թիւքինին պիրի պիր կիւն՝
Զօգ կէզիպ օլտու եօրղուն .
Հիչ պիր ալ պուլամատը ,
Քարնըն՝ տօյուրամատը :
2. Կէզտի եօրղուն վէ թագսիր ,
Փէյ տէր փէյ օլտու հագիր .
Տօլաշըպ օլտու սէֆիլ .
Աճա քիմ օլուր քէֆիլ :
3. Մէճպուր խի կէզմէյէ ,
Աճլըղըն տօյուրմաղա ,
Հիչ բահաթ էտէմէզտի ,
Կէօզիւ տէօրթ եանտա խի :
4. Սօնկրա կէօրտիւ պիր խօրօզ ,
Օգուտու պին աֆօրօզ ,
Զիւն օ աղաճտա խի ,
Թիւքիյէ նէ՞ վար խի :
5. Զըգամազտը աղաճա ,
Էրէմէզտի խօրօզա ,
Զօգ պագտը մէլիլ մահզուն ,
Ճիյէրի օլտու փիւր խուն :
6. Օթուրուպ տիզտի հիլէ ,
Քի խօրօզ օրտան էնէ ,
Ճիւմիէ գուվլէթին՝ թօփլար ,
Շիմտի իճրայա պաշլար :

7. Սէյիւրտիր պիր օ եանա ,
Կէլիր պիր տէ պու եանա ,
Շաղ մէսրուր օլուպ սըչրար ,
Խօրօզա շէօյլէ սէօյլէր :

8. « Միւժտէ , էյ խօրօզ գարտաշ ,
Մէսրուր օլ սէն տէ եօլտաշ ,
Պու կիւն կէլտի պիր ֆէրման
Փատիշահի 'ազիմտէն :

9. Պէյն'միզտէքի տիւշմէնլիք ,
Գալգտը գատիմ խասիֆիք ,
Օլտու պէօյիւք պիր պարըշ ,
Արթըգ էսքիլէր կէշմիշ :

10. Արթըգ եէմէմ պէն սէնի ,
Սէն տէ ըէտտ էթմէ պէնի ,
Սանա տաիմ պիր եօլտաշ ,
Օլտում տէրտտաշ արգատաշ :

11. Եալան տէյիլիմ , խօրօզ ,
Շու պաշընտաքի ֆօթօզ
Օլսուն ճանըմա խասիմ ,
Էյէր եալանճը իսէմ :

12. Իմտի կէլ , էն աղաճտան ,
Էօփէյիմ սէնի ճանտան ,
Սարըշըպ էօփիւշէլիմ ,
Պու կիւն պայրամ էտէլիմ » :

13. Խօրօզ հիլէյի անկլար ,
Ճէփապա շէօյլէ պաշար .
« Արտտան կէլէն աթլըլար ,
Բէօփէքլէր հէմ թազըլար ,

14. Կէլիօրլար 'աճէլէ ,
Զաննըմ պու միւթտէ իլէ .
Պիրաղ տաՀա տուրուրսան ,
Իշին օլուր փէք ասան » :

15. Նէ եափսըն սէֆիլ թիլքի ,
Ավճը փէք եաղըն խոի ,
Գաջորը իսէտէ ճանտան ,
Գուրթուլմաորը ավճըտան :

16. Պէօյլէ՝ ֆէնա չօճուգլար
Զօդ ճինա հիլէլէր գուրար ,
Սաֆտէրուն չօճուգլարը ,
Ազտըրմաղա օնլարը :

17. Զիքը էթ մէլուն թիլքիլի ,
Քէմէ հիչ վէրմէ մէյլի ,
Խօրօղ դալսըն խաթրընտա ,
Միւհքէմ տուրտու աղաճտա :

18. Փաքլիք սիր մէթին գալ'ա ,
Տախմ օնտա տուրտնա
Հիչ եազլաշամաղ չէյթան ,
Զարար էտէմէղ տիւշմէն :

Տ Ե Ր Ս 25.

Մէրալիք	Զէփէն	Հանկը	Ախէր
Գօրգաղլըգ	Մաթլուպ	Եէտ	Էլլիթթի
Յովսէփ	Դալղա	Ինճիթմէք	Մահճուպ
Մինաս	Սէպէպ	Գապարթմազ	Եանլըշ

ՄԵՐՏԼԻՔ ՎԷ ԳՕՐԳԱԳԼԸԳ

1. Պիր կիւն մէքթէպտէ Յովսէփ իլէ Մինասըն արասընտա պիր նիզա՝ օլտու, վէ եազըզ քի, օղլանլարտան տախի պա՝զըլարը պունլարըն մապէյնինտէ զավղայը գապարթմազա չապալաւարը :

2. Մինաս՝ հէման չէփքէնի չըգարըպ՝ զավղայա տուրմազա հազըր, լաքին Յովսէփ իսթէմէզ խի :

3. Խօճալարը՝ պիր եօլ իլէ մատտէյի անլայարազ՝ Մինաստան ճէվապ մաթլուպ էտիպ՝ «Մինաս, պանա սէօյլէ, Յովսէփ իլէ նի՛չիւն զավղայա տուրմազ իսթէրսին» տէտի :

4. Մինաս . Պունուն իչիւն քի, էֆէնտիմ, էյէր կէրի չէքիլէճէք օլուրսամ, օղլանլարպանա գօրգազ տէրլէր :

5. Խօճա . Եա, էօյլէ իսէ գօրգազ տէնիլմէմէք իչիւն՝ քէօթիլ օլան չէյի էթմէյէ նիյէթ էտիյօրսուն . եազըզ, Մինաս, սէնին եէրինէ պէն ութանըյօրում :

6. Վէ անտէն Յովսէփէ տէօնիւպ՝ «Ն՞ սէպէպտէն Մինաս իլէ զավղա էթմէք իսթէմէյօրսուն» տէյիլ սօրտու :

7. Յովսէփ . Զօգ սէպէպլէրիմ վար, էֆէնտիմ :

8. 10. Սէօյլէ , պաղալըմ սէպէպլէրին նէ
խմիշ , թաքի հադդ հանկընըղըն եէտինտէ օլ-
տուղունու պիլէլիմ :

9. 3. Էֆէնտիմ , սէպէպիմին պիրի շու քի ,
Մինաս իլէ զավղա էտէճէք օլտամ , էյի պի-
լիյօրում քի պիր եէրի ինճիյէճէք տիր , պէն տէ
օնտան խօշլանմամ :

10. 10. Փէք էյի :

11. 3. Պիր ախէրի տէ շու քի , պէն քէն-
տինի ինճիտէճէք օլտուղում հալտէ , էլպէթթէ
քէնտինին տէ պանա պիր մազարրաթը ւոօգու-
նաճադ տըր :

12. 10. Օնա շիւպհէ եօդ հա :

13. 3. Պիր տէ շու քի , էֆէնտիմ , պիլէ-
րէք եանլըլըղա պասմադտան իսէ , գօրգադ
տէնիլմէյի պէն տահա էվլա սայարըմ :

14. 10. Պու տա փէք ա'լա :

15. 3. Նէթիճէի քէլամ , էֆէնտիմ , պիլի-
րիմ քի զավղա էյլէմէք տէյիլ սալթ մէքթէ-
պին գանօնլարընա գարշը տըր , իլլա Հէփ
ատէմլէրի սէվին , վէ պիրի պիրինիղէ սուշա-
րընըղը 'աֆվ էտին տէյիլ պույուրան Գուրթա-
րըճըմըղըն թէմպիհլէրինէ տախի գարշը տըր :

16. 10. Պէնճէ , զավղա էթմէմէյէ կէթիր-
տիյին սէպէպլէր կէօսթէրիյօրլար քի , սէնտէ
Մինաս իլէ զավղայա տուրարադ զալիպ կէլմէք
տէն տահա զիյատէ մէրալիք վար իմիշ :

17. Զօգ հալլէր վար քի, քէնտի խըրսընըզը
զապթ էտիպ տէ, հազգը իճրա էտէ պիլմէք ի-
չիւն խայլի զահմէթ լազըմ օլուր: Փագաթ մահ-
ճուպլուդ իլէ զայրիլէրին սիթէմինէ տայանմագ՝
խըրսա կէլիպ տէ զավղայա գալգըշմագտան
տահա միւ'թէպէր տիր:

Սէ-ալլար: 1. Պու իքի օղլանլարըն խիմէրի նէ՞ իտի:
Պաչգալար պուենլարըն արասընտա նէ՞ չըգարմալա
չալըշտըլար: 4. Մինաս զավղայա նի՞չիւն հազըրլըգ
կէօսթէրտի: 9-15. Յովսէփին կէրի տուրմասընա սէ-
պէպլէր նէ՞ իտի: 16. Խօճա օնա նէ՞ տէտի: 17.
Պէօյլէ վագթտա միւ'թէպէր եօլ հա՞նկըսը տըր:

Տ Ե Ր Ս 26.

Հաֆթա	Ճէսարէթ	Փագիր	Մէրտիվէն
Դազաէն	Էնճամ	'Աճուզէ	Դուճագ
Խաթուն	Ելյիթ	Տիւման	Փէնճիրէ
'Ալէվ	Իֆթիխար	Եըլտըրմ	Արգատաշ

ՏԷՎԱՄԸ

1. Ագտէմքի տէրստէ զիքրի կէչէն մատտէ-
նին իւզէրինէ պիր հաֆթա գատար կէշտիքտէն

սօճնկրա՝ գազաէն պիր ֆազիր 'աճուլէ գարը-
նըն էվի թուրթուշտու : Չիւնքի իշիթմիշ օլմա-
լըսընըլ քի , չօգ շէհրլէրտէ էվլէր թաշ պինա
օլմատըղըն'տան՝ արա սըրա եանկըն զուհուր
էտէր :

2. Հէր նէ հալ իսէ , պու խաթուն՝ ճանընը
կիւճ իլէ գուրթարա պիլտի , լաքին քէնտինին
թօրունու օլարագ՝ պիր քիւշիւք գըզ վար իտի ,
քի իւսթ գաթաա ույույօր իտի , վէ 'ալէվլէր
տախի հէման ծնա եագլաշմըշ իտի :

3. Մէքթէպ շայիրտլէրինտէն պա՝ղըլարը
եարարմա սէյիրթտիլէր իսէ տէ , նէ եափա-
ճագլարընը պիլմէզլէր իտի : Չօճուղու աթէշ-
տէն գուրթարմաղա հիշ պիրի ճէսարէթ էտէ-
մէզտի :

4. Էնճամ արալարընա պիր եիյիթ օղլան կէ-
լիպ՝ չօճուղուն թէհլիքէսինի անլայարագ՝ եըլ
տըրըմ կիպի տիւմանը եարըպ՝ տար մէրտիվէն-
լէրտէն եօգարը տօղրու ֆըրլատը չըգտը :

5. Պիրաղ տուրուր տուրմազ , պու մէրտ օղ-
լան՝ չօճուգ գուճաղընտա փէնճիրէնին էօնիւ-
նէ կէլիպ՝ աշաղըտա տուրան պիրատէմին գու-
ճաղընա ուսուլ իլէ ծնու պրագտը , վէ քէնտի-
սի տէ պիր եօլ պուլուպ՝ էնտի գուրթուլտու :

6. Լաքին օլ չօճուղու աթէշտէն գուրթա-
րան պու ճէսուր օղլան քիմ իտի : Շօլ դավղա
էթմէքտէ իլէրի աթըլան օղլան մը իտի . Խայըր :

Շայիրաւէրոտէն չօգլարընըն՝ դօրդադ տէտիքլէրի
Յովսէփ իտի :

7. Պու միւրիւվկէթլի վէ ճէսարէթլի 'ամէլ՝
հէփիսինին 'ինտինտէ Յովսէփին 'իթիպարընը
արթըրտը :

Պունտան պէօյլէ արթըդ հիչ պիրի ծնուն
մէրտլիյինէ շիւպհէ էթմէտի :

8. Էրթէսի կիւն օղլանլար՝ Մինաս վէ Յով-
սէփ տէ արալարընտա օլարադ՝ չայա չիմէյէ
կիթտիլէր :

9. Կէլ կէօրէլիմ քի , Մինաս եիւզմէք պիւ-
մէզ իտի , վէ չայըն իսէ՝ քէնարընտան մա'տտա
հէր եէրի տէրին իտի , Նինէ տէ ճէսարէթ էտիպ՝
Մինաս սույա կիրտի , վէ պիրաղ իլէրի կիթ-
տիքտէն սօնկրա՝ սու պօյունտան աշարադ՝ պաթ-
մաղա պաշլատը :

10. «Աման , աման , պօղուլույօրում , պօ-
ղուլույօրում» տէյիւ պաղըրտը :

11. Յովսէփ՝ ուսթա պիր եիւզկէճ օլարադ հէ-
ման սույա աթըրլպ եարտըմընա եէթիշտի , վէ
օ պօղուլմադ իւզրէ իքէն՝ էլինտէն թութուպ
չէքէրէք՝ սաղ սէլիմ դըյըյա եէթիշտիրտի :

12. Էյէր եանկըն մասլահաթը Յովսէփին
մէրտլիյինի կէօսթէրտի իսէ տէ , պու սույուն
քի քէնտի արգատաշլսրընըն դալպինտէ ծնու
տահա զիյատէ սապիթ էյլէտի :

13. Մէքթէպէ տէօնտիւքլէրինտէ՝ հէփ շա-

յիւրալէր եիւքսէք սէտա իլէ՝ «Նաշասըն Յովսէփ»
տէյիւ էլլէր դալտըրարագ օնու գարչըրստըլար:

14. «Պագըն, Յովսէփին պու նէճիպ հարէ-
քէթինէ քիմ հէյրան օլմազ: Պօշ իֆթիխար սա-
հիհ մէրալիքտէն նէ՝ գատար իրագ օլտուղու-
նու պունտան էօյրէնին» տէտի խօճա:

15. «Տօղրույու էթտիյի իչիւն իւզէրինէ սի-
թէմ կէլէճէյինի պիլէրէք՝ եինէ օնու էթմէք-
տէն չէքինմէյէն՝ ասաղ եիյիթ օլուր: Պաշգա-
լարը իւզէրիմէ կիւլէր տէյիւ օնու էթմէքտէն
չէքինէն իսէ՝ ասաղ գօրգագ օ՝ տուր»:

Սխալլար: 1. նէ՞ գազա օլտու տէնիլտի: 2. Իւսթ
գաթտա ույույան քիմ խոի: 4, 5. Օ նաճըլ գուր-
թուլտու: 6. Բիմ գուրթարտը: 8. Էրթէսի կիւն
նէ՞ օլտու: 9. Բիմ ազ գալտը պօղուլույօր խոի:
11. Նաճըլ գուրթուլտու: 12. Յովսէփին պու հա-
րէքէթինին արգատաշլարընա նէ՞ թէէսիրի օլտու:
14. Խօճա օնլարա նէ՞ տէտի: 15. Ասըլ եիյիթ քիմ
տիր: Ասըլ գօրգագ քիմ տիր:

Տ Ե Ր Ս 27.

էօյիւնմէք	Տիւպէր	Զիֆթ	Էտնա
Բէնար	Գունտուրա	Եոււլազ	Էօթէ
Էսվաղ	Կիյինմիշ	Պահալը	Նահագ
Կիւզէլ	Կէօրմէք	Թըրթըլ	Թիէթի

ԻՅՅԻԻՆԷՆ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ

1. Պիր քիւչիւք գըզ իլէ պիր քիւչիւք օղլան՝
պիր կիւն սու քէնարընտա , չիչէքլէրին արա-
սընտա օթուրմուշլար , վէ քէնտի էսվապլարը
իչիւն պէպիւրլէնէրէք գօնուշույօրլար իտի :

2. « Հէլէ պազ , նէ կիւզէլ պիր եէնի ֆէսիմ,
նէ տիլպէր պիր մապի շուխա եէլէյիմ , հէմ
տիզլիյիմ , վէ նէ ա'լա պիր չիֆթ եէնի գուն-
տուրամ վար : Պէնիմ կիպի կիւզէլ կիյինմիշ պիր
ատէմ կէօրմէյօրում , տէտի օղլան :

3. « Սահիճմի , էֆէնտիմ , պանա կէլիր քի պէ-
նիմ կիյտիքլէրիմ սէնինքինտէն տահա կիւզէլ
տիր , չիւն քի ֆիսթանըմ իփէք տիր . հէմ շու
կիյտիյիմ քիւրքէ պազ , նէ եու մշազ տրր . էլ-
պէթթէ պէնիմ ըուպամ չօզ պահալը օլմալը ,
տէտի քիւչիւք գըզ :

4. « Լաքին պէնիմ քի գատար պահալը օլա-
մազ եա » , տէտի օղլան : Ս արատա եանլարըն-
տաքի օթուն արասընտան պիր թըրթըլ սիւ-
րիւնտիւ չըգտը , վէ օնլարա շէօյլէ տէտի . « Սէ-
սինիզի քէսին , հիչ պիրինիզին տէ էսվապը իչիւն
էօյիւնէճէք պիր եէրի եօզ տուր . զիրա կիյտի-
յինիզ հէփ էսվապլար սապըզ գուլլանըմը ,
վէ սիզին ինտինիզտէ էտնա վէ խօր սայըլան սայը

հայվանլարա էսվապըդ. էթտիքտէն սօնկրա սի-
զին էլինիզէ կէշմիշէր :

Նէ տէրսինիզ, օ խիէք էվվէլի պէնիմ կիպի
պիր գուրաուն էօրթիւսիւ իտի :

5. « Պագ, հանըմ էֆէնտի, պունա նէ տէր-
սին » տէտի օղլան : Էօթէտէն պիր թիւքի կէ-
լիպ՝ « Օլ քիւրք՝ վագթիյլէ պիզիմ սիւսիլէտէն
պիրինին էսվապը իտի, լաքին նահագդըդ իլէ
դափմըշսընըզ » տէտի :

6. « Շա պունա նէ տէրսին, արդատաշ », տէտի
քիւշիւք օղլան : — « Կէօրտիւնմիւ, պէնիմ էս-
վապըմը նէ թըրթըլար կիյինմիշ, նէ թիւքիլէր » :

7. « Էվվէթ էօյլէ տիր », տէտի օրալարտա
օթլանան պիր դօյուն . « Սէնին էսվապըն տախի
պիր վագըթ՝ տահա սէն կիյմէզտէն, պէնիմ
սօյումտան պա՛ղըլարընըն սըրթընտա իտի . ֆէ-
սինի տէրսէն՝ ֆիլան եէրին քէշիլէրի թիֆթիք
վէրտի տէ էօյլէ եափըլտը, պունտան մա՛տա
շօլ դըրտաքի տօսթլարըմը, եա՛նի սըղըրլարը
պօղազլատըլար տա, էթինի սէնլին իշիւն թա՛ամ
եափտըգտան սօնկրա տէրիսինտէն տէ սանա
գունտուրա եափտըլար » :

8. Էօյլէ իսէ, պունտան էսվապ իշիւն պէ-
պիւրլէնմէք տիվանէլիք օլտուղունու էօյրէնին,
շիւն քի օնլարը էլէ կէշիւրմէք իշիւն էն էտնա
հայվանլարա միւհթաճըզ, շէօյլէ քի պունլար
օլմատըզը հալտէ, լահաթըմըզա գուլլանմագ

իչիւն Ալլահըն պիղէ վերտիյի 'իւմ վէ մա'րիֆէ-
թին տախի խայրընը կէօրմէյէ ճէք իտիք :

Այսպէս : 1. Իքի չօճուգ պիր սու քէնարընտա
նէնի^օն հագգընտա գօնուշույօրլար իտի : 4. Հա^օն-
կըսընընքի տահա պահալը իտի : Իյիէք նէտէ^օն
օլուր , ետխօտ քի^օմ ետիար : 5. Բիւրք նէ^օ տիր :
7. Զօխա նէտէ^օն ետիըլըր : 7. Եիւն նէտէ^օն հասըլ
օլուր : 7. Տափարլարըն վէ սըղըրլարըն պիղէ նէ^օ ֆա-
խտէսի վար : 8. Պաշգա հայվանլարըն տախի պիղէ
պիր խըղմէթի , ետ ֆախտէսի վա^օր մը տըր :

Տ Ե Ր Ս 28.

Եաղմուր	Մահսուլ	Տանէ	Նիյէթ
Մասալ	Բէտէր	Դեաշքի	Պուրուն
Թարլա	Պուլութ	Էքինճի	Փարմազ
Զախիրէ	Ուֆազ	Գարար	Ախէր

ԵԱՂՄՈՒՐ ՏԱՆԵԼԵՐԻ

1. Վաղթըլլէ պիր էքինճի պուլունուպ^օ օ-
նուն տա պիր պէօյիւք թարլասը վար իտի : Օ-
նու սիւրիւպ պուլտայ էքաի : Օթունու այրթ-
լար հէմ չօգ մուգայյէտ օլուր իտի , վէ էվինին
զախիրէսի իչիւն կէօղիւնիւ պու թարլայա տիք-
միշ իտի :

2. Լաքին հէր նէ դատար չապալատը իսէ

տէ, կէօրտիւքի եաղմուր օլմատըղընտան պուգ-տայ գուրույուպ սօլմաղա պաշլայօր, վէ քէն-տի տէ «Ելիմէ մահսուլ կէլմէզ» տէյիւ գօրգ-մաղա պաշլատը :

3. Պուռնուն իչիւն չօգ քէտէրլէնէրէք հէր կիւն օնու կէօրմէյէ կիտէր իտի, վէ նէ զէման եաղմուր կէլիւր տէյիւ տաիմ կէօզլէրի պու-լութլարտուս իտի :

4. Պիր կիւն հէման իւմիտ քէսիքլիյինտէ կէօ-յէ սօղըրու պազմադտա իքէն, պաշը իւզէրին-տէ օլան պուլուլթտաքի իքի ուֆադ եաղմուր տանէլէրի օնու կէօրտիւլէր :

5. Պիրի՝ «Պագ շու էքինճիյէ, հալինէ ա-ճընըյօրում. պու պուղտայ թարլասը իչիւն չօգ զահմէթ չէքտի, իշթէ հէման գուրույօր : Քեանչքի օնա պիր էյիլիք էտէ պիլսէմ, տէ-տի :

6. Օլ պիրի՝ «Եվվէթ, լաքին սէն եալընըզ պիր քիւչիւք եաղմուր տանէսի օլարագ էլին-տէն նէ՞ կէլիւր, պիր սաիւը պիլէ ըսլատամազ-սըն տէտի :

7. Օ իսէ «Պէլի, սահիհ տիր քի, չօգ իշ կէօրէմէմ. լաքին հիչ օլմազսա պիրագ օլսուն էքինճիյի ֆէրրահլանտըրա պիլիւրիմ. իշթէ պէն էլիմտէն կէլէնի էթմէյէ գարար գըլտըմ տէտի» :

8. Օլ պիրի՝ «Պէն տէ կիտէրիմ վէ չօգ պիր չէյ էտէմէզսէմ տէ պարի էյի պիր նիյէթիմ օլ-

տուղունու անլատա պիլիբիմ . իշթէ կիտէյօ-
րում» տէտի :

9. Վէ պունու տէյիպ տանէլէր աշաղա էն-
տիլէր : Պիլիբի՝ էքիննինին պունունա չարիլը-
տը, վէ օլ պիլիբի՝ պիլ պունտայ սափընա տիւշտիւ :

10. Էքիննի փարմաղընը պունունա կէօթիւ-
րէրէք՝ «Աման, եւ Բապպի , պու նէ տիր . հա՛,
եաղմուր տանէսի : Նէրէտէն կէլտի : Էյ , էյ ,
վար իսէ եաղմուր կէլէճէք» տէտի :

11. Իլք տանէլէր թարլայա էնէր էնմէզ՝ պիլ
ղայրիսի տախի , «Էյէր սիզ կիտէյօրի սէնիզ ,
իշթէ պէն տախի կէլիբիմ» տէյիւպ՝ օտա պիլ
ախէր սափ իւզէրինէ էնտի :

12. Պու արատա , պիլ չօգ եաղմուր տանէ-
լէրի քէնտի տօսթլարընըն նէ հագգընտա դօ-
նուշտուղունու անլամագ իշիւն պիլ եէրէ թօփ-
լանմըշլար իտի :

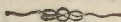
13. Պուղտայը սուվարըպ՝ էքիննինին եիւ-
ղինիւ կիւլտիւրմէք իշիւն , էվվէլքի էքինին
կիթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ , իշէրինտէն պի-
լի՝ «Սիզ պէօյէ պիլ խայրլը իշէ կիտէյօր իսէ-
նիզ , պէն տէ կիտէրիմ» տէյիպ օտա էնտի :

14. Էթթէտէն պիլէր պիլէր տէմէյէ պաշ-
լատըլար : «Պէն տէ» , «պէն տէ» , վէ «պէն տա-
խի» , վէ պէօյլէճէ պիլ զանի եաղմուր օլուպ՝
պունտայ տօյունճա սուվարըլտը : Վէ վագթ
կէշէրէք էքին եէթիշտի , վէ սահիպի կէնիշ պիլ

խարման չըդարտը : Օլ էքինին սօնու պէօյէ կիւզէլ օլմասը՝ իւք եաղմուր տանէսինին քէնարի էլինտէն կէլէնի էթմէյէ նկյէթ էթմէսինտէն իտի :

13. Սէվկիւլիւ չօճուգլար, «Էլիմիզտէն պէօյիւք պիր իշ կէլմէզ» տէյիւ կէվշէմէն : Ելինիզտէն նէ կէլիրսէ հէման օնու էտին : Մէլէքլէր պիլէ գուտրէթլէրինտէն իւսթիւն պիր շէյ էտէմէզլէր :

Սիւալլար : Պու հիքեայէյէ նէ՞ տէնիլիր, Մասալ նէ՞ տիր : 1. Էքինճի թարլասընա նէ՞ եալտը : 2. Կիտէ կիտէ պուզտայը նաճըլ օլտու : 2,3. Քէնտիսի նէ՞ հալէ կէլտի : 5. Պիր եաղմուր տանէսի նէ՞ տէտի : 7. նէ՞ էթմէյէ գարար գըլտը : 9. Պիրինճիսի նէ՞րէ տիւշտիւ : 11-14. Էնճամ նաճըլ օլտու : 14. Նէթիճէօի նիճէ օլտու : 15. Պու տէրստէն նէ՞ էօյրէնմէք կէրէք սինիզ :

Տ Է Ր Ս 29.

Արսլան	Պուչուգ	Պագըշ	Շագազ
Հեյպէթլի	Տէօրթ	Եիւրիւյիւշ	Կէօքս
Եիւքսէք	Օմուզ	Մաղլուր	Հիսսէ
Ուզուկլուգ	Րէնկ	Եանագ	Եըրթըճը

ԱՐՍԼԱՆ

1. Արսլան՝ հայվանլար արասընտա. էն հիյ-պէթիսի տիր : Պա՛ղըլարընըն եիւքսէքլիյի իքի՞ վէ ուզունլուղու տէօրթ արչըն գատար օլուր իսէտէ, 'ատէթա եիւքսէքլիքլէրի պիր պուչուգ արչըն միգտարը օլուր : Տիչիսի՝ օլ գատար իրի օլմաղ :

2. Արսլանըն ըէնկի սարը օլուր : Պագըչը սէրթ, եիւրիւյիւչիւ մաղրուր, վէ սէսի հիյ-պէթի տիր : Եիւզիւ էնլի օլուպ՝ պա՛ղըլարըն գալլինճէ ինսան չէհրէսինէ պէնգէր : Պօյնու իւզէրինատ տախի սըգ, վէ ուզուն պիր եալը օլարագ, քէնսինէ ահլը պիր հիյէթ վէրիւր :

3. Թէփէսի, շագագլարը, եանագլարը, չէ-նէսինին ալթը, սըրթը, կէօքսիւ, օմուզլարը, վէ պաճագլարընըն արտ թարաֆը՝ ուզուն թիւյ-լիւ օլուր : Լաքին վիւճիւտիւնիւն հէփ սայիր եէրինին թիւյիւ փէք գըսսա օլուր :

4. Տիչլէրի գալի վէ քէսքին օլուպ՝ փէնչէլէ-րի քէտինինքինէ պէնգէր : Աէօզլէրի փարլագ, վէ աթէչի տիր, վէ էօլտիւքլէրինտէ պիլէ պու հիյէթի շայպ էթմէղլէր :

5. Թաւամը իչիւն կէճէլէրի տօլանըր, վէ էօ-նիւնէ չըգան հէր հայվան իւզէրինէ սէրպէսթ

հիւճմէտէր : Արսլան հայվանաթըն փատիշահը
թէսմիյէ օլունուր :

6. Էն ազղըն արսլանլար Աֆրիգանըն մին-
թագայի հարրէ սէմթէրինտէ պուլունուրլար :
Օլ պէտէնին տահա սէրին սէմթէրինտէ , վէ
եախօտ եիւքսէք տաղլարըն թէփէլէրինէ եա-
գըն եէրլէրտէ պուլունանլար՝ էնկին մահալլէր-
տէ օլանլար գատար հիյպէթլի տէյիլ տիր :

7. Արսլան զայէթ ազղըն իսէ տէ , քէն-
տինտէ ինսանա տօղրու թապի՛աթտան պիր
խավֆ օլարադ՝ եարալը եա աճ օլմատըգճա
ատէմին իւզէրինէ վարմազ , վէ փէշինէ չօգ
տիւշտիւքլէրի եէրլէրտէ թապի՛ի ճէսարէթի
կիթտիքճէ ազալըր :

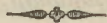
8. Արսլանըն թապի՛աթընտա օլան պու թէպ-
տիլաթ աչըդ կէօսթէրիյօր քի , թէրպիյէ իլէ օ
վահշիլիյինի թէրք էտիպ՝ ատէմէ ալըշա պիլիր ,
վէ ալըշտըղը տախի վար տըր . զիրա շիմտի՝ չօգ
եէրտէ եապանի հայվան պէսլէյէնլէր վար քի ,
օնլար արսլան իլէ հէմ օյնարլար , հէմ տէ պիր
սուչու օլմայարադ օնու ազարլարլար , օ իսէ
սիւքիւթ իլէ թէհամմիւլ էտէր :

9. Եինէ տէ արսլան՝ յալի ճէնապ պիր հայվան
տըր : Հէմ սէրթիլիյինէ հէմ ինսաֆընա՝ չօգ քէր-
րէ իսպալթ կէօսթէրմիշ տիր : Նիչէ՝ տէֆա եէ-
սին տէյիւ էօնիւնէ հայվանլար աթմըշլար տա ,
քէնտիսի օնլարըն ճանընա գըյմայըպ՝ եանըն-

տա գալմալարընա, վէ քէնտի եէյէճէյինաէն
օնլարա տա պիր հիսսէ չըգարմաղա ըազի օլտու-
ղու վուգու՝ պուլմուշ տուր :

10. Արսլանը պաշգա երրթըճը հայվանլար-
տան ֆարգ էթտիրէն պիր ալա թապրաթը տա-
խի շու տուր քի, նաչար եա աճ գալմատըգճա,
սատէ քէնտի քէյֆի իչիւն փարէլէմէղ, հէմտէ
քէնտինէ քեաֆի օլանտան զիյատէ թէլէֆ էթ-
մէղ :

Սխալլար : 1. Պաշգա հայվանլարա բուպարէն արս-
լանտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ տիր : Հէյէթլէ նէ՞
տէմէք տիր : 1,2. Արսլանըն պէօյիւքլիւյիւ նէ՞ գա-
տար օլուր : 2. Բէնկի, կէօսթէրիշի, վէ ախէր խու-
սուսլարը հազգընտա նէ՞ տէնիլմիշ տիր : 3. Սաչըն-
տան էօթիւրիւ նէ : Տիշի վէ փէնչէսինտէ՞ն էօթիւ-
րիւ նէ : 5. Թա՛ամընա նէ՞ զէման չըգար : 7. Ատէմէ
տախի հիւճմ էտէ՞րմի : 8. Թա՛լիմ իլէ ալըշգան օլա
պլիլը մի : 9,10. Արսլան իչիւն տահա նէ՞ տէնիլմիշ
տիր :

Տ Ե Ր Ս 30.

Աֆրիգա	Աշինա	Անսըզտան	Սլամէթ
Ճէնուպի	Ճէսիմ	Սարպ	Սիվրի
Տէօնիւշ	Տիւշմէն	Խասիմ	Ատէմ
Դարանլըգ	Դուտրէթլի Բէնար		Բէտի

ԱՐՄԼԱՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

1. Վաղթիյէ Աֆրիգանըն ճէնուպի թարաֆընսա պիր դաչ արգատաշ ավա չըգարլար : Խչլէրինտէն պիրի՝ էօյլէտէն սօնկրա՝ դարանլըգ պասմազտան կէրի տէօնէճէյինի վա՛տ էտէրէք եանլարընտան այրըլըր :

2. Լաքին պու ատէմ՝ տէօնիւշտէ եօլունու շաշըրտը , վէ օրթալըղըտախի դարանլըգ դափլայօր իտի : Պիրտէ , մասաղ Ալլահ , կէօրտիւ քի իրադտան պիր ճէսիմ արսլան՝ փէշինէ տիւշմիւշ , կէօղիւ քէնտինին իւսթիւնտէ՝ եաւաշ եաւաշ իղլինէ կէլիյօր իտի :

3. Արսլանըն թապի՛աթընա աշնա օլտուղունտան , պու ատէմ անլատը քի , արսլան կէլիպ անսըզտան իւզէրինէ սըչրամագ իչիւն՝ կէճէնին դարանլըղընը պէքլէյօր :

4. Հէման տէօրթ թարաֆա պաղըպ՝ պիր դուրթուլաճագ եօլարատը. օյալանաճագ վագթ եօղ իտի , վէ եինէ տէ՝ արսլան ճէսարէթ ալըպ տա՝ աճէլէ էտէրէք քէնտինի տահա զիյատէ տարա կէթիրմէսին տէյիւ , նէ գաչտը , վէ նէ տէ պիր դօրգու՝ ալամէթի կէօսթէրտի :

5. Պէօյլէ գուտրէթլի պիր տիւշմէնտէն նա՝ սըլ օլուր տա գուրթուլուրում տէյիւ տիւշիւնէրէք կիտէր իքէն՝ կէօղիւնիւ գալտըրըպ՝ էնիլ

Թարաֆը սարպ գայալար իլէ տօլու եիւքսէք
պիր ուչրում կէօրտիւ :

6. Ատըմլարընը օլ Թարաֆա տէօնտէրտի ,
վէ պիր եօլ իլէ արսլանը տէքքէ կէթիրսին տէ-
յիւ տիւշիւնիւր իտի : Իմտի պիր Թագլմ չա-
լըլար արասընտան կէչէրէք Թամամ ագչամ գա-
րանըղընտա օրայա եէթիշտի :

7. Շու փէշինէ տիւշէն խասմինտէն կիզլէ-
նէճէք , վէ եախօտ օնուն կէլէմէյէճէյի պիր
մահալ պուլմագ իչիւն՝ ուչրումուն քէնարընա
վարըպ օրալարը պիր էյիճէ կէօղտէն կէչիրտի :

8. Պէյլէ տէօրթ եանա պագըպ տուրուր ի-
քէն , ըասթ կէլէ կէօրտիւ քի , հէման օլտուղու
եէրին ալթ եանընտա , ուչրումուն քէնարըն-
տան պիր գաչ արչըն աչաղըճատա՝ իւսթիւնտէ
ատէմ տուրա պիլիւր պիր կէտիք գայա վար . իմտի
ուղուն տէյնէյին եարտըմը իլէ օրայա էնտի
կիզլէնտի :

9. Սօնկրա , ֆէսինի վէ էսվապընը չըգարըպ՝
օլ տէյնէյին պաչընա կէչիրտի , վէ գայանըն
քէնարընտան եօգարը գալտըրտը , շէյլէ քի
արսլան կէլտիյինտէ կէօրէ պիւլին :

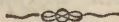
10. Ատէմ օրայա եէրլէշիր եէրլէշմէզ՝ արա-
լան կէօրիւնտիւ , վէ , քէտի ալընա սըչրամագ-
տան էվլէլ էյլէտիյի կիպի , քէնտի գարնը իւ-
ղէրինէ եավաչ եավաչ սիւրիւնէրէք ֆէսէ վէ
էսվապա տօղրու եագլաշտը :

11. Սրասը պէշ ակթը արշըն գալտըղընտա՝
ֆէսի վէ էսվապը ատէմ զանն էտէրէք՝ պիւ-
թիւն գուլվէթի իլէ ծնուն, իւզէրինէ սըչրատը.
լաքին, էյվան, օ սըչրայըչ էօլիւմիւնէ սէպէոյ
օլտու :

12. Աղզընա անճագ էսվապ կէչիպ ուչըում-
տան պաշ աշաղը թագլալանտը, վէ աշաղտա-
քի սարպ վէ սիվրի գայալարա տիւշէրէք փարէ
փարչէ օլտու :

13. Զավալը ատէմ՝ պիւթիւն կէճէյի օրա-
տա կէչիրտիքտէն սօնկրա, սապահլայըն գալ-
գըպ՝ կիւճ պէլա արգատաշլարընա գավուշա
պիլտի :

Սէ-ալլար : 1. Պու ատէմէրին ավա չըգտըղը էէր
նէ՛րէ իտի : 2. Օնլարտան պիրինին պաշընա նէ՞ կէլ-
տի : Օնուն փէչինէ նէ՞ տիւշտիւ : 3. Անլատը-
ղընա կէօրէ արսլանըն ֆիքրի նէ՞ իտի : 4-9. Օնու
նի՞ճէ ալտաթտը : 10-12. Արսլանա նէ՞ օլտու : 13.
Օ ատէմ արգատաշլարընա գավուշտո՞ւմու :

Տ Է Ր Ս 31 .

Կէօք	Կէօզ	Մատտէ	Մուլթլագ
Եաղմուր	Խօրթում	Իսպաթ	Մու՛ալլագ
Հինտիսթան	Էֆքեար	Խուսուս	Թէնճէրէ
Շիւպհէ	Շասթրա	Գարար	Գատէհ

ԵԱՂՄՈՒՐ

Աթիտէ պուլունան միւքեալէմէ սապրգ Հին-
տիսթանա կիթմիշ օլան պիր Էվրօփալընըն՝ օ-
րալը պիր կէնճ իլէ եաղմուր հագգընտա օլան
գօնուշմալարընըն պիր պէյանը տըր :

Էվրօփալը . Եաղմուր նէ տիր :

Հինէի . Կէօքտէն էնէն սու տուր :

Է. Օ սույու կէօքքէնտիսիմի հասըլ էթմիշ
տիր :

Հ. Խայըր :

Է. Եա նաօըլ եափըլըր :

Հ. Սճայըպ . սէն պիլմէզմիսին :

Է. Պէն ՝ազըլմճա պիլիբիմ, լաքին շիմտիքի
մէրամըմ՝ եաղմուրուն նիճէ վիւճիլտէ կէլմէսի
հագգընտա սէնիսն էֆքեարըն նէ իտիյինի ան-
լամագ տըր :

Հ. Փէք էյի , էյլէ իսէ սէյլէյէյիմ : Եաղ-
մուր՝ Հինտրանըն (*) ֆիլինին խօրթուսունտան
ֆըշգըրըր :

Է. Սահիհմի : Եաղմուրուն ասըլ հագգընտա

(*) Հինտրա՝ Հինտիսթանըլար գաւլինճէ , կէօրիւ-
նիւր կէօքէրին , կիւրիւթիւնիւն , շիմէյի , դա-
սըրղանըն վէ եաղմուրուն ալլահը տըր :

սապրդ իշխթմէտիյիմ եէնի պիր 'իւմ տիր պու :
Շիմոի շունու անլամադ իսթէրիմ քի , պունա
նէ իսպաթըն վար տըր :

Հ. Պու խուսուստա պիլտիյիմ հէմ տէյէ պի-
լէճէյիմ եալընըղ շու գատար տըր քի , պիղիմ
Կուրու (*) պանա պէօյլէ սէօյլէտի :

Է. Կուրունուն պէօյլէ տէմէսինտէ պիր սէ-
պէպ օլմալը եա : 'Սճէպա Կուրու օլ Ֆիլի քէն-
տի կէօղիւ իլէ կէօրմիւլշմիւ տիւր :

Հ. Խայրը , խայրը . Ֆիլի պուլուլթլար էօրթ-
միւլ օլտուղունտան՝ օնու քիմնէ կէօրէմէղ :

Է. Եա սիզին Կուրու՝ էօյլէ պիր Ֆիլ վար
իտիյինի նէտէն՝ անկլամըլ տըր :

Հ. Օնա շիւպհէ իսթէմէղ . չիւն քի Շասթրա
(**) պէօյլէ պույուրույօր :

Է. Էօյլէմի . շիմտի մատտէյի անլայօրում :
Սէն՝ եաղմուր Ֆիլին խօրթու.մունտան կէլիը
տէյօրսուն , շու սէպէպտէն տիր քի , Կուրու՝
սանա Շասթրա պէօյլէ պույուրույօր տէմիլ տիր :

Հ. Էվլէթ , թամամ էօյլէ տիր . զիրա քէն-
տի կէօղիւմ իլէ կէօրմէմիլ իսէմ տէ , Կուրու

(*) Կուրու՝ Հինտէրին տին խօճասը տըր :

(**) Շասթրա՝ Հինտէր մէզհէպլինին թա'լիմէրինի
տէրճ էտէն պիր քիթապ օլուպ՝ օնա ալլահտան իւ-
համ օլունմուլ նազարը իլէ պագարլար :

պանա՛ Շասթրատա պէօլէ եազըլը տըր տէտի-
յի իշիւն , վար օլտուղունա ինանըրըմ , զիրա
Շասթրա հէր նէ տէրսէ կէրչէք տիր :

Է. Աէօրիւյօրումքի , եաղմուրուն ասըլ հազ-
զընտա սիղին Աուրունուն սանա էօյրէթտիյի՝
տիյարըմըգտա պիղիմ Աուրունուն պանա էօյ-
րէթտիյինտէն չօգ ֆարգըլ տըր : Օնու տա ան-
ըսըպ պիրի պիրի իլէ ըուպար էթմէք իսթէր-
միսին :

Հ. Էվլէթ , չօգ իսթէրիմ :

Է. Սիզ փիրինճի գայնատըր իքէն՝ թէնճէրէ-
տէն նէ՞ չըգար :

Հ. Տիւման , եախօտ պուղու :

Է. Աղզընա պիր գուրու գափազ գօնուլուր
իսէ , գափագտա նէ՞ փէյտա օլուր :

Հ. Գափազ եաշարըր :

Է. Նէտէ՞ն եաշարըր :

Հ. Տիւմանտան , եախօտ պուղուտան :

Է. Փէք էյի . գափաղըն իւզէրինտէ փէյտա
օլան եաշ՝ արթա արթա նէ՞ օլուր :

Հ. Զօղալտըգտա , տամլա տամլա տէօքիլիւր :

Է. Փէք ա՛լա . էօյլէ իսէ շու պուղու տէտի-
յիմիզ՝ զաթընտա նաճըլ օլմալը , գուրոճու ,
սուլումու :

Հ. Էլպէթթէ սուլու օլմալը :

Է. Ալէլիմ շունա քի , պու սուլու նէտէ՞ն
հասըլ օլուր :

Հ. Անճաղ թէնճերէտէքի սուտան օլմալը :
Է. Պուղու տէտիյիմիզ՝ զաթընտա սուտան
Ֆարգլը պիր նէսնէ մի տիր :

Հ. Խայըր , էֆէնտիմ :

Է. Նէսէն պիլիրսին :

Հ. Զիւնքի դափաղըն իւզէրինէ թօփլանա-
րազ եինէ էփլէլքի կիպի սու օլույօր :

Է. Պու գարարա կէլթօրմուսուն քի , պու-
ղու տա թէնճերէտէքի սույուն պիր գըսմը տըր :

Հ. Էլվէթ , մութլագ էօյլէ օլմալը :

Է. Էօյլէ իսէ , թէնճերէտէքի սուտան այըր-
լըպ տա եօդարը չըգմասը՝ նէ՞ սէպէպտէն օլմալը :

Հ. Պանա կէօրիւնիւր քի , թապի՝ աթիլլէ պէօյ-
լէ օլմագ կէրէք տիր :

Է. Պիրազ տիւշիւն . էլինտէ սօղուդ սու տօ-
լու պիր գատէհ թուլթաուղունտա՝ ծնտան պու-
ղու չըգաըղընը հիչ կէօրլըմիւսին :

Հ. Խայըր , էֆէնտիմ :

Է. Իմաի գատէհտէքի սօղուդ սու իլէ , փի-
րինճի փիշիրէն սույուն ֆարգը նէ՞ տիր :

Հ. Պիրի սօղուդ , վէ օլպիրի սըճագ տըր :

Է. Փէք էյի , ծնու սըճագ եափան նէ՞ տիր :

Հ. Նէ՞ օլաճագ , էլպէթթէ աթէչ օլմալը :

Է. Էօյլէ իսէ , կէօրտիւյիւն պուղու՝ սօղուդ
սուտան տէյիլ , իլլա աթէչ իլէ գըզաըրըլմըչ
օլան սըճագ սուտան փէյտա օլույօր : Իմաի
պու նէ՞ աէմէք օլուր :

Հ. Տեմէք օլույօր քի , սույու գըղտըրարադ-
պուղույա թահվիլ էտէն աթէշ տիր :

Է. Փէք էյի . սըճագ թօփրաղըն իւզէրինէ
պիր պօլ եաղմուր եաղըպ՝ 'ագապինճէ տէ իւ-
զէրինէ եաղըն հէրարէթլի կիւնէշի տօղարսա ,
օլտէմ նէ վագի օլուր :

Հ. Կէնիշ տիւման , եախօտ պուղու չըգար :

Է. Նէրէտէն չըգար :

Հ. Ըսլանմըշ օլան եէրտէն :

Է. Նէրէյէ կիտէր :

Հ. Եօգարը կէօյէ սօղրու չըգար :

Է. Փէք ա'լա , ֆագաթ եօգարըսը սըճագ մը
ծլուր , սօղուգմու :

Հ. Ղայէթ սօղուգ օլմալը . չիւնրի Ֆախրէր
(*) տէյօրլար քի , սու՝ Հիմալայատա (**) Կէն-
ճին (***) կէօղիւնէ եաղըն թաշ կիպի փէքիշիր :

Է. Եաշ թօփրագտան հասըլ օլան պուղու՝
հաւանըն օլ սօղուգ սէմթլէրինէ չըգտըղընտա
նէ օլուր :

(*) Ֆախրէր՝ Հինտիսթանըն պիր կէօչպէ գա-
պիլէսի օլուս՝ ալլահլարընա պէյէնիլմէք իչիւն վիւ-
ճիւտլէրինէ իէք շէտիտ իսքէնճէլէր վէրիլէր :

(**) Հիմալայա՝ Հինտիսթանըն շէմալընտա պիր
սըրա եիւճէ տաղլար տըր :

(***) Կէնճ՝ Հինտիսթանըն պիր ճէսիմ ըրմաղը օ-
լուս կէօղիւ (սաշը) Հիմալայա տաղլարընտա տըր :

Հ. Պանա կէլիօր քի , թէնճերէտէն չըգան
պուղու գափաղըն իւզէրինտէ օլտուղու կիպի,
եօգարը չըգան պուղու տախի սու քէսիլէրէք
էօյլէ ուֆագ ուֆագ տամլա օլմալը տըր :

Է. Էօյլէ պիր չօգ ուֆաճըգ տամլալար պիր-
լէշիպ պիր տամլա օլուրլար իսէ , օլ հալտէ
մու'ալլագտա գալըրլար մը :

Հ. Խայըր , էլպէթթէ աշաղը տիւշէճէքլէր :

Է. Փէք կիւզէլ . կէօքաէն էօյլէ պիր չօգ
տամլալար տիւշտիւքլէրի հալտէ ծնա նէ տէրիզ :

Հ. Պաշգա պիր շէյ տէնիլէմէզ հա. Եաղմուր :

Է. Իշթէ , եաղմուրուն ասլը հագգընտա ,
վագթըլլէ պէն քէնտի Կուրումտան պէօյլէ
էօյրէնտիմ :

Հ. 'Ագլա նէ գատար եագըն , թապի'աթա
նէ գատար ույկուն պիր թա'պիր տիր պու . ա-
սըլ սահիհի տէ պու օլմալը . պէն իսէ նէլէր տիւ-
շիւնիւյօր իտիմ :

Է. Էյէր պու թա'պիրիմ կէրչէք իսէ , Շասթ-
րանըզ նէրտէ գալըր :

Հ. Էյ , Շասթրանըն եանլըլ օլտուղունա
արթըգ շիւպհէ գալմայօր : Եա Շասթրա Ալ-
լահտան օլմամալը , եա եօղ իսէ , Ալլահ եա-
լանլար եաղմըլ օլմալը :

Սխալլըր : Պիր էվրօփալը՝ Հինալիյէ նէ՞ սօրտու :
Պու Հինտի եաղմուրուն ասլը հագգընտա նէ՞ էֆ-

քեարտա խոի : Կուրու օլ ֆիլի կէօրմի՞ւլլիլ խոի :
Եօգարտա ֆիլ վար խոյինէ նէտէ՞ն ինանըյօր խոի :
Էվրօյիալը եաղմուրուն ասլընը նի՞ճէ թա՛րիֆ էյլէտի :
Պուղույու եէրտէն եօգարը չըգարան նէ՞ տիր : Զը-
գան պուղու եօգարքի հաւատա նէ՞ օլուր : Էվրօ-
յիալընըն թա՛պիրի տօղուր տէյի՞լմի խոի : Հինտի նէ՞
էֆքեարա կէլոի :

Տ Ե Ր Ս 32.

Քեասէ	Գաչըդ	Լագըրտը	Լօգմա
Քէնար	Զէնէ	Զօրսա	Տօյմազ
Սօֆրա	Փէչքիր	Թիւքրիւք	Մէյվէ
Իլիք	Իւֆլէմէք	Իսթիֆրաղ	Խամուր

ՍՕՅՐԱՏԱ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻՁ ՀԱՐԷՔԵԹ

1. Թէրպիյէսիզ առէմ թա՛ամ եէր իքէն աղ-
զընը փէք չօգ տօլտուրուր՝ վէ եախօտ աղզը
էյյլէ տօլու իքէն լագըրտը էտէր , վէ աղզըն-
տան եանընտա օթուրանլարըն եիւզիւնէ թա՛ամ
գըրընթըլարը սըչլուար :

2. Սու իչմէզտէն աղզընը սիլմէզ , չէյլէ քի
քեասէնին քէնարընա տուտագլարընըն չէքլի չը-
գար , վէ եախօտ սույու՝ աղզը տօլու իքէն իչէ-

րէք՝ աղզընտաքի թա՛ամըն պիր գըսմընը քեա-
սէյէ տէօքէր :

3. Գաշըղը էօյլէ տօլտուրուրքի, պիր տէֆա-
տա աղզընա սըղաըրամաղ :

4. Էքմէք գըրընթըլարը իլէ փարմագլարընը
սիլէր վէ սօնկրա տա ծնլարը աղզընա աթար :

5. Նէմէք իչիւն քէնտինէ հէր նէ վէրիլէրսէ
աղզընա կէօթիւրմէզտէն պիր քէրրէ գօղլար :

6. Նէտիյի թա՛ամ իլէ աղզընը գուլագլարը-
նատէք պուլաշտըրըր, վէ էյէր սուլու պիր շէյ
հէրսէ, չէնէսինտէն ագըտըր :

7. Քէմիլին իլիլինի չըգարմագ իչիւն եա սօֆ-
րայա վուրուր, եա տա եիւքսէք սէս իլէ սօրար :

8. Ալնընը, կէօղլէրինի, վէ պուրնուհու
փէշքիր իլէ սիլէր, վէ ծնու եաղլը, եախօտ
թէրտէն եաշ պիր հալտէ թէքրար էօնիւնէ աշար :

9. Սանըրսըն սօֆրայը էօնիւնտէն գափաճագ-
լար կիպի, սըճագ թա՛ամլարըն սօղումասընա
պէքլէմէյէրէք չօրպա գաշըղընա գուլվէթլիճէ
իւֆլէյիպ եանընտաքիլէր իւզէրինէ սըչրատըր,
վէ եախօտ գաշըղըյլէ չօրպա գապընը գարըշ-
տըրըր :

10. Նէր իքէն տուտագլարընը գափամաղ,
վէ աղզընտա նէ՛ վար նէ՛ եօգ՝ հէփսինէ կէօս-
թէրիւր :

11. Թա՛ամ վագթը օլտուղունու ասլա արա,
մայարագ՝ թիւքիւրիւր, եախօտ պուրնուհու սի-

լէր , վէ պա՛ղէն տէ ախէրլէրին մի՛տէսինի պու-
լանտըրաճագ լաղըրտըլար սէօյլէր :

12. Շայէտ աղզընա նախօշ պիր նէսնէ կէլ-
տիլինտէ , ուսուլ իլէ վէ սէսսիզճէ չըգարմագ
սէրինէ , իսթիֆրաղ սէսի իլէ չըգարըր , վէ
ղայրիլէրին մի՛տէսինի պուլանտըրըր :

13. Պիր գաչ կիւնտէն պէրի թա՛ամ կէօր-
մէմիշ կիպի , տօյմաղ կէօղ իլէ սէր :

14. Խօշլանմատըղը թա՛ամլարը էնկինէ վու-
րուր , շէօյլէ քի սէյէնլէրի թիթսինտիլըր , վէ
սէմէք իսթէյէնլէրի տէ մէն՝ էտէր :

15. Թա՛ամըն սույունու գաշըգ իլէ իշմէք
սէրինէ , սահանը պաշընա տիքէր :

16. Էքմէյի էլիլէ գօփարըպ սէմէքտէն իսէ,
ըսըրարագ սէր . վէ սախօտ սօնկրատան վագթ
ղայպ էթմէմէք իշիւն , լօգմալարը սանընա փէ-
շինճէ երղար հազըրլար :

17. Քէմիքլէրի կէմիրիպ սա սէրէ , սա տա
սօֆրանըն ալթընա աթար :

18. Էօնիւնէ խօշլանմատըղը պիր թա՛ամ կէ-
թիրտիքլէրինտէ , իւզէրինէ էյրի կէօղ իլէ պիր
պագար , վէ ասըգ եիւզ իլէ կէրի տէօնտէրիլը :

19. Էքմէյին էօղիւնտէն , սախօտ եուճա-
ղընտան կիւլլէլէր սափըպ՝ սօֆրատա քիմլէր իլէ
թէքլիֆսիղ իսէ օնլարա աթար :

20. Սօֆրատա՝ մէյվէ , շէքէր իշի , վէ խա-
մուր իշինտէն օլարագ հէր նէ կիւզէլ շէյ պու-

լուրսա , 'էօմրիւնսէ կէօրմէմիշ կիպի էվէ կէօ-
թիււրմէք իչիւն ճէպինէ տօլտուրուր :

21. Չօրպա իչէր իքէն շլուպ շլուպ սէս չը-
դարըր :

22. Էքմէք , եա ախէր պիր նէսնէ իգթիզա
էթտիյինտէ , եավաշճա , եա պիր իշարէթ իլէ
անլաթմագ եհրինէ պաղըրարագ իսթէր :

23. Պիր թէփսի իլէ եէմիշ , խամուր իշի ,
եա ախէր հէր նէ պույուր էթսէլէր , հաղըր
պուլունանլարտա հէփիսինտէն զիյատէ լիյա-
դաթը օլան քէնտիսի տիր կիպի , իչինտէն էն
իրիսինի , եա էն ա'լասընը սէչէր ալըր :

24. Սէվտիյի թա'ամլարը հիճապ էթմէյէ-
րէք պիրէր պիրէր սայար . զավալը , ինսանըն
անճագ եաշամագ իչիւն եէմէք կէրէք օլտու-
ղունու պիլմէյէրէք՝ ինսան եէմէք իչիւն եա-
շայօր զանն էտէր :

25. Պիր էճնէպի խանէսինտէ պիլէ , պիր թա'ա-
մըն դուսուրունու՝ կէրէք եիւզ իլէ , վէ կէրէք
սէօղ իլէ աշար . հալ պու քի՝ էվ սահիպի էթսէ
տախի , քէնտիսի «Պանա օ դատար ֆէնա կէօ-
րիւնմէյօր , վէ տօղրուսու պէն խօշլանտըմի
կիպի լագըրտըլար իլէ գափաթմաղա չալըշմագ
կէրէք տիր :

26. Լագըրտը թա'ամ իւզէրինէ չէվրիլտիք-
տէ , տիլ գալմաղ տէօքէր :

Սխալութիւնք : 1-3. Թէրդիյէսիզ չօճուղուն եախօտ ա-
տէմին պազը հարէքէթինի սէօյլէ : 6-9. Պա'զըլարը-
նը տա սէն սէօյլէ : 10-12. Մի'տէ պուլանսըրաճագ նէ'
հարէքէթէր էտէր : 13-17. Շիշօղազլըզ կէօսթէ-
րէն նէ' հարէքէթէր էտէր : 18-22. Տահա' նէ եա-
զըլմազ շէյլէր : 23-26. Սխէր աահա' նէլէր :

Տ Ե Ր Ս 33.

Էօրիւմճէք	Եոււնազ	Բիֆօյէթ	Դըստաճ
Պէօճէք	Թիւյ	Վազըթլը	Տուղազ
Զիրքին	Խասիմ	Այըզ	Զէհլը
Փարլազ	Մուհաֆազա	Մէճպուր	Մէշհուր

ԷՕՐԻԻՄՃԷՔ ՊԷՕՃԷԴԼԷՐԻ

1. Վայ , շու քիլիմին իւզէրինտէն սէյրտէն
շիրքին պէօճէյի էօլտիւր : Ամմա տուր . օնուն
զաշ տանէ փարլազ կէօզիւ օլտուղունու , եա-
խօտ՝ սըրթընըն փէք եոււնազ վէ ինճէ թիւյիւ
օլտուղունու հիշ տիւշիւնախիւնիւ : Կէօրիւնիւր
քի հիշ տիւշիւնամէմիշին , եօզ իսէ օնա պէօյլէ
ինսաֆսըզլըզ կէօսթէրմէզ իտին :

2. Էօրիւմճէք պէօճէյինին պիւթիւն պաշը-
նըն էթրաֆընտա պիւր չօզ կէօզլէրի վար : Ի-
քիսի՝ արդայա պագմազ իշիւն՝ օ թարաֆա

մէյիլլի եափըլմըշ տըր . իքիսի էօնէ , վէ գա-
լանը տա՝ հէր պիրի պիր եանա պագմագ իչիւն
տիւր : Աէօղլէրինին գափաղը օլմաղ , անճագ՝
ճամ կիպի տուրու պիր սէրթ նէսնէ իլէ գափ-
լանմըշ օլուր : Աէ պու՝ կէօղլէրինի մուհաֆա-
ղա էթտիքտէն մա՛ատա կէօրմէլէրինէ տախի
եարտըմ էտէր :

3. Էօրիւմճէք պէօճէյինին՝ նէ սէպէպտէն
պունճա կէօղլէրի օլտուղունու պէլքի անլա-
մագ իսթէրսին : Զօգ սէպէպ վար : Պիր սէպէպ
շու քի , կէօղլէրի պիղիմքի կիպի հէր իսթէտի-
յի թարաֆա տէփրէնէմէտիքլէրինտէն , հէր պիր
կէօզ՝ սալթ էօնիւնէ կէլէն թարաֆը կէօրիւր :
Ախէր պիր սէպէպ տէ շու տուր քի , Էօրիւմճէք
պէօճէյինին խասմի չօգ օլտուղունտան , վա-
գըթլըճա կէօրիւպ տէ էլլէրինտէն գաչըպ դուր-
թուլմագ իչիւն՝ քէնտինէ չօգ կէօղլէր վէրիւ-
միշ տիր :

4. Պունտան մա՛ատա , քիֆայէթ միգտարը
թա՛ամ էլէ կէչիրմէք իչիւն՝ զայէթ այըգ վէ
սագ պուլունմաղա մէճպուր օլմուշ տուր . օլսէ-
պէպտէն դուրտուղու աղտա՝ սինէք եա ախէր
պիր պէօճէք թուլթուլմուշ օլտուղունու պիլմէ-
սի իչիւն՝ չօգ կէօղլէրէ միւհթաճ պուլունմուշ
տուր :

5. Պաշընըն էօն թարաֆընտա՝ ուճլարը միւհ-
քէմ , վէ քէտինինքի կիպի չըյնագլը իքի ու-

ֆազ գըսսածը վար : Չըյնաղընըն պիրաղ ալթ
թարաֆընտա պիր ուֆազ տէլիք օլուս' օնտան
զէհիրլի պիր սու չըգարըր , քի պու զէհիր պի-
զէ պիր զարար վէրմէզ իսէ տէ , քէնտինին ալ-
լատըղը սայիր պէօճէքլէրի հէման տօգունտու-
ղու անտէ թէլէֆէ տէր :

6. Էօրիւմճէյին եհտիյի' 'ալէսսէվիյէ սինէք
տիր , վէ քէնտինին օնլարը գօվալայըպ թուլթա-
ճազ դանատը օլմատըղընտան , պիր աղ , եախօտ
տուզազ գուրար , քի օնա տիւշէն պիր տահա
էլինտէն գուրթուլամազ :

7. Պու տուզաղը էքսէրի' սինէքլէրին չօգ
կէլիպ կէչէճէյի , եախօտ չօգ պուլունաճաղը
եհրլէրէ , մէսէլա' էվլէրին քէօշէլէրինէ , փէն-
ճէրէլէրին իքի եանընա , վէ տիշարտա աղաճ-
լարըն տալլարը արասընա գուրար :

8. Աղը եափըպ միւնասիպ եհրինէ եհրլէշ-
տիրտիքտէն սօնկրա էօրիւմճէյին իքինճի իշի'
օնա տիւշէն պէօճէյի թուլթուպ էլտէն դաչըր-
մամազ օլուր : Պու մէրամա , էլինէ պիր սինէք
պիլէ կէչմէյէրէք , հաֆթալար վէ այլար իլէ
տախի տուրուր պէքլէր , չիւն քի էօրիւմճէք
պէօճէյի տախի' ուֆազ պէօճէքլէրտէն սայլը
նիչէլէրի կիպի աճըղա տայանմազուս մէշհուր
տուր :

9. Կէրէք հիւճմ' վէ կէրէք քէնտիյի մուհա-
ֆաղա էթմէքտէ' էօրիւմճէք պէօճէյի մանէնտ-

սիզ օլարագ՝ քէնտինաէն՝ օն դաթ պէօյիւք օլանլարը թէլէֆ էտէպիլիր : Աէ շու տա վարքի, պիր շէտիտ զալղատան սօնկրա եարալարը թէզ սաղալըր . օնուհն իչիւն այսգլարընտան պիր գաշը թէլէֆ օլսա հիշ հաճէթ էթմէզ, զիրա էվէլքի պօյտա վէ ուզունլուգտա ելինէ թէզիյէ պէօյիւյիւպ եէրինէ կէլիր :

10. Աէօճէքլէր իւղէրինտէ թէֆթիշլէր էյլէմէյէ մէրագը օլսն Բօմէր նամ պիր մէշհուր վէ 'ալիմ Ծրանսըզ՝ էօրիւմճէք պէօճէյինին էմէյինտէն ֆաիտէլի պիր իշ հասըլ էթմէքմէրամը իլէ , պունլարտան պիր խայըճա թօփլայըպ մախսուս թա'ամ եէտիրմէք իլէ ուզուն միււտէթ պէսլէտի , վէ մուգայյէտ օլտու :

11. Հէր նէ գատարտիգ գաթ էթտի իսէ տէ, մագսէտինէ էրէմէյէճէյինի չափուդ անլատը . զիրա էօյլէ զալըմ՝ վէ եարամազ օլմուշլար իտիքի , 'ատէթա թա'ամլարընը եէմէք եէրինէ պիր պիրլէրինի փարէլէմէյէ գասա էտէրլէր իտի :

12. Եինէ տէ տէվամ էյլէտի , վէ չօգ էմէք վէ զահմէթտէն սօնկրա թէլլէրինտէն պիր չիֆթ էլտիվէն եափըլաճագ գատար էլէ կէթիրտի , լաքին թէքրար պիր տահա թէճրիւպէյէ կիրմէտի . զիրա հիսապ էտէրէք անլատը քի , եիւզ տիրհէմ էօրիւմճէք թէլի փէյտա էթմէք իչիւն՝ գըրգ պինտէն զիյատէ էօրիւմճէք պէօճէյիլաղըմ օլույօր :

ՍԻՆԱՆԻ : 1. Էօրիւմճէք պէօճէյինն գա՞ջ կէօզիւ
օլուր : 2. Հէման պիր անտէ գա՞ջ Թարաֆա պագա
պիլիր : 3, 4. Նէտէ՞ն պու գատար կէօզիւ վար : 5.
Պաշընտա նէսի՞ վար : 6. Նէ՞ եէր : 6. Օնլարը նա՞սը
ԹուԹար : 7. Աղընը նէ՞րէլէրտէ եափար : 8. Աղ պիԹ-
տիքտէն սօնկրա նէ՞ եափար : 9. Այագլարը գըրը-
լըրսա հաճէԹ էտէ՞ր մի : 9. Նի՞չիւն : 10. Ալիմ Բօմէր
նէ՞ Թէճրիւպէ էյլէտի : 11. Սէրամընա էրտի՞մի :
12. Չօգ զահմէԹտէն սօնկրա էլինէ նէ՞ կէչտի : 12.
Նէ՞ հիսապ էյլէտի :

Տ Է Ր Ս 34.

ՎագԹ	Ագրապա	Տիքիշ	ԽաԹուն
Ֆամիլեա	Շէհր	Ըսընմագ	Փիրինճ
ԻպարէԹ	ԽըզմէԹքեար	ՍէփէԹ	Գահվէ
Դօնչու	Էֆէնտի	Մէմնուն	Բէսէ

ՊԻՐ ՔԷՍԷ ԱԼԹՈՒՆ

1. ՎագԹըյլէ , պիր տուլ գարը իլէ տէօրԹ
չօճուգտան իպարէԹ ֆագիր , ամմա սա՞-
ատէԹլի պիր ֆամիլեա վար իտի : Չօճուգլա-
րըն իւչիւ օղան վէ պիրի գըզ իտի : Շէհրտէն
տիշարը չիֆԹլիքտէ օԹուրտուգլարը սէպէպ-
տէն , եագըն գօնչուլարը օլմայըլ՝ էն եագընը
քէնտիլէրտէն պիր միլ իրագ իտի :

2. Եւ վարքի , էօյլէ շէհրտէն իրագ վէ թէնհատէ օթուրմագ՝ հէման էթրաֆընտա վէ եագընընտա տօսթլար վէ ագրապա օլարագ շէհր իչինտէ օթուրմագտան չօգ ֆարգլը տըր : Լաքին տէտիյիմ կիպի՝ պու ֆագիր գարընըն էթրաֆընտա գօնշուլարը եօղ իտի :

3. Պունլարտան եարըմ սա՛աթ գատար իրագտա՝ դայէթ զէնկին պիր ատէմին գօնաղը օլուպ՝ անճագ պիր գարըսը վէ պիր գըղը վար իտի : Պու գըղ՝ փէք միւրիւվլէթլի վէ խօշ թապի՛աթլը պիր քիմէսնէ օլարագ՝ շու ֆագիր խանէնին եանընտան հէր կէշտիյինտէ , օլ սահիպսիղ չօճուգլարա պիր միգտար փարա Ժիթա էտէր , վէ չօգ քէրրէ վալիտէլէրինի տէ կէօրմէք իսթէր իտի : Զիրա պու գարը էքսէրի քէնտիլէրին տիքիչինի տիքէր իտի իսէ տէ , տիքիչի վէ իւճրէթի խըղմէթքեարլար կէօթիւրիւպ կէթիրտիքլէրինտէն՝ քէնտինին եիւղիւնիւ տահա կէօրմէմիշ իտի :

4. Լաքին պիր սօղուգ կիւնտէ՝ խըղմէթքեար քէնտի խաթունուճուն էմրի իւղրէ պու ֆագիր գարըյա զօր էթտի քի , տիքիչի քէնտիտի կէօթիւրիւպ թէսլիմ էտէ : Կէօթիւրտիւ , վէ պէյգատէ մանկալտա ըսընըր իքէն՝ խաթունու տա էօթէտէ պաղը չըղընլար եափըպ պիր սէփէտէ եէրլէշտիրիյօր իտի , վէ տէօնէճէք օլտուղունտա , «Ս,Լ պու սէփէթի , իչինտէքի շէյլէր

պէլքի սանա լազըմ՝ օլուր տէյիպ՝ սէփէտի էլի-
նէ վէրտի :

5. Իշպուռ տուլ գարը՝ ղայէթլէ մէֆուռն վէ
միւթէշէքքիր օլարագ սէփէտի գապուլ էտիպ
եիւրիւտիւ , վէ էվէ վարտըղընտա սէփէտի եօգ-
լայըպ կէօրտիւ քի , քէնտինէ լազըմ՝ օլան հէր
շէյ չըգըն չըգըն գօնուլմուշ իտի , մէսէլա՝ փի-
րինճ , եաղ , գահվէ , իքի պէօյիւք փարչա շէ-
քէր , պիր միգտար խաս էքմէք , վէ սայիր տա-
հա լազըմ՝ օլան շէյլէր :

6. Անալարը տահա չըգընլարը աչմագտա
մէշղուլ իքէն՝ օղուլլարըն իքիսի էլլէրինտէ պիր
քէսէ՝ գօշարագ էվէ կէլտիլէր վէ «Իշթէ պիր
քէսէ ալթուն» տէտիլէր :

7. Անալարը քէսէյի էլլէրինտէն ալըպ՝ «Պու-
պիղիմ տէյիլտիր , էօյլէ տէյիլմի . չիւն քի փա-
րամըզ եօղ իտի քի ղայպ էտէլիմ : Լաքին նէ-
րէտէ վէ նափըլ օլտու տա պուլտունուղ , Յուլ-
հաննէս , սէօյլէ պագայըմ՝ տէտի :

8. Պէօյիւք օղլան Յովհաննէս՝ շէօյլէ տէտի .
«Մովսէս պէնի գըրտա գօվալար իքէն՝ պէնտէն
պիրազ իլէրիտէ , սիր պուզ փարչասը եանընտա
կէօղիւմէ սիր շէյ իլիշտի , պէն տէ նէ տիր
տէյիւ կէօրմէյէ օլ թարաֆա գօշտում . ֆա-
գաթ պէն եէթիշմէզաէն Մովսէս կէօրտիւ ,
վէ պէնի սավուշուպ իւք էվվէլ օ՝ ալտը » :

9. Մովսէս՝ «Իպթիտա պէն կէօրտիւմ» տէտի :

10. Յովհաննէս՝ «Խայրը , սէն կէօրմէտին» , տէտի :

11. Անալարը՝ «Տուրուն չօճուգլար , չիմտի նիգա վագթը տէյիլ տիր» , տէտի :

12. Յովհաննէս՝ «Պու՝ ֆիլան պէօյիւք դօ-նագտա օթուրան Սիւքիաս էֆէնտինին օլմալը տըր» , տէտի :

13. Անալարը՝ «Էվլէթ , օնուն օլմալը տըր , չիւնքի պիր ղայրիսինին պու գատար փարասը օլամաղ : — Յովհաննէս , սէն Մովսէս իլէ էվ-տէ գալըպ չօճուգլարա մուգայյէտ օլ տա , պէն չար չափուգ պու փարայը օլ պէօյիւք դօնաղա կէօթիւրէյիմ , վէ օյալանմայարագ՝ թէզլիյէ տէօնէրիմ» տէտի :

14. Յովհաննէս՝ «Փէք էյի վալիտէ» , տէտի :

Սէալար : 1. Վագթըյլէ նաճըլ պիր Փամիլէա վար իմիշ : Նէ՞րէտէ օթուրուրլար խտի : Եագընտա դօն-չուլարը վաճի մը խտի : 2. Զիֆթիլիքտէ օթուրմանըն չէհրտէ օթուրմագտան Փարգը նէ՞ տիր : 3. Եարըմ սա՛տթ գատար իրագտա քիմին էվի վար խտի : Պու Փամիլէա նաճըլ կէչինիր խտի : 6. Յովհան-նէս վէ Մովսէս պիր կիւն նէ՞ պուլտուլար : 8. Նա-սըլ պուլտուլար : 7. Էվէ կէլտիքլէրինտէ անալարը նէ՞ տէտի : 13. Փարա քիմին օլտուղունու նէտէ՞ն դըյաս էթտիլէր : Յովհաննէս վէ Մովսէս նէյէ՞րագը օլտուլար :

Տ Ե Ր Ս 35.

Սալիհ	Սիւքիաս	Սէրայ	Սահիհան
Մէրտիվէն	Միւհթաճ	Տիքիշ	Տօղրուլուք
Թապի'աթ	Թէլաշ	Ղալիպա	Ղալիպ
Խաթուն	Խապէր	Գուճազ	Գապիլ

ՏԵՎԱՄԸ

1. Պու սալիհ տուլ գարը 'ալէլ 'աճէլէ եօլա տիւշիւպ պէօյիւք գօնաղա եէթիշտի , վէ կիւլէր եիւղ , հէմ ֆէրահ գալպ իլէ մէրտիվէնլէրտէն չըգար :

2. Գափույու չալտըգտա պիր խըզմէթքեար կէլտի , վէ գարը օնա՝ «Սիւքիաս էֆէնտի էվտէմիտիր , 'աճապ քէնտինի կէօրէ պիլիրմիյիմ տէյիւ սօրտու :

3. Թա'ամ օտապընը կէօսթէրէրէք . «Իշթէ պուրատա տըր» տէտիլէր իսէ , իչէրի կիրտիքտէ , օլ օտա քէնտինէ սէրայ կիպի կէօրիւնտիւ . վէ սահիհան քէնտինին ֆազիր օտալարը եանընտա օ՝ պիր սէրայ իտի :

4. Պու ֆազիր գարը Սիւքիաս էֆէնտիյի օնտան ադտէմ պիլմէզ իտի , վէ շիմտի կէօրտիւ քի , կիւզէլ չէհրէլի վէ կէօրիւնիւշտէ խօշթապի'աթլը պիր ատէմ իմիշ :

5. Մէգրիւր էֆէնտի՝ պուռնուն թէլաշընը վէ

քէնտինէ տօղրու չափուդ չափուդ ասորմ ալ-
տըղընը կէօրտիւլինաէ , Նէ՞ խաթէրսինիզ ,
խաթուն , պանա պիր տէյէճէյինիղմի վար-
տէյիւ սօրտու :

6. Գարը՝ էլինէ քէսէյի ուղատարագ՝ «Էֆէն-
տիւմ, պանա կէօրիւնիւր քի պու քէսէ սիզին օլ-
մալը , չօճուզլարըմ գըրտա օյնար իքէն պուլ-
մուշլար . վէ անիտէ խաթըրմա կէլտի քի , սիզին
օլմալը տըր . չիւնքի պու եագընլարտա պաշգա
սիզտէն հալը պիր ատէմ եօդ տուր» տէտի :

7. Էֆէնտի կիւլիւմէյէրէք , «Էվվէթ , պէ-
նիմ տիր . չիւն քէսէյի թանըյօրում , հէմ սէ-
նին տօղրուլուղուն պանա 'աճայըպ կէլիյօր :
Օղուլլարըն տա վար իմիշ , էօյլէ՞մի» տէյիպ՝
օնուն խապէրի օլմայարագ քէսէյի գարընըն
գուճաղընա գօտու :

8. Գարը . «Էվվէթ , էֆէնտիւմ , իւշ օղլում
վար» :

9. Էֆէնտի . «Ղալիպա մէքթէպէ կիթմէզլէր» :

10. Գ. «Խայըր , էֆէնտիւմ , հիշ կիթմէ-
միշլէր տիր . զիրա խայլը մէռարիֆէ միւհթաճ
օլտուղունաան՝ կէօնտէրէմէտիւմ . լաքին էվտէ
պիր գաշ էսքի քիթապլարըմ օլարագ օնլարա
օգումագ վէ հէճէլէմէք էօյրէթտիւմ : Էլիմէ
տիքիչիմի ալաղղըմտա հէր պիրի պիր քիթապ
ալըպ եանըմա օթուրուր , տէրսլէրինի էօյրէ-
նիրլէր» :

11. Է. «Փէք ա'լա . ետրնն օնլարը պիղիմ
էվէ եօլլա , պէն քէնտիլէրի ալըս մէքթէպէ
կէօթիւրիւրիւմ . վէ իհմալ էթմէյիպ հէր կիւն
եօլլա : Մէսարիֆլէրինէ պէն պագարըմ : Էյի
օլուրլար իսէ , քէնտիլէրի ատէմ էթմէյէ նիյէ-
թիմ վար տըր : Սէնին տօղրուլուղունտան փէք
հազզ էթտիմ , վէ պունուն իւճրէթինի սանա
վէրմէք իսթէրիմ» :

12. Գ. «Էֆէնտիմ , խալայըղընա՝ պու. Լայը-
ղընտան զիյատէ միւրիւվէթ տիր» :

13. Է. «Խայր. Լաղըմնտան զիյատէ տէյիլ տիր» :

Էֆէնտի պունու տէյէրէք , ճէպ թէֆթէրինի
չըգարըպ՝ իչինտէն քեաղըտտա սարըլը պիր շէյ
ալտը , վէ գարընըն էլինէ ուզաթտը : Սօնկրա-
տան անլաշըլտըքի , պու քեաղըս պին զուրուշ-
լուգ պիր փօլիշա իմիշ :

14. Շիմտիյէտէք ալթունուն քէսէսի , տահա
եանընտա օլտուղունտան խապէրի օլմայարագ՝
դարը այաղա գալգարըղընտա , քէսէ եէրէ
տիւշտիւ :

Յէրտէն քէսէյի ալտը , վէ էֆէնտիյէ ուզա-
տըպ՝ «Իշթէ էֆէնտիմ քէսէսիզ» տէտի :

Էֆէնտի՝ «Ֆիքրիմ օնու սանա հէտիյէ էթ-
մէք տիր» , տէտի :

Զավալը գարը՝ պունուն իւղէրինէ նիճէ
մէմունիէթ կէօսթէրէճէյինի պիլմէզ խտի :

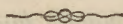
15. Զափուճագ էվէ տէօնտիւ , վէ օնտան

սօնկրա արթըդ եօխսուլլուդ կէօրմէտի : Սիւ-
քիաս էֆէնտի կիպի պիր սահին վէ միւրիւվ-
վէթլի տօսթա մալիք օլտու :

16. Իմտի, էյ կէնճ տօսթլարըմ, կէօրիւյօր-
սունուդ քի տօղրուլուղուն իւճրէթի չօգտուր :

Քապիլտիր քի, պու տիւնեատա էճրինիզ հէ-
ման պու տէտիյիմիզ եօլտա, եախօտ սիզին
կէօրէպիլտիյինիզ պիր թարղտա կէլմէյէ, լա-
քին էրտէ կէճտէ կէլէճէյի շիւպհէսիզ տիր :

Սիւլլար : 3. Սիւքիաս էֆէնտիյի նէրտէ պուլտու :
4. Օ նիճէ պիր ատէմիտի : 15. Ճէպ թէֆթէրինտէն
գարըյա նէ՞ վէրտի : 11. Օղուլլարը իշիւն նէ՞ էյլիք
էթմէք տիւշիւնտիւ : 7. Պուշլարտան մա'ատա գա-
րըյա պաշգա պիր էյլիք տահա էթտիմի : Նէ՞ իտի :
15. Պու գարը օնտան սօնկրա նիճէ կէչլինտի : 16.
Տօղրուլուդ նա'սըլ պիր շէյ տիր :

Տ Ե Ր Ս 36.

Ստէթ	Ագչամ	Սճայըպ	Չաթալ
Համմալ	Կիւճ	Եագըշըգ	Պըչադ
Չապիթ	Տայը	Փալիուճ	Ինսաֆ
Թուհաֆ	Թա'ամ	Սարըգ	Սօֆրա

ԱՄԵՐԻԳԱԼԸԼԱՐԸՆ 'ՍՏԵԹԼԵՐԻ

ԵՌԱՍԸՖ նամ պիր ֆագիր չօճուդ՝ Ամէրի-

գալը պիր դափթանըն եանընա խըզմէթէ կիրէ-
րէք՝ օլ միւնասիպէթլէ Ամէրիդայա կիտէր , վէ
օրատա իքի սէնէ գատար էյլէնտիքտէն սօնկրա ,
եինէ քէնտի եէրինէ , եանի Թիւրքիայա տէօ-
նէր : Աէ քէնտի 'ամու ճաղատէսի Խպրահիմ իլէ
իքիսի պիր մէքթէպտէ օգուտուղլարընտան ,
պիր կիւն իքիսի պիրլիքտէ սապահլայըն մէքթէ-
պէ կիտէր իքէն՝ Եուսուֆ տէտի . « Խպրահիմ ,
կէչէն կիւն խօճամըզըն պիղէ Ամէրիգա հադ-
զընտա սէյլէտիքլէրի խաթրընտամը արը » :

Խպրահիմ . Էվվէթ , էվվէթ :

Եռստուժ . Լաքին տուր տա պադ , սանա տա-
հա նէլէր տէյէճէյիմ :

Ի . Խայր օլա , նէ՞ իմիշ :

Ե . Պէն սախի պունտան պիրտղ էվվէլ պիր
թիւճճար կէմիսի իլէ օրայա կիթտիյիմտէն՝ օր-
տա գալտըղըմմիւստէթտէ էփէյի շէյլէր կէօր-
տիւմ , էփէյի 'ատէթլէրինէ աշնա օլտոււմ :

Ի . Ամէրիգատան պիր շէյ կէթիրտոնմի :

Ե . Կէթիրմէքտէ սէօղմիւ վար . պա'ղը թու-
հաֆ շէյլէր կէթիրտիմ . ամմա իշիտիպ կէօր-
տիւյիւմ շէյլէր տահա 'աճայըպ իտի : — Ամ-
րիդայա իք կիթտիյիմտէ կիւլմէմի կիւճ իլէ
զապթ էտէրիտիմ :

Ի . 'Աճայըպ , նէ՞ վար իմիշ :

Ե . Նէ մի վար իմիշ . հէր նէրէյէ կիթսէմ
իտի , 'էօմըլէրինտէ եադըչըղլը պիր ատէմ կէօր-

մէմիշ կիպի , ֆէսիմէ , փափուճուճա , էնթա-
րիմէ թամաշա էտէրլէր իտի : Քէնտիլէր հէփի-
սի՝ պաշլարընա ֆէս վէ սարըգ ետրինէ շափգա
տէտիքլէրի պիր շէյ գօրլար , վէ հէփ 'ատէթ-
լէրի պիղիմքինէ թապան թապանա զըտտ օլա-
րադ՝ եագըշըգ տէտիյին շէյի զայպ էթմիշլէր :
Պիլ ֆարդ , պիր էվէ կիրտիքլէրինտէ շափգալա-
րընը չըգարըր , լաքին այագ դապլարընը չըգար-
մայարագ կիրէրլէր :

Ի. Եա քիլիմլէրի վէ մինտէրլէրի քիլլէնմէզ մի :

Ե. Խայըր . քիլիմլէրի մինտէրլէրի եօդ տուր ,
եիւքսէք սանտալէալար իւզէրինտէ օթուրուր ,
վէ այագլարընը սարգըաըրլար :

Ի. Եա , սօֆրայա՞ նասըլ օթուրուրլար :

Ե. Եիւքսէք պիր սօֆրա էթրաֆընա տիւ-
ղիւլիւրլէր , վէ այագլարընը ծնուն ալթընա ու-
ղատըրլար : Հէմ տախի՝ էքմէյի ինսաֆ էթմէ-
յիպ պըչագ իլէ քէսէրլէր , վէ թա'ամը գօրգ-
մայարագ պըչագ վէ չաթալ իլէ ետրլէր : Վէ
պունտան մա'ատա , հէր պիրինին պիր քիւչիւք
գապը օլուպ՝ սօֆրատա եալընը քէնտիսի օ-
թուրմուշ կիպի եալընը պաշընա ծնտան եէր :

Ի. 'Աճայըպ , պէոյլէ թա'ամ էթմէք թէր-
պիյէսիղլիք տէյիլ մի . եախտա իւլֆէթ վէ իւն-
սիյէթէ գարշը կէլմէզ մի :

Ե. 'Ատէթլէրի այդըրը իսէ տէ , ծնլարըն տա
պիղիմ գատար թէրպիյէ վէ իւնսիյէթլէրի վար

տրր : Շունն՝ նէ տէրսին քի , սօֆրայա էրքէք
գարը պիր արատա օթուրուրլար :

Ի. Վայ , տահա նէլէր իշխտիրիզ , եա գարը-
լար էօրթիւք եիւզ իլէ նինճէ թա՛ամ էտէրլէր :

Ե. Օրատա գարըլար եիւզլէրիննի անճագ. եօ-
լա կիթտիքլէրինտէ էօրթիւսլ՝ պաշգա վագըթ
հիչ էօրթմէզլէր : Վէ խուսուսա , էօրթմէյի
'այըպ տա սայարլար : — Հէմ ատէմլէրի զահիրէ
աղըր պաշլը օլուսլ՝ աշըրը տէրէճէ սէվինճէ ,
եա գասալէթէ , եա էօվքէյէ կէլմէյի , թէր-
պիյէսիզլիք սայարլար : Պունուն իշխն պիր էօ-
լիւ տէֆն էտէր իքէն՝ օնուն խըսըմ՝ վէ ագրա-
պալարը եիւքսէք սէս իլէ աղլայըպ ֆիզան էթ-
մէզլէր : Քէզալիք տիւյիւնլէրտէ աթէշ իշի , վէ
օնուն կիպլի աշըրը շամաթա էթմէզլէր : — Լա-
քին շիմտի , մէքթէպէ կիտէճէք վագթ օլտու .
մէքթէպ խիթամընտա տահա նագլ էտէրլիմ :

Սեւալար Գօնուշան չօճուզլարըն խալէրի նէ՞ իտի:
Եուսուֆ քի՞մ իտի : Կիյիմլէրի հագգընտա նէ սէյ-
լտի : Օնլար թա՛ամը պիզլիմ եէտիյիմի՞զ կիպլի մի
եէրլէր : Պաշգա՛ատէթլէրի պիզիմքիննէ պէնզէ՞րմի :

Տ Ե Ր Ս 37.

Ճամի՛	Միւէզզին	'Սրապա	Կիւզէլ
'Իպատէթ	Զան	Թամսշա	էսվասլ
Քիլիսէ	Գօջու	Գուվվէթ	Եիւզիւք
Վա՛զ	Պուհար	Մէտրէսէ	Տիվիթ

ՏԵՎԼԱՄԸ

Խորանիմ. Օրատա չօգ ճամի՛ վա՛ր մը տըր :
Եռառուք . Ամէրիգատա պիր թէք ճամի՛
կէօրմէտիմ. չիւն քի օրատա հիչ իսլամ եօգ
աուր :

Ի. Էօյէ իսէ , հիչ նամազ եա 'իպատէթ գըլ-
մաղլար մը :

Ե. Էվլէթ , հէր փաղար կիւնիւ իքի տէֆա
'Քիլիսէյէ կիտէրլէր , օտա նասըլ օլսա էյիտիր :
— Քիլիսէտէ հէր պիր ֆամիլեա , անա , պապա
վէ էվլատլար սյըրճա պիր արատա օթուրուրլար .
վէ արատա իլահիլէր օգուլուպ տու'ալլար տա-
խի էտէրէք՝ իմամլարը վա'զ վէրիւր , քէնտիլէր
տէ տիգգաթ իլէ տինկլէրլէր :

Ի. Պու 'իպատէթլէրի նէ՞ գատար վազթ
սիւրէր :

Ե. Հէր պիրի՝ պիր պուչադ սա'աթ գատար ,
վէ օտա կիւնտէ անճագ իքի տէֆա . հա՛ , շու-
'նու տա տէյէճէյիտիմ քի , 'իպատէթէ՝ իրագ
եէրլէրտէն միւէղղին չաղըրարագ տէյիլ , իլա
պիր տէօյիւք չան չալընարագ թօփլանըրլար :

Ի. Եօլճուլուգ էթմէլէրի նա՞սըլ , պիղիմքինէ
պէնզէրմի :

Ե. Խայըր : Պիր եէրտէն պիր եէրէ կիթմէք
իչիւն տայմա գօչուլարա , վէ պիր նէվ աճայըպ
'արապալարա պիւնէրլէր , օնու քի , իչինտէ սու

գայնատարագ՝ ծնուն պուհարընըն գուվլէթի
իլէ ճին կիպի եիւրիւտիւրլէր : — Հէլէ շու թու-
հաֆը տինկլէ . պու թարաֆըն չօդ շէյլէրինէ
թէ՛ աճճիւպ վէ իշթահ իլէ թամաշա էտէրլէր .
չիւն քի պիր կիւն սօգադտա կիտէր իքէն կէօր-
տիւմքի , քիւ չիւք պէօյիւք պիր ազիմ գալապա-
լըդ պիր տէվէնին էթրաֆընը գուշաթմըշ , հայ-
րէթ իլէ ծնու սէյր էտէյօրլար :

Ի. Օնլարըն տա պիզիմ կիպի մէքթէպլէրի վա՛ր
մը :

Ե. Էվվէթ , փէք չօդ մէքթէպլէրի վէ մէտրէ-
սէլէրի , եա՛նի պէօյիւք մէքթէպլէրի վար տըր .
հէմ ծնլարտա իսմինի պիւմէտիյիմ փէք չօդ վէ
թէ՛ աճճիւպլիւ շէյլէր էօյրէտիւրլէր : Օնուն ի-
չիւն . . . —

Ի. Հէփ օղլանլար մէքթէպէ կիտէրլէ՛ր մի :

Ե. Էվվէթ , կէրէք օղլանլար , վէ շէրէք հէփ
գըզլար տախի :

Ի. Ատէմլէրի նա՛սըլ . սիմատա վէ էնտամտա
կիւզէ՛լ մի տիւրլէր :

Ե. Խայըր . չիւնքի էսվապլարընըն պիչիմի չիւ-
քին օլտուգտան մատէ , ալթունա կիւմիււշէ , վէ
միւճէվհէրաթա տայիր զիյնէթլէրտէն պիզիմ գա-
տար խօշլանմազլար : Գարըլարը էլլէրինի գընա-
լամազլար : Էրքէքլէրի գուշագ գուշանմազլար ,
պէլլէրինէ տիվիթ , վէ աղըր քէօսթէքլի սա՛աթ .
լար գօմազլար , պաշլարընը պիզիմ կիպի թրաշ

էթտիրմէզլէր տէ , գալգար պըյըդլարընը վէ սագալլարընը թրաշ էտէրլէր , օնուն իշին էլ պէթտէ կիւզէլ օլմազլար :

Ի. Օրանըն էվէրի նաճըլ տըր

Ե. Էվէրինին ալիուսու օլմազ , իլլա սօգազ գափուսունտան հէման օթուրտու գլարը էվէ կիրիւր :

Ի. Եա էյլէ էվէ խըրսըզ կէլիրսէ նէ՞ եափմալլ :

Ե. Ամէրիգալլար՝ « էյլէ եարամազ ատէմլէր պուրտա պուլունմազ » տէրլէր : Պէն տախի պունու թաստիգ էտէրիմ քի , հէր իստէտիքլէրի եէրտէ , պաղտա , պաղչէտէ , չիֆթիքտէ օլսուն , այրըճա էվլէր եափարլար , վէ պիր կէօնէ պէքճի եա քէօփէք եա սիլահ թաշըմայարագ՝ եինէ հէփ մալլէրի էմին , վէ մուխաթարատան խալի տիր : — Էմին վէ ըահաթ օլալըմ տէյիւ շէհրին իշինտէ օթուրմազա մէճպուր տէյիլլէր : Շէհրտէ ալըշ վէրիշ էտէն պէյիւք թիւճճարլարտան պիլէ չօգլարընըն էվի՝ տիշարը չիֆթիքլէրտէ տիր :

Ի. Եունուֆ , աճէպա պունտան Ամէրիգա գաճ գօնազլըզ եէր տիր :

Ե. Նէ գատար օլտուղունու էյի պիլմէմ , ամմա . — Եօխսա սէնտէ մի օրայա կիթմէք իսթէյօրսուն : Պէն արալարընտան չըզլպ պու թօփրազա կէլտիլմէ փէք չօգ սէվինիյօրում :

Մէջէն : Ամէրիգալըւար նի՞ճէ 'իսկատէթ էտէրէր :
Օրտա նի՞ճէ եօլճուլուգ էտէրէր : Բուպալարը , վէ
զիյնէթ թագընմալարընտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ
տիր : էվէ՞րի նիճէ տիր : Նի՞չիւն հէր իսթէտիքէրի
եէրաէ եվ եափապիլիյօրլար : Ամէրիգալըւար գագգըն-
տա տաՀա նէ՞ տէյէ պիլիւրսին :

Տ Ե Ր Ս 38.

Հարամի	Հիտտէթ	Ձաւալլը	Ձիյարէթ
'իթիմատ	Ինսաֆ	Մանէնտ	Գուլիպա
Քէօիէք	Թօփուլ	Խասսա	Խըզմէթ
Դուրտ	Դօյուն	Լաթիֆ	Լայըգ

ԳՈՒՐՏ ՎԷ ԶՕՊԱՆԼԱՐ

1. Պիր գուրտ՝ քէնտինին արթըգ իսթիարլաշ-
տըղընը կէօրէրէք տիւշիւնաիւ քի , չօպանլար
իլէ տօսթ օլսա քէնտինէ խայրըլըտըր . պէօյլէ-
ճէ գալգըպ՝ ինինին սէմթլէրինտէ սիւրիւսիւ-
նիւ օթլատան պիր չօպանըն եանընա վարտը վէ
տէտի :

2. « Զօպան , սէն պէնի գան տէօքիւճիւ
պիր հարամի պէլլէրսին , պէն իսէ էօյլէ տէյի-
լիմ : Իթիմատըն օլսուն քի , պէնի գօյուն եէ-
մէյէ սալթ ալճըգ մէճպուր էտէր , զիրա աճ .

լըդ տէտիյին տայանըլըր շէյաէյիւ տիր» :

3. «Պէնի պէս ածլըգտան գուրթար, — պէս գարնըմը տօյուր, պագ օնտան ոօնկրա պէնտէն պիր շիքեայէթին օլո՛ւրմու : Տօղրուսունու տէյիմմի . էլվէրիր տէյէճէք գատար եէյէճէք էլիմէ՝ կէչտիյի հալուէ , պէնիմ կիպի լաթիֆ , վէ կէօնիւ ալչագ հայվան գըթ պուլունու » տէտի :

4. «Չօպան էլ վէրիր տէյէճէք գատար եէյէճէք էլինէ կէչտիյինտէմլի . օլուր հա . լաքին՝ աճէպա էլ վէրիր տէտիյին պուլունո՛ւրմու : Թամա՝քեարլըգ հէմ սէն՝ իքինիզին տէ տօյաճաղը եօգ տուր : Հայտէ , երգըլ կիթ շունտան» տէյէրէք գուրտու գօվտու :

5. Գուրա՝ քէօր փիւշման կիթտի , վէ պիր զայրի չօպանա վարըպ շէօյլէ տէտի . «Չօպան , սէն էյի պիլիրսին քի . պէն իսթէրսէմ պիր սէնէտէ պիր չօգ գօյուն թէլէֆ էտէ պիլիրիմ : Շիմտի պէն սանա տօսթ օլմաղա սէօղ վէրիրսէմ , սէն տէ պանա սէնէտէ ալթը գօյուն վէրմէյէ վատ էտէրմիսին . օ վագըթ սէն ըահաթ ըահաթ ույուրսուն , վէ պու քէօփէքլէրին սախի արթըգ սանա պիր լուղումու գալմաղ» :

6. «Չօպան՝ Ալթը գօյունմմ . մաշալլահ , սէնին ալթը գօյուն տէտիյին պիր սիւրիւ օլուր» տէտի :

7. Գ. «Էհ , սէն օլտուղուն իչիւն , հայտէ պէշէ տէ գանա՝աթ էտէրիմ» տէտի :

8. Զօպան՝ «Պալիպա շաղա էտիյօրսուն, պէն պէշ գօյունու պիր սէնէտէ չօպանլարըն ալլահընա պիլէ սունմայօրում» տէտի :

9. Գուրտ՝ «Փէք էյի, տէօրտէ տէ պիր սէօղիւն վա՞ր մը» տէտի իսէ, չօպան երինէ պաշընը սիլքտի : Գուրտ տէօնիւպ՝ «Խւչէ, Խքիյէ, նէ՞ տէրսին» տէտի :

10. Զօպան՝ «Ճանըն Պիր թէք պիլէ ումմասըն, պիրաղայըդ վէ թէտարիքլի պուլունարադ՝ գարշը գօյապիլէճէյիմ սէնին կիպի պիր տիւշմէնէ՝ գալգար տա քէնտիմի խարաճկիւղար էտէրսէմ, պէնտէն պէօյիւք ահմագ օլամաղ» տէյիպ՝ սէօղիւ պիթիրտի :

11. Գուրտ՝ «Ուզուր իւշտէ օլուր» տէյէրէք իւշիւնճիւ պիր չօպանըն եանընա վարտը վէ սէօղիւ շու վէճհ իլէ աշտը :

12. «Սիղ, չօպանլար, պանա պիր եըրթըճը հայվան նազարը իլէ պագմանըդ՝ տօյրուսու պէնիմ կիւճիւմէ կէլիյօր : Պունտա պանա նահագլըդ էթտիյինիզի սիզէ կէօսթէրէյիմմի. փէք էյի, պանա սէնէտէ պիր գօյուն վէրին, վէ սիւրիւնիւզ պու մէշէլէրաէ իսթէտիյի կիպի տօլաշսըն. պուրալարտա՝ պէնտէն մա՛տա գօրգուլաճագ պիր շէյ եօգ տուր :

13. «Պագ հէլէ, սալթ պիր գօյուն իսթէյօրում, նէ ճիւզի պիր շէյ. պունտան էհվէն վէ ինսաֆլը թէքլիֆ օլա պիլլը մի : Սէն իսէ

կիւլէյօրսուն . չօպան , քէրէմ էյլէ , շու նէյէ՝
կիւլտիւիւնիւ պանա սէօյլէ » :

14. Զօպան՝ « Խայր , կիւլէճէք նէ՞ վար : Ֆա-
դաթ՝ եաշըն գաշտա տըր , տօսթում » , տէյիւ
սօրսու :

15. Գ. Նաշըմը նէ եափաճագսըն : Հէր նա-
սըլ օլսա գուզուլարընը պօղաճագ գատար տահա
տինճիլիսմ վար տըր » , տէտի :

16 Զօպան՝ « էյ , տարըմա իսթիար աղա ,
տարըմա : Պէն աճըյօրում քի , պու թէքլիֆինտէ
պիր գաշ սէնէ կէճէ գալմըշսըն : Իփրանմըշ
տիշլէրին՝ սէնին այարընը աշայօր : Քէնտինի
ինսաֆլը , վէ պի դարազ կէօսթէրիյօր իսէն ,
օ տա՝ գօլայ վէ էմին պիր եօլ իլէ էլինէ իրատ
կէշիրմէք իշիւն տիւր » տէտիքտէ ,

17. Գուրտ՝ Իւմիւտ քէսիքլիյինէ տիւշտիւ ,
վէ եինէ տէ տապան էտիպ՝ տէօրտիւնճիւ պիր
չօպանըն եանընա վարտը : Պու չօպան՝ քէն-
տի էն ա՛լա քէօփէյինի տահա հէնուզ զայպ
էթմիշ օլսուղունտան՝ գուրտ պու ֆուրսաթը
քէնտի խայրընա տէճնտէրմէյէ չալըշաը , վէ
շէօյլէ տէտի : —

18. « Նա՛ չօպան , պէն տաղտա արգատաշ-
լարմ իլէ պօղուշտում , վէ իշ օլ տէրէճէյէ
վարտը քի , պիր տահա քէնտիլէր իլէ պարըշա-
ճաղըմ գալմատը . սէն շիմտի պէնի էօլէն քէօ-
փէյինին եէրինէ խըզմէթէ ալըր իսէն , պէն տէ

սանա սէօղ վէրիրիմքի , գօյունլարընըն իւղէ-
րինէ՝ էյրի կէօղ իլէ պագանըն պիլէ հադդըն-
տան կէլիրիմ :

19. Զօպան՝ «Նա'նի , գօյունլարըմը տաղտա-
քի արդատաշլարընտան մուհաֆաղա էտէճէք-
սին , էօյլէ տէյիլմի» , տէտի :

20. Գուրտ՝ «Էվվէթ , պունուն ուղուրունա
ճանը կէօնիւլտէն չալըչաճաղըմ» , տէտի :

21. Զօպան՝ «Փէք էյի , ֆէնա օլմազ . լաքին
չունու անլամագ իսթէրիմքի , սէնի սիւրիւմէ
ալարըղըմ հալտէ՝ զավալը գօյունլարըմը սէնին
էլինտէն քիմ հըֆզ էթմէլի : Պիր սաէմին՝ տի-
չարքի խըրսըզլարտան հըֆզ օլունմագ մէրամը
իլէ քէնտի էվի իչինէ խըրսըզ դապուլ էթմէսի
պիղճէ—» :

22. Գուրտ՝ «Էյ , էյ , սէօղիւ ուզաթմա ,
սէն վա'ղա պաշլայօր իսէն՝ պէն տէ Սլլահա սը-
մարլաարզ տէմէլիլիմ» , տէյիւ մըրըլտանարագ
եիւրիւյիւ վէրտի :

23. Պիրազ էօթէ վարըպ՝ «Նօլայտը , աղա-
ճըզ կէնճ օլայտըմ , լաքին չի ֆատէ , վազթա
պօյուն էյմէլիլիմ՝ տէյիւ սէօյլէնէրէք պէչինճի
պիր չօպանա վարըպ , «Պէնի թանըյօրմուսուն ,
չօպան» , տէյիւ սօրտու :

24. Զօպան՝ «Սէնի տէյիլ իսէ , սէն կիպի
չօզլարընը թանըրըմ» , տէտի :

25. Գուրտ՝ «Պէնիմ կիպի մի . ինանամայօ .

բում. զիրա պէն մանէնտսիզ վէ 'աճայիպ պիր
գուրտ օլտրադ՝ կէրէք սէնին, վէ կէրէք ախէր
չօպանլարըն տօսթլուղունա լայըգ ըմ՝, տէտի :

26. Զօպան՝ «Նէ ճիհէթլէ մանէնտսիզ վէ
'աճայիպ օլտուղունու քէրէմ էտիպ պիր սէօյ-
լէ» , տէտի :

27. Գուրտ ճէվապ էթտի . «Փէք էյի , պէն
տիրի գօյուն եէյէմէմ . խայր , էօլսէմ պիլէ
եէյէմէմ : Անճադ էօլմիւշ օլանլարը եէրիմ .
պու՝ մէտհէ լայըգ պիր խասսա տէյիլ մի տիր :
Խմտի բուխսաթընըղ օլմըմու քի , արատա պիր
կէլիպ գօյունլարընըղը զիյարէթ էտէյիմ , ին-
լարըն վէ սիզին սաղլըղընըղը սօրայըմ . հէմ
տէ — :

28. Զօպան՝ «Սէօղիւ ուղաթմա . սէն գօյուն
եէմէյի , էօլմիւշիւ տախի օլսա , քիւլիյէն թէրք
էթմէտիքճէ , սանա տօսթ օլաճաղըմ եօգ տուր :
Սալթ էօլմիւշ գօյունլարըմը եէյէն պիր հայ-
վան՝ աճլըգ զօրլատըղընտա՝ խասթալարա էօ-
լիւ , վէ սաղլարա խասթա նաղարը իլէ պադ-
մաղա պաշլար : Պէնտէն տօսթլուգ ումմա ,
տէֆ՝ օլ շունտան՝ տէյիպ գուրտու գօվտու :

29. Գուրտ պիր տէրին ինիլթի չէքտի , էն
սօն չարէմիտէ գուլլանայըմ տէյէրէք ալթընճը
պիր չօպանա վարըպ ,

30. «Զօպան՝ «պէնիմ տէրիմ՝նէ՞ տէյէր սա-
նըրսըն» , տէյիւ սօրտու :

31. Զօպան՝ «Տէրին մի. պէրի կէլ պագա-
յրմ. էյի սաղլամ իմիշ. չօղլուգ քէօփէքլէր է-
լինէ տիւշմէմիշսին», տէտի :

32. Գուրա՝ «Պանա պագ, չօպան, իշթէ
իսթիարլաշտրմ, վէ ազ կիւնտէն էօլիւրիւմ :
Էօլէնէտէք պէնի պէսլէ, սօնիւրա տէրիմ սէ-
նին օլսուն», տէտի :

33. Զօպան՝ «Աֆէրին. նէ կիւզէլ փազարլըգ.
սէնտէմի պանա օյուն էտէճէքսին. եէտի դաթ
պահասընա պէն տէրի ալամամ. պանա պիր
իքրամ էթմէք իսթէյօր իսէն, շիւնսի վէր», տէտի :

34. Զօպան պունու տէյիպ թօփուզա եա-
փըշտը, վէ գուրա տախի՝ «Այ, ինսաֆուրլար,
զալըմլար. մատէմքի պէնիմ սէօղլումիւ տինկ-
լէմէտիլէր, պէնտէ էօլմէզտէն՝ էլիմտէն կէլէն
տիւշմէնիլի քէնտիլէրէ էտէրիմ տէյէրէք
՝աղիմ հիտտէթ իլէ սէյիրթտի կիթտի :

35. Վէ վարըպ չօպանլարըն գուլիպալարը-
նա կիրտի. չօճուգլարընը գօրգուտուպ եէրէ
չարփտը, հէմ նիչէ զիյանլար տախի էյլէտի
քի, էնճամ չօպանլար եէթիշիպ իշինի պի-
թիրտիլէր :

36. Գրաստսէն խրաստ : Ինսանըն պօղուգ
՝էօմիւր կէչիրմէսինին պիր մաղարրաթը՝ տէօնիւպ
իսլահ օլմագ միւշքիւլիւ տիւր. վէ ախէր պիր
մաղարրաթը տախի՝ էյլէ պիր նիյէթէ կէլսէ
պիլէ՞ ախէրլէրի ինանտըրմագ միւշքիւլիւ տիւր :

Սկսւլար : 1. Գուրտ՝ նէ՞ սէպէպտէն չօպանլարըն
եանընա կիթտի : 2,3. Պիրինճիսինէ նէ՞ տէտի : 5.
Իքինճի չօպանա նէ՞ տէտի : 6. նէ՞ ճէվապ ալտը :
7-10. Պու չօպան իլէ գուրտուն մապէյնինտէ տա-
հա նէ՞ վազի օլտու : 11. Գուրտ սօնկրա նէ՞ եալի-
տը : 12-16. Արալարընտա նէ՞ օլտու : 18-22. Տէօր-
տինճիլ չօպան իլէ նէ էթտիքէրինի նազլ էյլէ :
24-28. Պէչինճի չօպանը : 30-34. Ալթընճը չօպանը :
35. Սօնկրա գուրտուն սլաշընա նէ՞ կէլտի : 36. Պու
հիքեայէտէն նէ՞ տէրս ալմալը :

Տ Ե Ր Ս 39.

Չիչէք	Քեապէ	Միւնէֆչէ	Գալչա
Սիւմպիւլ	Թօլլու	Արը	Պիւլլիլ
Լա'լէ	Դարէնֆիլ	Թաթլը	Քէփէնէք
Եէշիլ	Եէսմին	Պալ	Թըրթըլ

ՄԱՅԻՍ ԱՅԸՆՏԱ ՍՕՖԻ ՀԱՆԸՄ ԻԼԷ ԳԸԶԸ
ԱՆՆԻԿԻՆ ՉԻՄԷՆԼԷՐ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԿԵՇԹ
ՈՒ ԿԻԻԶԱՐԸ

Սօժի Հանըն : Եէտիտ վէ ուզուն գըշտան
սօնկրա շու Մայիս այը նէ թաթլը , նէ խօշ կէ-
լիւ . պէն շու աղաճըն ալթընտա օթուն իւզէ-
րինտէ պիրազ օթուրուպ՝ իսթիրահաթ էտէ-
յիմ տէ , սէն տէ վար, գըզըմ, իսթէտիյին գա-

տար չիչէք թօփլա , չիւն քի չիչէք տէլիսի սին :

Աննիկ : Ա՛յ , վալիտէ , պու նէ կիւզէլ րէնկ րէնկ չիչէքլէր . պիրի սանա , պիրի պանա իքի պէօյիւք տէմէթ եափայրմ :

Ս. Շու եապան կիւլիւնիւն ալթընտաքի մէ- նէֆչէլէրէ պադ , գօգուլարը հէման եանըմա կէլիյօր :

Ա. Վա՛յ , պու նէ թաթլը րաիհալարը վար . պունլար անճագ պադչէտէ պիթէր զանն էտէ- յօրտում պէն : Վալիտէ , շու մէնէֆչէլէրին ա- րասընտա քի պէյադ չիչէյին ատը նէ՞ տիր :

Ս. Օնա պահար չիչէյի տէրլէր :

Ա. Եա շունլար :

Ս. Օնլարատա սիւմալիւլ , վէ լա՛լէ տէրլէր :

Ա. Պադ , պադ , վալիտէ , շու օթլարըն արա- սընտա տա Մայիս չիչէյի վարսըր : Նէ գատար կիւզէլ տիրլէր , պա՛ղըլարը տահա եէնի աչը- լըյօրլար : Էթրաֆլարընտաքի պու եէչիլ գապ- լարըն իգթիզասը՞ նէ տիր :

Ս. Օլ գապըն խըղմէթի՝ չիչէյի հըֆղ էթմէք տիր , վէ ֆեսսէ թէսմիյէ օլունուր . քեասէսի օլմայան չիչէք ազ պուլունուր , սէվկիւլիւմ :

Ա. Եա շու ուճլարը գըրմըզը ուֆաճըդ պէ- յադ եափրագլար՞ նէ տիր :

Ս. Պունլար՝ կիւնէչին փէրթէվլէրինի քեա- սէնին իւզէրինէ տէճնտէրիլլէր :

Ա. Զիչէյին օրթասընտաքի թօփլու պաչը

կիպի շու ուժգանըդ սարը եռւ վարլագլա՞ր նէ տիր:

Ս. Օնլար տա չիչէք տիրլէր , ֆադաթ պէօ-
յիւյիւպ աչըլմագ իչիւն կիւնէչին հէրարէթինէ
միւհթաճ տըրլար : Պու սէպէպտէն տիր քի ,
կիւն չիչէյի կիպի , պաշդա չօդ չիչէքլէր տախի
պաշլարընը կիւնէչէ տօղրու տէօնտէրիլէր :

Ա. (Կիւլիւպ սէյիրտէրէք), Վայ , վայ , շիմ-
տի չըլտըրըրմ , պու նէ չօդ չիչէք , իշթէ պէ-
յաղ , սարը , դըրմըղը , մապը , եէչիլ , մօր ,
հէր ըէնկտէն վար . քիմի պէյիւք քիմի քիւչիւք ,
'աճապ ատլարը՞ նէ տիր :

Ս. Պիրէմ , անճագ հէր չէչիտտէն տէ դօ-
փար , վէ ագչամ փէտէրինէ կէօսթէր քի , սա-
նա իսմլէրինի սէյլէսին , վէ էյրէնտիյինի ֆիք-
րինտէ էյի սագլա քի , պանա տա էյրէ-
տէսին :

Ա. Զաթէն չօդ չիչէք իսմի պիլիլիմ . կիւլ ,
դարէնֆիլ , եէսմին , մէնէֆչէ , լա՛լէ , սիւմ-
պիւլ . . . — վէ պունլարը կէօրէճէք օլուրսամ
թանըրըմ :

Ս. Գըղըմ , սէն եաղըլարա տիգգաթ էտէ-
րէք դօլայճա օգուճագ էյրէնտիյին կիպի ,
պունլարըն տա իսմլէրի էյլէ խաթըրնտա դալ-
մըշ տըր : Վէ պաշդա շէյլէրի տէ շիմտի չօդ
զահմէթ վէ կիւճիւք իլէ էյրէնիյօր իսէն տէ ,
կիւն կէլէճէք քի ծնլար իչիւն պէյլէ սէվինէ-
ճէքսին :

Ա. Շու մէջէնին քէնարընտաքի պէյաղ չի-
չէքէրի կէօրնւյօրմուսուն, վալիտէ - նէ՛ կիւզէլ
տուրույօրլար :

Ս. Օնլարը գօփարմա . ճնլար չիլէք չիչէյի
տիր , քի պիրաղտան քէնալէր տէօքիւլիւր ,
վէ եհրէրինտէ , սէնին չօդ սէվտիյին չիլէք եհ-
միչի պէօյիւր :

Ա. Նէ՛ տէյօրսուն . օ կիւզէլիմ փէմպէ չիլէք-
լէր , պու պէյաղ չիչէքէրտէ՞նմի օլուր իմիչ :

Ս. Էվվէթ , սէվկիւլիւմ , նիճէքի գարըլար
տախի իւք էվվէլ քիւչիւք գըղ օլուրլար : Պէն
չիմտի պու գատար պէօյիւք իսէմ , վագթըյլէ
սէնին կիպի քիւչիւք պիր գըղ իտիմ , վէ պէն
տէ վալիտէմ իլէ կէղէր , ճնու սէվէր , վէ սէօ-
զիւնտէն չըգմաղ իտիմ :

Ա. Պուրատա օլան օլ պիր չիչէքէր տախի
սօնկրա եէնիւր մի :

Ս. Խայըր , եէնմէզ :

Ա. Էօյլէ իսէ մէնֆա՛աթլարը՞ նէ տիր :

Ս. Իչլէրինտէ հիչ պիր մէնֆա՛աթըղ օլան
եօգ տուր : Սէվկիւլիւմ , արըլար քէնտիլէրին
թաթըլ պալընը ճնլարըն էօզիւնտէն եափար-
լար :

Ա. Արը՞ նէ տիր :

Ս. Տէօրթ գանասըլ էսմէր պիր սինէք տիր .
— պագ , իչթէ պիր տանէ , շու սիւմպիւլիւն
իւզէրինէ օթուրմուչ տա էօզիւնիւ էմէյօր ,

կէօրիւյօրմուսուն : Սագըն տօգունմայսն ,
չիւնքի սանճար , վէ չօգ աղրըտըր : Իրագտան
սէյր էտէր տէ քէնտինէ տօգունմազսան , պիր
շէյ էթմէզ :

Ա. 'Աճայրպ , պաշընը չիշէյէ սօգայօր , սիվ-
րի պուրնու իլէ պիր սարը թօղ թօփլայօր , վէ
օնու տա էօն այագլարը իլէ կէթրիպ՝ քիւչիւ-
ճիւք գալչալարը իւզէրինէ գօյույօր , կէլ տէ
պագ , վալիտէ , էթտիյի նէ թուհաֆտըր : Հէմ
եալընըղ տէյիլիմիշ , չիշէքլէրին չօղունտա վար-
լաքին չիշէքլէրին եափրաղընտա նիչիւն եօգ
տուր , 'աճէպա եափրաղլար կերէքսիղմի իմիշ :

Ս. Սէն նէ տէյօրսուն . պագ , շու ինէքլէր
վէ գօյունլար նէ իշթահ իլէ եափրաղլարը եէ-
յօրլար : Պունլարտան սիւտ եափարլար , մէմէ-
լէրի տօլար , քէյլիւլէր օնլարը սաղար , պիզ տէ
ալըր հէմ իշէրիզ , հէմ տէ գայմագ , սիւտլաճ ,
եօղուրտ , վէ ախէր կիւզէլ շէյլէր եափարըզ :

Ա. Սիւտիւն օթլարտան , վէ պալըն իսէ չի-
շէքլէրտէն եափրլարընը պիլմէզ իտիմ :

Ս. Ֆիտանլարըն վէ եէչիլլիքլէրին ախէր չօգ
մէնֆա'աթլարը տախի վար տըր : Արըլար օն-
լարտան պալ եափտըգտան մա'ատա , պալ մու-
մու տախի եափարլար : Գօյունլար օնլարը եէ-
յէրէք՝ սիւտ վէ եիւն վէրիլլէր : Թաուգ օն-
լարըն թօխումունու եէր , վէ եումուրթա կէ-
թրիր :

Ա. Լաքին, վալիտէ, պու Ֆիտանլարը վէ եէ-
շէրթիլէրի քի՞մ եափտը :

Ս. Գըզըմ, ծնւարըն հէփիսինի Ալլահ եարաթ-
տը :

Ա. Պուրատա պաղչէպան եօգ, քիմնէ եօգ,
պունլարը քի՞մ եէթիրիպ պիթիրիյօր : Կէօրիւ-
յօրում քի, պիզիմ պաղչէմիզտէ չիչէքլէր աչը-
լլօր իսէ, ծնւարը պաղչէպան էքէր, տիքէր,
վէ չօգ թիմար էտէր : Պունլարը պուրայա տի-
քէն վէ մուգայէտ օլան քի՞մ տիր :

Ս. Սէվկիւլիւմ, Ալլահ կիւնէշի տօղտուրուր,
վէ պունլարը ըսընտըրըր, պէօլիւտիւր . եաղ-
մուր եաղտըրըր, վէ պունլարը սուվարըր .
րիւզկեար էստիրի, վէ թօխումլարընը էօթէ
պէրի սաչար, տաղըտըր . չէօլէքի կէլէճէք սէ-
նէ քէնտիլիքլէրինտէն թէքրար պիթէրլէր :

Ա. Ա՛հ, Ալլահըն էյիլէյի . վէ իլմի նէ՛ պէօ-
յիւք տիւր :

Ս. Պէլի, սէվկիւլիւմ. հէփ պունլարը Ալլահ
թէրթիպ վէ թանզիմ էյլէմիշ տիր : Օլ չալըշ-
կան վէ մա՛րիֆէթլի արըյը, օթու սիւտ էտէն
ինէյի, վէ հէփ պու նիյմէթլէրին զէվգինի չը-
գարան ինսանլարը տախի եարատան՝ քէնտիսի
տիր . Լաքին եաղըգ քի, ատէմլէր պու քէրէմ-
քեանի եարատըճըլարընը սէվմէք, վէ ա՛զիզ
թէնպիհլէրինի սադլամագ եէրինէ չօգ քէրրէ
օնա գարչը նամքէօր պուլունմագտա տըրլար :

Ա. Ա՛հ , վալիտէ , նէ՛ բահիմ տիր Ալլահ . հէր կիւնն օնա թէշէքքիւր էթմէք իսթէրիմ , կէօրիւօրումքի հիշ պիր կէրէքսիզ շէյ եափմամըշ տըր : Խայրը , աղաճլարըն եափրագլարընը կէմիրէրէք՝ օնլարը եէշիլլիյինաէն սոյան շու կէրէքսիզ թըրթըրլարը օ եարաթմըշ օլմամալը , իշթէ պիր տանէսի եիւզիւմէ աիւշտիւ , նէ՛ գատար չիրքին տիր . կէօրաիւքչէ թիւլէրիմ տիքէն տիքէն օլույօր :

Ս. Աննիկ , 'աճէպա խաթըրնա կէլիյօրմու քի , սէնին չօգ սէվաիյին , հէյրան օլարագ փէշէրինէ տիւշտիւյին , վէ պիր տանէ թուլմայըն . ճա բահաթ օլմասըղըն շօլ ըէնկ ըէնկ գանատըր քէփէնէքլէր՝ պու չիրքին աէտիյին թըրթըրլարտան հասըլ օլույօրլար :

Ա. Նէ՛՞ աէյօրսուն , վալիտէ . թըրթըրն իշինտէ քէփէնէք մի վար :

Ս. Էվվէթ , սէվիլիւլիւմ . մագասըն քէնտի գապընտա , եախօտ գըլըճ քէնտի գընընտա մէվճիւտ օլտուղու կիպի , հէր թըրթըրլա տա պիր քէփէնէք մէվճիւտ տուր :

Ա. Քէրէմ էյլէ , վալիտէմ , պանա իչի քէփէնէքլի պիր թըրթըլ կէօսլմէր :

Ս. Սէվիլիւլի գըղըմ , պիրազ էվվէլ կէօրաիւյին չիշէքաէ՝ մէվճիւտ օլան չիլէյի սանա չիմաի կէօսլմէրէմէտիյիմ կիպի , թըրթըրլա մէվճիւտ օլան քէփէնէյի տախի սանա չիմ :

տի կէօսթէրէմէմ: Իքիսինի տէ կիւնէշին հէրա-
րէթի եէթիշտիրիր , վէ վսգթընտա չըգարըսլ
պիւլէ կէօսթէրիր :

Ա. Հէլէ շու գուշա պագ , վալիտէ , աղզընա
պիր թըրթըլ ալմըշտա կիտէյօր . 'աճէպա նէ-
րէյէ կէօթիւրիւյօր :

Ս. Քէնտի եալրուլարընա եէտիրմէք իշիւն
կէօթիւրիւյօր : Պու մէվսիմտէ տահա եէթկին
թօսուամ վէ մէյվէ օլմաղ . էյէր եէրտէքի
գուրտլար վէ թըրթըլլար օլմոսա իտի , զավալ-
լը գուշլար քէնտի եալրուլարընա 'աճէպա նէ'
եէտիրիրէր իտի : Պունտան անլայօրսուն քի ,
օ ֆայտէսիղ կիպի կէօրիւնէն հայվանլար տա-
լսի իշէ եարայօրլար . շէյլէ քի Ալլահ հիշ պիր
լսզըմնըղ նէսնէ խալդ էթմէմիշ տիր :

Ա. Փէք կիւզէլ , վալիտէ , լաքին գուշլարըն
մէնֆա'աթը նէ' տիր . պիր իշէ եարատըղլա-
րընը պէն կէօրմէյօրում . քէնտիլէրի քիմնէ
թուլթամաղ . պիլիրսինքի պէն հէր նէ գատար
արգալարընա տիւշմիւշ իսէմ , տահա պիր թա-
նէ պիլէ թուլթամամըշ իմ :

Ս. Պիւլէնտ ավաղլարըյլէ ատէմէ սէֆա
պախշ էսէրլէր : Շիմտիքի կէօրտիւլիւն օլ
սէրչէ կիպի էսմէր գուշ' պիւլպիւլ տիւր , վէ
ուզուն պուրնու վար : Շուվասը շու չալըլարըն
արասընտա օլտուղունտա օրայա կիթմիշ տիր .
տինլէ պագ , նէ' խօշ էօթիւյօր . սէսի' սէնին

գանարեանն սէսինտէն փէք թաթլը տըր :

Ա. Էօյլէ իսէ , եռւլասընտա եաւրուլարը պմալը , կիտէյիմ ալայըմ . (գըզ պունու տէյէրէք՝ չալըլարա տողըու սէյիրթտի . պիրտէ աղլայարագ տէօնտիւ) ուֆ , անաճըղազըմ , ուֆ , էլիմ եարալանտը , գանը ագըյօր , շիմտի աղըսընտան էօլիւրիւմ :

Ս. Գօրգմա , էօլմէզսին . էօլսէն պիլէ , պիր խրիսթիան գըզա էօլիւմտէն գօրգմագ նէյէլազըմ : Ալլահը սէվէն պիր գըզ էօլտիւյիւնտէ պու տիւնեատան տահա ալա պիր եէրէ կիտէր , օրատա Յիսուս էֆէնտիմիյի , մէլէքլէրի , վէ հէփ մուգատտէս քիմսէլէրի կէօրիւր :

Ա. Պու կիւզէլ , պունա սէօղիւմեօգ տուր , վալիտէ . լաքին էյի վէ քէրէմքեանի օլան Ալլահ՝ չիչէքլէրին արասընտա , պու տիքէնլէրի նէյէ եարաթմըշ տըր :

Ս. Եաւրուլարըն տահա ուշուպ գաչմաղա դուտըթի օլմատըղընտան՝ եաւրուլարընա աւտէմ տօգունմասըն տէյիւ օ տիքէնլէր քէնտիլէրի մուհաֆաղա էթմէք իչիւն տիւր , վէ ֆէհիմսիղիքլէ օնլարը թուլթմագ իսթէյէնին՝ սէնինքի կիպի էլի գանար , քի պիր տահա տօգունմայա :

Ա. Պունլարը թուլթմամըզը 'աճէպա Ալլահ նիչիւն իսթէմէյօր , ասլա քէնտիլէրի ինճիթմէք ֆիքրիմ եօգ իտի , անճագ սաղա գուշու :

մուն եաննա գաֆէսէ գոյաճագ իտիմ :

Ս. Սէնի անանըն էլինաէն ալըպ տա կէօթիւր-սէլէր , վէ պիր կիւզէլ էվէ գափաթսալար րազի օլումու իտին . էլպէթթէ իսթէմէզ իտին . էօյլէ իսէ՝ սէնին իսթէմէտիյինի զայրիյէ նիչիւն իսթէրսին , սէվկիւլիւմ :

Ա. Շիմտի անլայօրում , վալիտէմ , անլայօրում : Ալլահ նէ քէրիմ տիր . գուշլարըն եավրուլարընը պիւլէ գայրըրյօր , եւս էյէր Ալլահ օլմասայտը :

Ս. Օլ զէման նէ ֆիտան , նէ եէշիլիք , նէ չիչէք , նէ քէփէնէք , նէ գուշ , նէ մէյվէ , նէ քիւչիւք գըզլար , նէ պապա , նէ անա , — հիչ պիր չէյ օլմազ իտի . զիրա ճիւմլէսինի Ալլահ եարաթմըշ տըր :

Ա. Ա՛հ , վալիտէմ , Ալլահը կէօրիւպ թանըմաղա փէք չօգ արզու էտէյօրում :

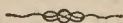
Ս. Օնու կէօրմէք իսթէյօր իսէն՝ սէն տէ օնուն էթտիյի կիպի էթ , վէ քէրիմ օլ :

Ա. Լաքին տահա եաշըմ էյլիք էտէճէք գատար պէօյիւք տէյիլ տիր :

Ս. Սէվկիւլիւ գըզըմ , սէն իսթէտիյին հալտէ պու չաղընտան պաշլայարագ՝ էյլիք էտէ պիլիրսին . գուշլարա վէ ախէր հայվանլարա պիր քէօթիւլիւք էթմէ , զիրա հայվանլարա զիյան էթմէմէք՝ ատէմլէրէ էյլիք էթմէնին իլքատըմը տըր : Պունտան մա՛տտա էլինէ կէչէն փարանըն , վէ եէմէյինին պիր գըսմընը ֆա-

գիրքերէ վերմէք իսթէրսէն , սէնի մէն՝ էտէն
օլմուրմու : — Լաքին էվէ տէօնէճէ յիմիզ վագըթ
օլմուշտուր , սէվկիւլիւմ . փէտէրին իշտէն
եօրդուն էվէ կէլիւր , վէ պիզի պուլմագսա ճա-
նը սըգըլըր : — Հայտէ, կիտէլիմ :

Սէււււր: Սահիֆէ 143. Պահար վագըթը գըրտա նէ՝
կէօրիւնիւր, 143-4. Նէ՞ճինս չիչէքլէր, 143. Գըզ հաճ-
կը պէյազ չիչէյի գօփարաճողըտը : Չիչէքլէրին
նէ՞ մէնֆա՛աթը վար, Արը նէ՞ տիր : 146. Եափրագ-
լարըն մէնֆա՛աթը նէ՞ տիր : Արը պալտան սաչգա
նէ՞ եափար , 148-9. Բէյիէնէք նէտէ՞ն հասըլ օլուր :
Գուշլարըն ֆայիտէսի նէ՞ տիր , 150. Տիքէնլէրին
նէ՞ ֆայտէսի օլա պիլիւր , 151. Ալլահ օլմասայըտը
նէ՞ օլմագըտը :

Տ Ե Ր Ս 40.

Քրիստոս	Ճէսարէթ	Կիւնահ	Տիւշմէն
Մուհապպէթ	Ճան	Շէյթան	Փասըզ
Թէհլիքէ	Դօմիւր	Խաչ	Պօղոս
Տօսթ	Սըզլէթ	Բազի	Կէօք

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ ՄՈՒՀՍՊՊԵԹԻ

1. Քրիստոս էֆէնտիմիզ տէսիքի, Պունտան
ղկյատէ մուհապպէթ հիչ քիմնէտէ եօգ սուր
քի , պիր քիմնէ տօսթլարընըն ուղուրունա քէն-
տի ճանընը վէրէ՞ :

2. Պիղիմ էն սէվկիւլիւ տօթլարըմըզ պիլէ՝ պիղիմ 'էօմրիւմիւզիւ պիր թէհլիքէտէն գուր-թարմագ իչիւն՝ քէնտի ճանլարընը թէհլիքէյէ գօմաղա չօգ տէֆ'ա ճէսարէթ էտէմէզլէր :

3. Անա պապամըզ պիղիմ իչիւն չօգ սըզլէթ չէքմիչլէր , վէ հալա չէքմէյէ հազըր տըրլար , լաքին օնլար պիղիմ ուղըրումուզա էօլմէյէ հիչ պիր տէֆ'ա տիւշիւնմէմիչլէր զանն էտէրիմ :

4. Ամմա Բրիստոս պիղիմ իչիւն , պիղի կիւ-նահըն վէ շէյթանըն հիւքմիւնտէն գուրթար-մագ իչիւն , էն պէտնամ էօլիւմ իլէ , եանի՝ խաչա չըգարըլարագ էօլմէյէ ըաղի օլտու . վէ տահա 'աճայըսը շու տուր քի , պիզ Բրիստո-սու վէ Ալլահը սէվէր իքէն տէյիլ , իլլա պիզ Ալլահա տիւշմէն , 'ասըլար վէ Փասըզլար իքէն՝ 0 պիղիմ ուղըրումուզա էօլտիւ :

5. Պու խոսոստա Պօղոս Րէսուլուն ասըլ սէօզլէրի սիգգաթա շայան տըր . «Չիւնքի պիզ տահա զա'յիֆլէր իքէն՝ Բրիստոս Քասըզլարըն ուղըրունա էօլտիւ . զիրա պիր քիմնէ 'ատիլին ուղըրունա կիւճ իլէ էօլիւր . լաքին էյի քիմնէ-նին ուղըրունա պէլքի պիր քիմնէ էօլմէյէ ճէսա-րէթ էտէ : Ամմա Ալլահ պիզլէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իզհար էտէր . չիւնքի պիզ Տահա կիւնահլեսարլար իքէն Բրիստոս պիղիմ իչիւն էօլտիւ » :

6. Բրիստոսուն մուհապպէթինէ էմնալ օլան

հիշ պիր մուհապպէթ տիւնեաւոա կէօրիւմէմիշ տիր . 0՝ կէօք գատար եիւքսէք , տէնիզ գատար տէրին , վէ տիւնեա գատար կէնիշ տիր :

7. Քրիստոս պիզիմ իչիւն էօլմէքլէ , պիզի նօմօսուն պէտտու՝ասընտան , կիւնահըն հիւքմիւնտէն , վէ ճէհէննէմին էպէտի 'ազապընտան խէլաս էտիպ՝ պիզի Ալլահա էվլատլար էյլէտի , վէ պիզիմ իչիւն Ալլահըն էպէտի փատիշահըրըրը սաթուն ալտը :

8. Էյէր պիզ 0նա ինանըր , վէ իթա'աթ էտէր իսէք , էօլաիւքտէն սօնկրա օլ փատիշահըրգտա օնուն իլէ պէրապէր էպէտէն սա'ատէթլի վէ մութլու օլաճաղըղ :

9. Էյէր Քրիստոս պիզի՝ պիզ տիւշմէնլէր իքէն պու գատար սէվտի իսէ , պիզ շիմտի օնունլա տօսթ օլմուշ իքէն օնու նէ՝ գատար սէվմէլի իզ : Հէմ՝ Քրիստոսուն մուհապպէթի պիզէ էյրէտիրքի , պիզէ քէօթիւլիւք վէ տիւշմէնլիք էտէնլէրի պիզ տախի սէվիպ՝ օնլարա էյլիք էտէլիմ :

Սէալլէր , 1. Պէօյիւք մուհապպէթ հա՞նկըսը տըր , 2, 5. Տօսթլարըմըզ վէ աթալարըմըզ պիզի նէ՞ տէրէճէ սէվէրլէր : 4. Պիզի պուշլարտան տահա զիյատէ սէվէն քի՞մ տիր : 5 Պօղոս Րէսուլ նէ՞ տէմիշ տիր : 6. Քրիստոսուն մուհապպէթի նի՞ճէ պիր մուհապպէթ տիր , 7. 0՝ պիզիմ իչիւն նէ՞ էյլէտի : 8 . Մութլու օլմագ իչիւն նէ՞ էթմէլլիիզ , 9 . Քրիստոսուն մուհապպէթինտէն նէ՞ էյրէնիրիզ :

Տ Ե Ր Ս 41 .

Սգրէպ	Մինտէր	Մագսէտ	Թէճրիւպէ
Իգլիմ	Գումրալ	Գարըշ	Գույրուգ
Սիւրիւ	Էլտիվէն	Եուվա	Շէքլ
Փէրթէվ	Քէօթէպէք	Քէնտի	Չաթլագ

Ս.Գ.Ի.Ե.Պ

1. 'Սգրէպ' տիւնեանըն հէր սըճագ իգլիմինտէ վար իսէտէ , մինթագայի հարրէ թահ-թինտէ սիւրիւ սիւրիւ պուլունուրլար :

2. 'Իւմիւմէն , ըշըղա տայանամատըգլարընտան , կիւնտիւղիւն կիւնէշին նախօշ փէրթէվլէրինտէն գուրթուլմագ իշիւն ըասթ կէլտիքլէրի հէր եարըգ վէ չաթլաղա կիրիշէրէք՝ պու՝ատէթլէրինտէն չօգ քէրրէ պէօյիւք պաշ աղըսը հասըլ օլուր :

3. Թէճրիւպէլէրի իլէ պու հայվանլարըն մէգքիւր թապի՝աթընա աշնա օլմուշ օլանլար՝ պիր եէրի էյիճէ եօգլամատըգճա , վէ պուլունան նէսնէլէրի , — մինտէր , եաստըգ , պիրէր պիրէր գալտըրըպ արաշտըրմատըգճա , օրատա եաթմաղլար : Վէ սիւլմէն պուլունտուգտա , գաշմազտան հէման պէլասընը պուլտուլմագ իշիւն , արայան՝ պիր էլի իլէ գանտիլ թուլթուղու հալտէ , օլ պիր էլինտէ տէ վուրաճագ պիր գուլնտուրա , եա ծնուն կիպի պիր նէսնէ օլարագ հաղըր տուրուր :

4. Զիզմէ , գունտուրա , վէ էլտիվէն տախի
'ազրէպին խօշլանտըղը եաթագ եէրի օլարագ ,
պաշընտան կէլմէմիշ քիմնէլէրին պունու էօյ-
րէնմէսի' չօգ քէրրէ իւզէրլէրինէ փահալը օ-
թուրուր :

5. Ագրէպ' քէօթէպէք կիպի թօփրաղը եա-
խօա գումու օլարագ քէնտինէ եօլ վէ եուվա
եափար , վէ օնու տա չօգ քէրրէ' պիր իքի կիւն
սօնկրա թէրք էտիպ պաշդասընը եափար :
'Ագրէպին հէր եէրտէ , հէր թաշ ալթընտա ,
հէր չաթլագտա պուլունմասը միւմքին տիր .
վէ նիչէ քէրրէ վագի' օլուր քի , պիր ստէմկի-
տէր իքէն գումուալ պիր սէտտէ այաղը իլիչէ-
րէք օնտան պիր փարչա գօփտուղունտա , ալ-
թընտան պիր պէօյիւք 'ազրէպ չըգար :

6. 'Ագրէպին պուլունտուղու տէլիյին շէքլի'
քէնտի պէտէնինին շէքլինէ ույարագ տայիմա
եարըմ' այ պիչիմինսէ օլտուղունտան , պուն-
տան' 'ազրէպին եուվասը հանկըսը օլտուղու-
նու պուլմագ գօլայճա քէշֆ օլունա պիլիր :

7. Թօփրաղը մագսէտլէրինէ ույղուն կէլ-
աիյի եէրլէրուէ' 'ազրէպլէր քիւչիւք պիր մէսա-
ֆէտէ պիր խայլըսը պիր արատա պուլունուր-
լար : Հինսիսթանա կիթմիշ օլան ատէմին պիրի'
պաղչէսինի գաղար իքէն' պիր սա'աթ զարֆըն-
տա գըրգտան զիյատէ էօլտիւրմէսինի նագլ էյ-
լէմիշ տիր :

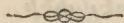
8. Պալատէ զիբր օլունտուղու կիպի , տէլի-
յին աղղը եարըմ այ շէքլինտէ օլմասը՝ ծնուն
'ադրէպ եուվասը օլտուղունա մութլագ պիր
'ալամէթ տիր :

9. 'Ադրէպին տէլիյինի ֆարգ էթտիքտէն
սօնկրա քէնտինին իչինտէ օլուպ օլմատըղընը
անլամագ իչիւն տալիս՝ տէլիյինէ պիր դապ սու-
ազթարմալը , քէնտի , էյէր իչէրտէ իսէ , սու-
տան խօշլանմատըղը իչիւն փիւր զաղէպ տիշա-
րը չըգար :

10. Եօդարըտա զիբրի կէչէն Հինտիսթան-
տաքի ատէմ շու խապէրի տալիս վէրիւր քի ,
պիր 'ադրէպին էթրաֆընը քէնտինտէն պիր
դարըշ գատար իրադ օլարագ աթէշ իլէ չէվիր-
տիյի հալտէ , 'ադրէպ գաշմագ իչիւն հէր հան-
կը թարաֆա կիթտի իսէ էօնիւնէ աթէշ չըգ-
տըղընտան , չօգ չալըշտըգտան սօնկրա իւմիտի
քէսիլէրէք՝ գույրուղունու սըրթընա էյիպ քէն-
տի քէնտինի սանճմըշ , վէ տէր 'ադապ էօլմիւշ
տիւր : Պու եօլ իլէ եէտի սէքիղ 'ադրէպ թէճ-
րիւպէ օլունմուշ իսէ , հէփիսի տէ թըպզը էվ-
վէլքի կիպի քէնտի քէնտինի սանճարագ էօլ-
միւշ տիւր :

Սե-ալթար . 1. 'Ադրէպ հէր եէրտէ պուլունո՞ւրմու :
2. Կիւնտիւղիւն նի՞չիւն չօգ կէօրիւնմէղէր : 3,4.
'Ադրէպ վէսվէսէսի պուլունտուգտա նէ՞ եալիմագ
կէրէք տիր : 5. 'Ադրէպ՝ ինինի նի՞ճէ եալար : 6-8.

'Ազրէպին տէլլի նէսինտէ՞ն Փարգ օլունույօր : 9.
Տէլլիինտէքի 'ազրէպի էօլտիւրմէնին եօլու նէ՞ տիր :
10. 'Ազրէպին նէ՞ հալտէ քէնաի քէնտինի էօլտիւր-
մէսի թէճրիւպէ օլմուշ տուր :

Տ Ե Ր Ծ 42.

Տիլէնճի	Հիքմէթ	Լազըպ	Սայըսըզ
Գօնուշմագ	Տիկէր	Մասալ	Հազիգաթ
Պէօյլէճէ	Կիթտիքճէ	Էտէսսիզ	Պախթ
Խօշլանմագ	Արգատաշ	Էքմէք	Սատագա

ՊՕՇՈՒՆԱ. ՏԻԼԷՆՄԷՅԵՃԻՔ ՄԱՀԱԼ

1. Պիր կիւն իքի աիլէնճի պիրպիրինէ ըասթ
կէլէրէք եօլուն քէնարընտա օթուրուպ շու
վէճհ իլէ գօնուշտուլար : ---

2. — «Նէ միսքին սանա'աթըմըզ վար . սօղ-
ըուսու պէն պունտան պէզտիմ :

3. — «Պէզմիշմիսին , 'աճայըպ . պէն հիշ
պէզմէմիշիմ : Հէր տայիմ իշիմ ըասթ կէլիյօր ,
վէ օնուն իշիւն պու իշտէն կիւն պէ կիւն տա-
հա զիյատէ խօշլանըյօրում :

4. — «Հիքմէթ . պու սանա'աթըմըզըն նէ
գատար սազիլ թարաֆլարը վար : Պիրի շու
քի , պիր կիթտիլին ատէմէ տայիմ կիտէմէզսին :

5. — «Պանա էօյլէ օլմայօր , չիւն կէօրիւյօ-

րում քի պէն սըգ սըգ կիթտիքճէ տիլէտիյիմի
տահա դօլայ ալըյօրում :

6. — Տէմէ. պէն հէր ՚հէրէ կիթսէմ 'Էտէպ-
սիզ հէրիֆ' , եա սայիր պիր լազըպ իլէ , վէ եա-
խօտ՝ Պու մասալընը զայրի պիր եհրտէ սաթ'
տէնիլէրէք գօլուլույօրում : Էքմէք եախօտ փա-
րա տէրսէն , սայրսըզ քէրրէ գափույօլ չալմա-
լըյում քի , եիւզիւնիւ կէօրէ պիլէմ :

7. — Արգատաշ , հագիգաթ օլարադ ստնա
սէյլէրիմ քի , տիլէտիյիմի ալմատըղըմ վագըթ
օնուն եհրինէ տահա 'ալասը էլիմէ կէչէյօր' :

8. — Պախթը աչըգ պիր ատամըմըչսըն .
խուսուսա պէյլէ պիր 'ասիրտէ քի , սատագա
խթէտիյին ատէմլէր պաչարընը սիւքիպ' 'Ու-
թանմասագ պիզ տէ տիլէնմէյէ միւհթամ իզ'
տէյօրլար' :

9. — Վայ , պանա հիչ պէյլէ պիր շէյ տէ-
յէն օլմատը : Պէն՝ նէրտէ զանիմէթ պուլու-
նուրսա օրա կիտէրիմ . հէմ պէնիմ կիթտիյիմ
եհրտէ օ դատար չօգ պուլունուր քի , հէր իս-
թէյէնէ եէթէր վէ արթար պիլէ :

10. — Պէն իսէ մէլիլ չէհրէ տագընսամ ,
'Միւրայըտըր' տէյօրլար . կիւլէճ եիւզ իլէ կիթ-
սէմ , 'Հիչ պիր շէյէ իհթիւճը եօգ տուր' տէր-
լէր , իմտի պէն շաշմըչըմ , պիլմէմ՝նասըլ էտիպ
տէ պէյլէլէրէ խապէր անլաթմալը :

11. — Սըգլէթէ տիւշտիւյիւմտէ էլիմէ եար-

տըմ կէչէր , մէսրուր վէ շող օրտուղումնա տա-
հա զանի պէրէքէթէ մալիք օլուրում :

12. — «Մճայրալ , 'աճայրալ . հալիմի իֆա-
տէ էյլէտիյիմնէ սէօղիւմ տահա գուլագլարը-
նա վարմազտան օսանըյօրլար . Կէրչէք տէ
սէօյլէսէմ , պէնիմ իչիւն հաճէթլէրի օլմայա-
րագ՝ 'Եալան սէօյլէյօր՝ տէյիւ հագգըմտա
վէսվէսէյէ վարըյօրլար :

13. — «Թամամ , պէնիմ հալիմին 'աքսիսի ,
Գասալէթ վէ հաճէթլէրիմի հէր նէ գատար
չօգ իֆատէ էյլէսէմ , եինէ ազ սայրլըր . հէր
նէ իհթիաճըմ օլուրսա , կիտիպ սէօյլէմէյէ վէ
'արզ էթմէյէ պանա ըուխաթ վէրիլիւր . վէ
շունա տահա զիյատէ թէ'աճճիւպ էտէճէքսին
քի , տիլէնմէյէ կիթտիյիմ էվտէ պանա՝ աչըրը
տէրէճէ պիր մուհապպէթ օլարագ՝ տէյէճէ-
յիմ վէ տիլէյէճէյիմ շէյ՝ պէն տէմէզտէն օր-
տա պիլինիյօր » :

14. Հայրէթէ զարգ օլմուշ օլան օլ պիր տի-
լէնճի տէճնիւպ պունա սօրտու քի , «էօյլէ իսէ
շու սէնին տիլէնմէյէ կիթտիյին էվ նէրէտէ
տիր» :

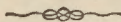
15. Արգատաշը ճէվապ վէրիպ՝ «Պէն կէօ-
յիւն գափուսունտա տիլէնիլիմ , սէն նէրտէ
տիլէնիլսին» տէտի :

16. — «Պէն մի , պէնտիւնեատա տիլէնիլիմ» :

17. — «էօյլէ իսէ , քէնտի սանա'աթընտան

օսանման 'աճայրպ տէյիլ տիր : Կէլ պէն տէ պէնիմ կիթտիյիմ դաիույու սընա : Էյէր պունտա դարար դըլար , վէ տէվամ էտէրսէն , աալա պիր տարղըն տէօզ , պիր ասըզ եիւզէ ըասթ կէլմէյէճէքսին , վէ աալա պօշ սալը վէրիլմէյէճէքսին :

Սիւալար : 1. Պիր կիւն եօլտա պիրի պիրինէ քիմէր ըասթ կէլտի : 2. Իքիսի տէ սանտ'աթլարընտան մէմնունմու իտիլէր : 4. Պու նէ՞ սէպէպտէն օսանմը իտի : 6. Ատէմէր 'ալէսսէվլլէ տիլէնճիլէրէ նի՞ճէ մու'ամէլէ էտէրէր : 15. Արգատաշը՞ նիչիւն ըասթ վէ շէքվասըզ իտի : 17. Պու օլ պիրինէ նէ՞ հասիհաթ վէրտի :

Տ Ե Ր Ս 43.

Լա'լէ	Եազ	Գարէնֆիլ	Ճիւմուլիւշ
Բուբէն	Գըշ	Կիւլ	Իւզիւմ
Մէվսիմ	Տէֆթէր	Շէօհրէթ	Հազիզաթ
Պահար	Սիւմպիւլ	Փաիսէ	Ձէվզ

ՏԵՐԹ ՄԵՎՍԻՄ

1. Բուբէն՝ գըշ մէվսիմինտէ գարտան պիր էվճիք , վէ ճնա մէրտիվէնլէր տաիսի եափըպ քէյֆ իլէ էնիպ չըգտըղը հալտէ՝ «Բեաճքի տայմա գըշ օլայըտը՝ տէտի : Պապասը պունու իչիտէրէք , «Պու սէօզիւ պէնիմ տէֆթէրիմէ

դայտ էյլէ՝ տէտի , վէ օ տա էօյլէ էյլէտի :

2. Գրչ կէլտի , վէ պահար կէլտի , վէ եինէ Բուբէն տիր կիւն պապասը իլէ պէրապէր՝ լա՛լէ վէ սիւմպիւլ , դարէնֆիլ վէ կիւլ իլէ չալգանան պիր չիչէքլիին պաշընտա տուրուպ՝ հավայը տօլտուրան խօշ ըախհալարընը տախի ալընճա , հէման սէվինճինտէն 'ադլը պաշընտան կիտէյօր իտի :

3. Պապասը՝ « իլք պահարըն տա շէօհրէթի պու տուր , ամմա չիֆախտէ քի , պո՛ւ տա թէղ կէչէր » տէտի :

4. Բուբէն՝ « Բեաշքի տայմա պահար օլայտը » , տէտի :

5. Պապասը՝ « Պու արզունու տէֆթէրիմէ դայտ էյլէ » , տէտի , Բուբէն տէ էօյլէ էյլէտի :

6. Պահար կէլիպ եաղ կէլտի , վէ Բուբէն պիր միւֆէրրիհ կիւնտէ , քէնտի աթասը վէ պա՛ղը արգատաշլարը իլէ պէրապէր ճիւմպիւլ էթմէք իշիւն շէհրտէն տիշարը պիր կիւզէլ քէօյէ կիտիպ՝ օլ կիւնիւ օրատա կէչիրտիլէր :

7. Բուբէն՝ հէր հանկը եանա պադսա , պուղտայ թարլալարը , հէզար տիւրլիւ չիչէքլէր իլէ միւզէյյէն չիմէնլէր , իշինտէ գուզուլարըն օյնաշարղը , վէ քիւչիւք թայլարըն իւզէրլնտէ սէյիրտիշտիյի եէշիլ չայըրլարը կէօրիւպ հէյրան օլուր իտի : Օրատա՝ զէրտայը , թուլթ , քի-

րազ, վէ սայր մէյվէլէր տախի եհտիլէր, վէ պիւթիւն կիւն ճիւմպիւշ էտիպ տէմ սիւր-տիւլէր:

8. Էվէ տէօնէր ի.քէն եօլտա պապասը՝ «Հա-դիգաթ եադըն տա զէվդի պաշգա տըր. եազ տախի էն խօշ պիր մէվսիմ տէյիլ մի», տէյիւ սօրտու:

9. Բուբէն «Քեաշքի տայմա եազ օլայտը՝ տէտի, վէ պապասը պուսու տա քէնտի տէֆթէ-րինէ գայտ էթտիրտի:

10. Պգըպէթ սօն պահար կէլտի. եադըն շիտաէթի կէշիպ օրթալըգ սէրինէնմէյէ պաշ-լատը: Պաղըսրտա իւզիւմէր հէթիշիպ սալ-գըմլարըն չօգլուղունտան՝ չըպուղու եհրէ պա-սարլար իտի. նարը, արմուտու, գարփուզու վէ շէթթալիյի տէրսէն, չօգլուղունտան կէշիլ-մէյօր իտի: Պուսլար իսէ Բուբէնին տօսթլարը օլարագ՝ նէ տէրէճէ խօշլանտըղը թա՛րիֆէ հա-ճէթ տէյիլ տիր:

11. Պապասը՝ «Եազըգ քի պու կիւզէլ մէվսիմ տէ կէշէճէք. դըշ եազլաշմըշ վէ սօն պահարա՝ Սալուշքի եհրինէ պէն կէլէյիմ՝ տէյօր սա-նըրսըն», տէտի:

12. Բուբէն՝ «Քեաշքի գըշ կէրի տուրայտը տա, տայիմ սօն պահար օլայտը», տէտի:

13. Պապասը «Սահիհէն պէօյլէ օլտուղունու իսթէրմիսին», տէտի:

14. Բուբէն՝ «Էվվէթ սահիհէն իսթերիմ»
տէյերէք ճէվապ վէրաի :

15. Պապասը՝ ճէպինտէն տէֆթէրինի չըդա-
րարագ. «Լաքին հէլէ քէրէմ էտիպ շուրաճըդ-
տու նէ՞ եաղըլմըշտըր պադ, օգու», տէտի :

16. Բուբէն պադտը, վէ «Քեաճքի տայմա
դըշ օլայտը» տէյիւ եաղըլմըշ պոււտու :

17. Պապասը «Հէլէ շու պիր սահիֆէ էօթէ-
տէ եաղըլմըշ օլանա պադըպ օնու տա օգու»,
տէտի :

18. Բուբէն պադըպ՝ «Քեաճքի տայմա իւք
պահար օլայրտը» տէյիւ օգուտու :

19. Պապասը տէֆթէրին պիր դաչ քեաղը-
տընը տէօնտէրիպ՝ «Շու սահիֆէյէ տէ պադ,
պոււտա նէ՞ եաղըլտըր» տէտի :

20. «Քեաճքի տայմա եաղ օլայտը» տէյիւ
օրատա տախի օգուտու :

21. Պապասը տէօնիւպ՝ «Պու սէօղլէրի եաղան
քիմ օլտուղունու պիլիրմիսին» տէյիւ սօրտու :

22. Բուբէն «Էվվէթ, պէն քէնտիմ եաղմը-
շըմ», տէտի :

23. Պապասը՝ «Հէման շիմտի նէ արզուլա-
տըն իտի՝ խաթըրնտամը տըր» տէյիւ սօրտու :

24. Բուբէն՝ «Քեաճքի տայմա սօն պահար
օլա», տէյիւ արզուլատըմ իտի», տէտի :

25. Պապասը՝ «Գըշըն՝ իսթէտին քի տայմա
դըշ օլա. իւք պահարտա իսթէտին քի, տայմա

իլք պահար օլա . եաղըն տայմա եազ օլմասընը
խթէտին , վէ սօն պահարտա տախի խթէյօր-
սունքի , տայմա սօն պահար օլա . պու նէ 'ա-
ճայըպ հալ տըր , տէտի :

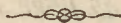
26. Բուբէն՝ «Պունտա 'աճայըպ օլաճագ նէ՝
վար , պապա . պու տէմէք տիր քի , սէնէնին
հէր պիր մէվսիմի տէ խօշ տուր . էօյլէ տէյիլ
մի , տէտի :

27. Պապասը՝ «Էվվէթ , հէր պիրինին տէ
ֆէրահ վէրիճի չօգ շէյլէրի , հէր պիրինին տէ
փուր նի՛մէթլէրի վար տըր : Հէմ պունտան
շու նէթիճէյէ տախի վարըրըք քի , 'աղիմ վէ-
քէրիմ Ալլահ՝ քէնտի տիւնեասընը իտարէ էտէ-
ճէյի ևօլու՝ պիզ զա'իֆ ինսանլարտան տահա-
'ալա պիլիր» , տէտի :

28. «Կէչէն գըշ՝ տիւնեամըղըն ումուրու սէ-
նին էլինտէ օլտա իտի , նէ պահար , նէ եազ ,
նէ տէ կիւզ կէօրէճէյիմիզ վար իտի . Պէս՝ սէ-
նին էվճիք եափըպ էյլէնմէն իչիւն՝ պիւթիւն
տիւնեանըն 'ալէտ տէվամ գարալթընտա գալ-
տըղընը խթէյօր իտին» :

29. «Էյէր էօյլէ օլտա իտի , նէ չօք ֆէրա-
հիյէթլէրտէն մահրում գալաճագ իտիք : Տիւն-
եայը իտարէ էթմէք ումուրու պիզէ թէսիմ
օլունմատըղը նէ գատար էյի օլմուշ տուր .
էօյլէ օլտա իտի , նէ չափուգ հէր շէյի ալթ
իւսթ էտէր իտիք» :

ՍԻՆԱԼԵՐ : 1 . Բուրէն նէ՞ արգուլէտի : Իսթէալի-
նի նէ՞րէյէ դայտ էթտի : 2 Իլք պահար կէլաիլինտէ
նէ՞ հալէ կէլտի . 4 . 0 վազըթ նէ՞ իսթէտի . 5 . Նէ՞-
րէյէ եազոր : 6 . Պահար կէչտիլինտէ նէ՞ կէլտի . 8 .
Հէր թարաֆտա նէլէ՞ր վար իտի : 9 . Եազ հազգըն-
տա նէ՞ արզու կէօսթէրտի : 10 . Սօն պահարտա նէ՞
մէյվէլէր օլուր : 12 . Սօն պահարտան էօթիւրիւ նէ՞
տէտի . 15 . Պու տրալըդ պապասը օնա նէ՞ կէօսթէր-
տի . 28 . Գըլ իշիւն օլան արզուտու . Էէրինի պուլաա
իտի նէթիճէսի նէ՞ օլաճադ իտի : 29 . Պիզէ էյիտի
նէ՞ տիր :

Տ Ե Ր Ս 44 .

Մուգթաղի	Միւտավէմէթ	Մուգայյետ	Մէշրէսլ
Նասիհաթ	Նաֆիլէ	Թէմէլսիզ	Թէնալէլլիք
Կիւճիլը	Կէօնիւլ	Գասլիլ	Գանտիլ
Ճիւզի	Ճան	Ույզու	Ուճուզ

ՄՈՒԳԹԱՋԻ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐ .

1. Հագգ օլմայան պիր շէյին իճրասընա աս-
լա չալըմա : Էյի պիլ քի էթալիլինտէ կիւճ-
իւլէ տիւշէրսին , Պիր նէսնէսին եանդը շլըղը-
նա ճիւզի վէսվէսէն տախի օլտա , վէսվէսէնին
թէմէլսիզ օլտուղունա գանմայընճա օ իշէ էլ
վուրմա :

2. Հագգ օլան պիր իշէ էլ գօտուղունտա
սօնուճու ալ : Թէզ կէվշէմէ : Միւտավէմէթի

քէնտինէ ախլադ էյլէ : Թէնպէլլիէ , եա ույ-
դույա , եա տուրագորգլըղա մահալ վէրմէ :
Վաղը՛ա պու շէյլէրէ գարշը գօմագ դօլայ օլ-
մազ , լաքին պաշա վարտըղընտա՝ գալպին սա-
նա հագդը էթտիյլինէ շէհատէթ վէրէճէք
տիր :

3. Փարանը նաֆիլէյէ թէլէֆ էթմէ : Գապիլ
տիր քի էլինտէ փէք ազ պուլունա . օնուն ի-
չին տահա զիյատէ մուգայյետ օլ : Պա՛ղը էյի
քիթապ ալըպ օգու : Էյի պիր քիթապ՝ տիւն-
եատա պուլունան էն էյի շէյլէրտէն պիրի
տիր : Էյէր սանա լաղըմ՝ օլտուղու գատար ալ-
մաղա կիւճիւն եէթմէզ իսէ , սայիրլէրինտէն
էմանէթ ալըպ՝ եինէ ալտըղըն կիպի թէսլիմ
էյլէ : Պիր քիթասլը պօղուլաճագ եերլէրտէ
պրագմա :

4. Անլամատըղըն նէսնէլէրի սօր : Պիլէնլէրէ
սօր , ամմա էրքեան իլէ վէ ճանը կէօնիւլտէն
սօր , Վէրիլէն ճէվապա տիգդաթ վէր , վէ օնու
էյիճէ տիւչիւն : Սայքի հէր առէմ սէնին պիլ-
մէտիյին պիր շէյի պիլիպ սանա էօյրէտէ պի-
լիր : Էն մէշհուր ՝ալիմլէր՝ պայաղը առէմլէր-
տէն չօդ շէյլէր սօրուպ էօյրէնմիչլէր տիր :

5. Քէօթիւլ քիթապլարտան վէ զազէթալար-
տան սաղըն : Պէօյլէլէր չօդ պուլունուր : Փաի-
տէլէրի օլմատըղտան մա՛տէ , զարարլարը պէօ-
յիւք տիւր : Պիր պիլէնէ սօր տա , էն էյի քի-

Թապլար հանկրլարը օլտուղունու սանա խապէր վէրսին :

6. Սատէճէ ուճուղուղու իչին՝ ասլա պիր քիթապ ալմա . պիր փարա տէյմէյէն պահալը քիթապլար տախի պուլունուր : Օնլարը օգուտուղունտա՝ հէմ վազթըն պօշա կէշէր , վէ պէլքի տէ ախլազ ու մէշրէպին պօղուլուր :

7. Կիւնտիւղին օգումաղա վազթըն եօղ իսէ, կէճէլէյին օգու : Օգուտուղուն ըլլդ զա՝ իֆ օլմասըն : Գանտիլ օլմազսա , չամ , եախօտ սայիր եաղլը պիր օտուն՝ ալէլինտէ տախի քիթապ օգունուր :

8. Օգումանա հիշ պիր շէյ մանի օլմասըն : Էյի պիր քիթապը սալթ պիր տէֆ՝ա օգումագ քիֆայէթ էթմէզ : Իքինճի քէրրէտէ՝ էվլէլքինտէն զիյատէ ֆախտէ կէօրիւրսին :

9. Ֆէնա արգատաշլարտան կէրի տուր : «Տիվանէլէրէ եօլտաշ օլան հէլաք օլուր» : Վազըթլարընը պաթըլըդ վէ եարամաղլըդտա թէլէֆ էտէնլէր կէօրիւր իսէն , էօյլէլէրտէն կէրի տուր :

10. Գապիլ տիր քի , եիյիթ վէ ճէսուր օլտունլար , լաքին սանա պիր խայրլարը օլմատըղը շէօյլէ տուրսուն , 'աղիմ՝ զարարլարը մօգունաճաղը տախի իհթիմալ տըր : Քէօթիւ արգատաշլըդ չօղլարընըն , եաշտա սէնտէն պէօյիւքլէրին պիլէ , խարապընա սէպէպ օլմուշտուր : Պօշ կէզէնլէքատէն , քիւֆրպազլարտան , եալանճըլար :

տան, վէ 'ազիզ կիւնիւ պօղանլարտան կէրի չէ-
քիւ, վէ օնլար իւէ իւնսիյէթ էթմէ :

ՍԷ՛ԱԼԼԵՐ : 1. Նէ° շէյէ ասլա չալըմամագ կէրէք-
սին : 2. Նէ° շէյի ասլագ էթմէլիսին : 3. Քիթասլար
հագգընտա նէ° նասիհաթ վէրիլմիշ տիր : 4. Պազը
'ալիմէր նէ° էթմիլէր : 5. Նէտէ°ն սագընմագ կէրէք-
սին : 6. Պա'զը քիթասլարտան էթիւրիւ նէ° տէնիւ-
միշ տիր : 9. Նէտէ°ն կէրի տուրմալըսըն : 9, 10.
Քէթիւ արգատուշլար իշիւն նէ° տէնմիշ տիր : Նէ-
տէ°ն կէրի չէքիլմէք կէրէքսին :

Տ Ե Ր Ս 45.

Երլան	Չիֆթհի	Չարար	Թավուգ
Չիյան	Սասիմ	Պա'զէն	Եռմուրթա
Ինսան	Հիյպէթ	Ին	Եավրու
Սըչան	Սըչըն	Գարըշ	Հայվան

ՍԱՐԸ ԵԸԼԱՆ

1. Պու երլան՝ Եամայիգա ատասընտա չօգ
պուլունուր, Լաքին զէհիրլի օլմատըղընտան,
ինսանա պու թարաֆտան ասլա պիր քէտէրի
տօգունմագ, հէմ պօյու տախի էն չօղու իւշ
տէօրթ արչընտան զիյատէ օլմատըղը իշիւն,
կէօրիւնիւշիւ տախի ինսանա հիյպէթ վէրմէզ :

2. Ինսանա զիյանը օլմատըգտան մա'ատա

Ֆայիտէսի տախի մօգուռուր , չիւնքի չօգճա
սըչան եէր , վէ ծնլարա պէօյիւք խասիմ տիր .
չէօյլէքի քէտիլէր կիպի սըչան արամագ իչիւն
չօգ քէրրէ էվիէրէ կիրէր : Ատէթի պու իսէ տէ,
պա՛ղէն չիֆթիլէրէ զարարը մօգուռուր , չիւն-
քի ծնլարըն սըչանընը ավլամագտան իսէ , վա-
րըպ տահա գօլայտա պուլունան թավուգլարը-
նը դափար :

3. Պու երլան հէր տէֆ'ատա ավթը եէտի
եռմուրթա եռմուրթլար : Պիր քէրրէ , թօփ-
րաղը գազար իքէն՝ իչինտէ ավթը եռմուրթա-
սը պուլունան պիր սարը երլան ինի չըգմըչ-
տըր , պու եռմուրթալարըն պիրինի գրրտըգ-
լարընտա , իչինտէն պիր գարըչ պօյունտա պիր
եավրու չըգմըչտըր :

4. Սարը երլան տախի պաչգա չօգ հայվան-
լար կիպի քէնտի ինինի՝ եէրի օյարագ վէ չօգ
տէֆ'ա եա պիր ինճիր աղածը , եա պիր փամ-
պուգ ֆիտանը տիպինտէ եափար :

5. Լաքին երլանըն էլի այաղը օլմայարագ
եէրի նաճըլ օյար , վէ գազարղը թօփրաղը տի-
չարը նաճըլ չըգարըր :

6. Զանն օլունույօր քի , թօփրաղը իպթիտա
պուրնու իլէ եռմչատըր , վէ սօնկրա գարնը-
նըն օյնագլարը իլէ չէքիլիպ աչըլարագ՝ պու
եօլ իլէ թօփրաղը ինին աղընա չըգարըր :

ՍԷՊԱԼԱՐ : 1. Սարը երբան նէ՞րէտէ պուլունույօր :
2. Թապի'աթը նի՞ճէ տիլ : 5. Հէր տէֆ'ատա գա՞ջ
եռմուրթասը օլուր : 4. Ինինի նի՞ճէ եափար : 5,6.
Թօփրաղը նա՞սըլ տիշարը չըգարըր :

Տ Ե Ր Ս 46.

Ղաւղա	Դըզկըն	Գուրշուն	Գուրպան
Հաճէթ	Մէզքիւր	Իյիթ	Զէմանի
Քուսուս	Իսքեաթ	Մուհաքէմէ	Էպէտի
Շէրիֆ	Վա'իզ	Փարմազ	Խաթըր

ՊԻՐ ԳՈՒՐՇՈՒՆՈՒՆ ՆԱՍԻՀԱԹԸ

1. Քրիսթիան օլան 'ապքերլէր պիր ճէնկէ
կիտէր իքէն պէրապէրլէրինճէ Քիթապը Շէրիֆ
ալմազ 'ատէթլէրի օլտուղունտան , պա'զէն օ-
նուն նէ օլտուղունու պիլմէյէնլէր տախի եան-
լարընա պիր տանէ ալըրլար :

2. Քէնտի ճանը վէ խէլասը խուսուսունտա
չօզլուզ հաճէթի օլմայան պիր տէլի գանլը
տախի , 'ապքերլիք հալինտէ ճէնկէ կիտէր իքէն
քէնտինէ պէօյլէ պիր քիթապ վէրիլտի . լաքին
օգումաղա հավէսի օլմատըղընտան պէս եա-
նընտա թաշըր իտի :

3. Ճէնք պաշատը , վէ քէնտիսի՝ ղավղանըն
էն գըզկըն վէ էն աթէշլի սէմթլէրինտէ պու-

լունարագ , գուրչուն եաղմուր կիպի իւզերինէ
էներ իտի , շէօյլէքի նիչէլէրի տիւշտիւլէր ,
քէնտիսի իսէ սէլամէթ գուրթուլտու չըդար :

4. Ղավղա տինիպ պաշը սէլամէթի պուլտու ,
վէ եանընտաքի նէսնէլէրի եօգլար իքէն կէօր-
տիւքի , պիր գուրչուն կէլիպ գօյնունտաքի քի-
թապա սափլանմը :

5. Պունու կէօրինճէ էյէր մէգքիւր քիթապ
եանընտա օլմասա իտի քէնտիսի տէ աթէչէ
գուրպան կիտէնլէրտէն պիրի օլաճաղընա իս-
քեաթ օլտու :

6. Վէ քիթապ 'աճէպա նէրէյէտէք տիլին-
միշ տէյիւ , քեաղըտլարը սէվինէրէք պիր պիր
չէվիրիր իքէն պուլտու քի գուրչուն՝ վա'իզ քի-
թապլընըն օն պիրինճի պապ , վէ տօգուզուն-
ճու խանէսի իւզերինտէ կէլմիշ տուրմուշ , էօ-
թէ կէչմէմիշ :

7. Օգույուպ պուլտու քի , խանէնին սէօզ-
լէրի շունլար տըր . — «էյ կէնճ իյիթ , կէնճլիյին-
տէ շազ օլ , վէ իյիթլիյինին կիւնլէրինտէ եիւ-
րէյին սէնի խօշլանտըրսըն , վէ կէօնլիւնիւն
եօլլարընտա , վէ կէօզլէրինին կէօրտիւյիւ քա-
րիզճէ եիւրիւ , ամմա պիլ քի , պունուն հէփիսին-
տէն էօթիւրիւ Ալլահ սէնի մուհաքէմէյէ կէ-
թիրէճէք տիր» :

8. Գուրչուն պու խանէնին իւզերինտէ ըսթ
կէլէմի տուրտու , պունտա Ալլահըն պիր փար-

մաղը Եօգմու խոր . պէլի , Ալլահ օլ միւպարէք
քիթապ իլէ պու տէլի գանլընըն զէմանի 'էօմ-
րիւնիւ գուրթարտըգտան մա'ատա , էպէտի
'էօմրիւնիւ տախի գուրթարմագ իսթէյօր խոր :

9. Տէմէք հաճէթ տէյիւքի , մէզքիւր Բի-
թապը Շէրիֆ՝ պու տէլի գանլընըն հէմ զէմա-
նի , հէմ էպէտի հայաթընա սէպէպ օլտու :

10. Էյ սէվկիւլիւ օգույանլարըմ , հէր նէ իշ
թուլթարսանըզ , հէր նէ սէօզ սէօյլէրսէնիզ .
հէր նէ շէյ տիւշիւնիւրսէնիզ , պու գուրշու-
նուն կէօսթէրտիյի խանէյի խաթըրընըզտա թու-
թուն , վէ պիլին քի , պունուն ճիւմէսի իշիւն
Ալլահ սիզի մուհաքէմէյէ կէթիւրէճէք տիր :

Սիւլլար : 2. Պիր տէլի գանլը ճէնկէ կիտէր իքէն
քէնտինէ նէ՞ վէրտիլէր : Օնու սէվէ՞րմի խոր : 3-5.
Ճէնքտէ գուրշուն աֆէթինտէն նի՞ճէ գուրթուլտու :
6. Բիթապը նէ՞րէսինէտէք տէլինմիշ խոր : 7. Օ
սէօզլէր նէ՞ տիր : 8. Գուրշուն օրտա րա՞սթ կէլէմի
տուրտու : 9. Պու քիթապըն օ կէնճէ նէ՞ Փաիտէսի
օլտու : 10. Պու նագլիյէթտէն նէ՞ էօյրէնիւրսին :

Տ Ե Ր Ս 47.

Իգլիմ	Հազէթա	Էօրթիւ	Գըրընթը
Սէպգէվաթ	Սագսը	Թաւուգ	Կէմիրմէք
Միւնասիպ	Չըպուգ	Գօլօչգա	Արալըգ
Միսիլլու	Մէնֆա'աթ	Բիւթիւք	Միւհթաճ

ՍՐՁՍՆ

1. Սրչան՝ պա՛ղը հայվանլար կիպի պիր մահալէ վէ պիր իգլիմէ մախսուս օլմայըպ՝ տիւնեանըն հէման հէր թարաֆընտա , վէ հէր իգլիմինտէ պուլունուր :

2. Պու քիւչիւք հայվան ուսթա եափըճը օլարագ՝ իսթէտիյի մահալտէ , վէ իսթէտիյի քէրէսթէտէն քէնտինէ էվ , եախօտ եուվա եափա պիլիր . էյէր քէօյ սըչանը իսէ , քէնտի եուվասընը գուրու օթ , եափըագ , սաման , քէօք , վէ սէպգէվաթ գուրուսունտան եափար :

3. էյէր շէհիր սըչանը իսէ , մէքեանը էվլէրտէ օլուպ եինէ քէնտինէ միւնասիպ պիր մահալ պուլապիլիր , վէ օլ տէմ եուվասընը՝ էսքի պէղ փարչալարը , իփ գըրընթըլարը , քեադըտ , վէ էվին իչինտէ պուլունան պու միսիլլունէսնէլէրտէն եափար , վէ էյէր պունլարը տա պուլամաղ իսէ , թէքլիֆսիղճէ վարըպ քիթապ , ղազէթա , փէրտէ , լիպաս , քիլիմ , խալը , հէր նէ պուլուրսա , քէսէր , տօղրար , օնլարտան եափար :

4. Սրչան՝ եուվասընը մուխաթարա սէզմէտիյի հէր եէրէ եափար , պունլարտան պիր գաշընը զիքը էտէլիմ :

5. Սրչանըն պիրի եուվասընը պիր չիչէք սագսըսընըն իչինէ եափմըշ տըր , վէ շու վէճհ

իլէ : — Գըշ կէլմէսի մինասիպէթի իլէ , չիչէք
սագսըսընը եէրինտէն գալտըրըպ՝ իւսթիւ գա-
փալը պիր մահալէ գօմուչլար , քի պահար
հիւքմէ թաթիքտէ թէքրար չըգարսընլար : Պի-
րսղ գալտըգտա , սագսըտաքի թօփրագ հալի
իլէ գուրուր փէքիչիւր , վէ պիր սըչան վարըպ՝
օրթասընտան տիպինէ տօղրու տէլէր , վէ ալ-
թընը իսթէտիյի կէնիչիւքտէ օյուպ չըգան թօփ-
րաղը տա օլ քիւչիւք տէլիքտէն իրագճա պիր
մահալէ թաշըր . շէօյլէքի սագսըյա պագան
պիր քիմնէ , օրթասընտա ուֆաճըգ պիր տէ-
լիքտէն ղայլի պիր շէյ ֆարգ էյլէմէզ , ճնու
տա՝ պիր չըպուգ սափլայըպ շէքմիչլէր թահ-
մին էտէ պիլիւր , ալթընտա իսէ սաման վէ
քեաղըտտան եափըլմըշ պիր 'ալա եուվա վար
իտի :

6. Պագ , պիր ախէր սըչան տախի եուվասը-
նը նէրէ եափտը : Պիր պագչէտէ պիր գուշ՝
էնկին պիր չալըտա եէրէ եագըն պիր եուվա
եափմըշ իտի . ուսթա պիր սըչան պու եուվայը
կէօրտիւքտէ , ճնտան քէնտիսինէ պիր մէնֆա՝
աթ չըգարմագ իսթէյէրէք կիտիպ քէնտի եու-
վասընը օ եուվանըն հէման ալթընտա եափտը .
շէօյլէքի քէնտի եուվասընտան չըգար իքէն
սըրթըր գուշուն եուվասընըն ալթընտ սիւրիւ-
նիւր իտի , պու եօլ իլէ գուշուն եուվասընը
քէնտինիւքինէ էօրթիւ վէ սիփէր էյլէմիշ օլ-

տու , վէ օրատա ալթը տանէ տախի եավրու
չըգարտը :

7. Էվին պիրինտէ պիր կիւղէլ վէ սաղլամ
թավուղու դօլօչգայա օթուրթտուլար . լաքին
իւչ հաֆթա սօնկրա թաւուգ քէնտի եավրու-
լարը իւն տիշարը չըգտըղնտա , կիրմեղտէն
էվիէլ մալիք օլտուղու կիւղէլ գուլբուղու պիւս-
պիւթիւն խարապ օլմուչ , տիւքէնմիշ , վէ քէն-
տիսի քիւթիւք կիպի գալմըշ իտի : Պունա
թէ'աճճիւպ էտէրէք թավուղուն օթուրտու-
ղու եէրի եօգլատըլար իսէ , հէման եանաշը-
սընտա տըշը իսի գըրընթըսընտան եափմա , վէ
իչի թավուգ թիւլիւնտէն տէօշէլի , փէք կիւ-
ղէլ պիր սըչան եուվասը պուլտուլար : Սըչան
իսի գըրընթըլարընը թավուղուն իւղէրինտէ
օթուրտուղու չուվալտան , վէ թիւլէրի տէ թա-
վուղուն գուլբուղունտան տիտմիշ իտի : ' Աճէ-
պա սըչան գուլբուղունու կէմիրիր իքէն՝ թա-
վուգ նէ՞ տիւշիւնիւյօր իտի :

8. Պիր էվաէ պիր թագըմ տէօրթ քէօշէլի
պօշ շիշէլէր օլարագ , հէփիսինի տէ եանլարը
իւսթիւնէ պիր եէրէ տիգմիշլէր իտի . եուվա
եափմագ մէրամընտա օլան սըչանըն պիրի եէր
արայըպ կէգէրքէն՝ պու շիշէնին պիրի խօշունա
կէլիւր , իչինի գուրու վէ եումչագ օթ իլէ տօլ-
տուրուր , շիշէնին աղղընտան կիրիպ չըգաճագ
պիր քիւշիւք տէլիք պրագտըգտան սօնկրա

օրթաւսընտա տախի պիր չուգուրճա արալըգ
գօյուպ՝ եւփրուլարընը օրա չըգարըր . շէօյլէքի
պագան պիր առէմ պիւթիւն եուվայը վէ եւփ-
րուլարը շիշէնին իշինտէ աչըգ կէօրէ պիլիր :

9. Սըչան՝ եուվասընը եափմագ իշին չօգ
վագթա միւհթաճ տէյիլտիր : Պիր էվտէ սօֆ-
րանըն իւգէրինէ թագէ պիր էքմէք սօմունու
գօմուշլար իտի , էրթէսի կիւնիւն ագշամը կէ-
լիպ կէօրտիւլէր քի , սօմունուն թէփէսի տէ-
լինմիշ , իշինտէ քեաղըտ գըրընթըլարընտան
թէմիզ պիր սըչան եուվասը եափըմըշ , վէ
եուվատա տա եէնի տօղմուշ տօգուզ տանէ
ուֆաճըգ եւփրուլար վար տըր :

10. Եուվանըն քեաղըտընը եագընտա պու-
լունան պիր քիթապտան կէմիրմիշ իտի : Սօմու-
նուն օյուլուպ պօշալմասը , քեաղըտըն տիշլէն-
մէսի , վէ սօնկրա կէթիրիլիպ պիր եուվա եա-
փըլմասը , վէ պունտան մա՛տտա տօգուզ եւփ-
րուլարըն մէյտանէ կէթիրիլմէսի , — պունուն
ճիւմլէսի պիր պուչուգ կիւնիւն զարփընտա օլ-
մուշ իտի :

Սէալլար : 1. Սըչան նէ՛րտէ պուլունուր : 2, 3.
Եուվասընը նէտէ՞ն եափար : 4. Նէ՛րէտէ եափար :
5. Զիշէք սագսըսընտաքի եուվայը թա՛րիֆ էյլէ : 6.
Ախէր պիր սըչան եուվասընը նէ՛րէտէ եափուր : 7.
Պիր պաշգասը եուվասընը նէ՛րէտէ , վէ նէտէ՞ն
եափմըշ իտի : 8. Շիշէտէքի եուվա նամըլ օլտու :

9, 10. Սըչանըն իշկիւզարըզընտան էօթիւրիւ նէ՞ տէյէ պիլիւսին :

Տ Ե Ր Ս 48 .

Դըրլանդըճ	Դուրսագ	Սէպաթի	Դարըշըգ
Զօրպա	Եօսուէն	Հայվանի	Բէյֆիյէթ
Պէյզատէ	Պէյզ	Շէֆֆաֆ	Խասսա
Սէյյալ	Սահիհ	Սիւլիւս	Թուլթալ

ԵՈՒՎԱ ԶՕՐՊԱՍԸ

1. Եուվա չօրպասը սէօզիւնիւ իշիթտիյինտէ, «Հիչ եուվատան չօրպա եափըլըմը, եախօս եուվա տէտիյին շէյ հիչ եէնիր մի» տէյիւ էլ պէթթէ թէ՛ աճճիւպ էտէրսին :

2. Պօրնէօ վէ ճաւլա ատասընտա, հէմօ սէմթլէրին պա՛ղը ախէր եէրլէրինտէ տախի, պիր նէվ՝ գըրլանդըճ պուլտնույօր քի, եափտըղը եուվա՝ փէք աղըր պահա իլէ Զինմաչինէ կէթիւրիւլիւպ՝ սաթըլարագ, օրտաքի զէնկինլէրէ վէ պէյզատէլէրէ թա՛ամօլույօր . լաքին պու եուվա՝ ՛աճէպա նէտէն եափըլըշաըր : — Օթտա՛ն մը, եօսուէնտա՛ն մը, եափրագտա՛ն մը, եախօս աղա՛մ ֆիլիպլէրինտէն մի :

3. Մէզբիւր եուվալարըն թուլթալ կիպի եափըշգան պիր նէսնէտէն եափըլըշ օլտուղու

կէօրիւնիւյօր իսէ տէ , օլ նէսնէնին ասլը նէ-
պաթիմի , եօխսա հայվանի մի օլտուղու հալա
պիլինմէմիշտիր :

4. Պա՛ղըլարըն գավլինճէ , գուշ՝ տէնիզտէն
պալըզ եումուրթասը կէթիրիր տէ օնտան եա-
փար : Քիմի թահմին էտիյօրքի , գուշ պիր ճինս
տէնիզ օթու եէր , վէ գուրսաղընտա հալ էթ-
տիքտէն սօնկրա չըգարըպ օնտան եափար :
Նիչէլէրինին իսէ գըյասը պու տուր քի , հայ-
վան պունու պօղազընտաքի պէյզլէրտէն հա-
սըլ օլան պիր նէվ՝ սէյյալտէն եափար . հէր
նէ հալ իսէ , սահիհի էյի պիլինմէմիշ տիր :

5. Եէնի եափըլտըղընտա պէյազ վէ եում-
շադ օլարադ՝ սաթմադ իչիւն տախի էն միւ-
նասիպ վագթը օ տուր . վագըթ կէչէր էքրէնկի
գարարըր վէ քիրէնիր . շէյլէքի փիշմէզտէն
էվլէլ թէմիզլէնիպ աղարմասը իգթիզա էտէր :

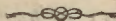
6. Պու գուշլար՝ քէնտի եուվալարընը տայի-
մա զայէթ եիւքսէք , վէ սարպ գայալարըն դօ-
վուշլու եէրլէրինէ եափտըզլարը էճիլտէն , եու-
վալարընը էլէ կէչիրմէք փէք կիւճ պիր մաս-
լահաթ տըր :

7. Եուվանըն քէրէսթէսի եախօտ մաստտէսի՝
նիմ շէֆֆաֆ տըր . շէյլէքի պասըլմըշ պիր
քեաղըտ իւզէրինէ գոյուպ՝ շըըզա տօղրու պագ-
տըղընտա , ալթընտաքի սիւլիւս եազըլար փէք
ա՛լա ֆարգ օլունուր , քէնասինի ըշըզա տօղրու

Թու թուալ պագտըղընտա , պիր չօգ եափըչգան
 թէլէրին պիրի պիրի իւզէրինէ գարմագարըչ
 տիղիլմէսի իլէ եափըլմըչ օլտուղունու անկլայա
 պիլիրսին : Աչըգ հալատա պիրաղ գալտըգտան
 սօնկրա փէքիչիպ՝ պալըգ թու թգալը հիյէթինի
 քէսպ էտէր : Եէրլիլէրին սէօղիւնէ կէօրէ , պիր
 եուվա եափմաղա պիր չիֆթ գուչ՝ թամամ իքի
 ալ էմէք սարֆ էտէրլէր , պու քէյֆիյէթ սա-
 հիհ իսէ , եուվանըն՝ քէնտի վիւծիւտէրինտէն
 հասլ օլան պիր մատտէտէն եափըլմըչ օլմասը-
 նա տէլալէթ էտէր :

8. Պունու՝ անճագ պիր մագսէտէ գուլլա-
 նըրլար , եանի խայլը միւտտէթ սըճագ սուտա
 եուվաթտըգտան սօնկրա փիչիւրիլէր : Զինլի-
 լէր՝ պունտա՝ վիւծիւտիւն զայ՝ էթտիլի գուվիլէ-
 թի կէրի կէթիւրիճի պիր խասսա վար տըր զանն
 էթտիլէրի իչիւն ինտլէրինտէ գըյմէթի փէք
 չօգ տուր , օլ էճիլտէն անճագ զէնկիլլէր սա-
 թուն ալա պիլիր , չիւնքի էյիսինին օգգասը
 պիլն զուրուչա եագըն օլուր :

Սիւալլըր : 1,2. Պօրնէօ վէ ճավա սէմթինտէ նէ՞
 ճինս պիր եուվա պուլունուր : 3,4. Պու եուվա նէ-
 տէ՞ն եափըլմըչ տըր : 5. Սաթըչա էն ուլղուն վագ-
 թը նէ՞ գէման տըր : 6. Գօլայ էլէ կէչէ՞րմի : 7. Պու
 եուվանըն նասըլ օլտուղունու անկլաթ : 8. Պուլուն-
 յուղու եէրլէրտէ գըյմէթի սայըլը՞ր մը :

Տ Ե Ր Ս 49.

Գարթալ	Եռվա	Սիրի	Գողազ
Տէվէ	Զալիմ	Գըյը	Եռւմազ
Թըրնազ	Եավրու	Գայա	Եռւմուրթա
Փէնչէ	Կեահ	Զըպուզ	Շամաթա

ԳԱՐԹԱԼ

1. Գարթալ՝ գուվվէթլի պիր գուշ տուր . պաշգա հայլանլարը էօլտիւրիւպ եէտիյի իչիւն՝ քէնտինէ ավճը գուշ թա՛պիր օլունուր :

2. Պա՛ղէն՝ քէնտինին էօլտիւրմէտիյի հայլանլարը տախի եէր . մէսէլա չէօլտէ էօլմիւշ օլան տէվէլէրի , վէ պիր ատէմ տախի եօլճուլուգ էաէր իքէն էօլէճէք օլուրսա , լէշինի գարթալլար եէյէճէյինէ շիւպհէ իսթէմէզ :

3. Պու գուշուն գանատլարը էօյլէ գավի վէ մէօհքէմ տիր քի , ղայէթ եիւքսէյէ ուշա պիւլիր . վէ կէօզլէրի տախի օլ տէրէճէ քէսքին տիր քի , եազ կիւնիւ էօյլէյին վազթընտա կիւնէչէ պագա պիլիր :

4. Թըրնագլարը եախօտ փէնչէսի ղայէթ քէսքին վէ գուվվէթլի օլարագ՝ օնլարը ավլատորղը հայլանըն էթինէ կէչիւրէրէք ալըր գալգար , վէ եռւվասընա կէօթիւրիւր :

5. Գարթալ՝ քէնտինին կիւճիւ եէթտիյի հէփ հայլանլարա վէ գուշլարա ղայէթ մէրհամէթ-

սիղ տիր . պա՛ղէն՝ քիւչիւք չօճուգ թութուպ կէօթիւրմէսի , վէ էօլտիւրիւպ եէմէսի տախի օլմուշ տուր : Պաշգալարընա պու գատար զալիմ իսէ տէ , քէնտի եաւրուլարընա փէք միւրիւվվէթլի տիր :

6. Պա՛ղը եէրին գարթալը՝ չօգճա տէնիզ գըյըսընտա , եա պէօյիւք կէօլլէրին էթրաֆընտա , եատա պիր ըրմաղըն քէնարընտա էյլէնիր , տօլանըր :

7. Քէնտի եուվասընը կեահ չամ , սէրվի , եախօտ մէշէ կիպի եիւքսէք աղաճլարըն թէփէսինտէ եափար , կեահ տա տէնիզ գըյըսընտա , պիր եիւքսէք սարպ գայատա , վէ եախօտ տաղլարտա եափար :

8. Եուվասընը աղաճտա եափարսա , իպթիտա խաչվարի օլարագ ուղուն չըպուգլար վէ աղաճ տալլարը տիւղէր + վէ սօնկրա՝ եաւրուլարա ըսըճագ վէ եու մչագ պիր եէր օլմագ իչիւն՝ իչինի գուրու օթ , չամ գօղաղը , վէ սալիր նէսնէլէր իլէ տէօշէր :

9. Գայալարտա եափարսա , ուֆագ չըպուգլարըն իւղէրինէ ուֆագ տալլար , քէսէք , եօսուն , վէ պէրտի գօյարագ պա՛ղը միւհլիֆլէրին տէտլյինէ կէօրէ էնի իքի արչըն գատար օլարագ՝ պիր , պիր պուչուգ արչըն եիւքսէքլիյինտէ եըղարլար :

Գարթալ՝ եուվանըն հէփսինի գափլամաղ ,

իլլա ալթընտաքի չէօփլէրին ուճլարընը՝ եռ-
վատան տիշարը արթմըչ օլարադ էօյլէ պրադըր :

10. Եռւվա պու թէրթիպ իւզրէ եափըլըպ
թէմամ օլտուղունտա , տիշի գարթալ եռմուր-
թալարընը եռմուրթլայըպ՝ դօլօգկայա օթու-
րուր : Օթուղ կիւնտէն եափուլար մէյտանէ
կէլիւր , վէ չօղա վարմաղտան տախի թիւլէ-
նիրէր :

11. Եափուլար ուչսափլէճէք դատար պէօ-
յիւտիւքտէն սօնկրա՝ եինէ քէնաի եռմչադ
եռվալարընտան այրըլմադ իսթէմէզլէր : Պէօ-
յիւք գուշլար իսէ , արթըգ պու թէնպէլլէրի
պէսլէմէմէյէ նիյէթ էտէր :

12. Լաքին անա գուշլար՝ եափուլար պիր
շէյ եէմէտիքճէ աճլարընտան էօլէճէյինի պիւ-
տիքլէրինտէն , էվվէլ ծնլարա ուչմադ վէ եէ-
յէճէք պուլմադ էօյրէտիրլէր :

13. Պու տա գօլայ պիր մասլահաթ տէյիւտիր :
Տէտիյիմ կիպի եափուլար՝ ըահաթ եէրլէրին-
տէն գըմըլտանմադ իսթէմէզլէր , ծնուն իչիւն
անալարը եռւվայը շու վէճհ իլէ սալլամաղա
պաշլար :

14. Եռւվանըն տիպինտէքի՝ ուճու տիշարը
չըգմըչ օլան չըպուղուն իւզէրինէ օթուրուր ,
վէ էվվէլ պիր ետնտան , սօնկրա տախի օլպիր
եանտան պիւթիւն գուվվէթի իլէ եռւվայը սիւ-
քէր :

15. Պունտան՝ եավրուլարն ըհաթը գաչարագ՝ պիր 'աղիմ շամաթա եափմաղա պաշլարլար : Անալարը՝ պու եօլ իլէ հէփիսինի հարէքէթէ կէթիրտիյինտէ , արթըգ եուվայը սալլամագտան ֆէրաղաթ կէլիր :

16. Ամմա պու եավրուլար՝ հէման օլ չօճուգլարա պէնղէրլէր քի , անալարը սապահլայըն քէնաիլէրի ույարտըղընտա , կէօղլէրինի աչըպ սէս աախի վէրիլլէր , լաքին ծնլարը գալտըրմագտան պրագըպ կիթտիյինտէ՝ ույուշուգ վէ թէնպէլ եինէ օլպիր եանլարընա տէծնիւպ թէքրար ույուրլար :

17. Անա գարթալ պունու փէք 'ալա պիլիր, ծնուն իչիւն եուվայը սիլքտիյինտէ թէքրար եէրլէչիպ ըհաթլանմասընլար տէյիւ՝ եանլարընա չըղըպ այագլարընը եուվանըն իւղէրինէ գօր , վէ գանատլարընը չարփարագ՝ պիր 'աղիմ շամաթա էտէր :

18. Պու հալ՝ եավրուլարը տահա զիյատէ ալթ իւսթ էտէրէք՝ էնճամ հէփիսի տէ եուվատան տըշարը տէօքիւլիւլլէր : Շիմտի գանատլարընը իչլէթմէյէ պաշլարլար . լաքին ուչմաղա ալըշմըշ օլմատըղլարընտան պէօյիւք թէհլիքէյէ տիւչար օլուրլար :

19. Թէլաշէլի անալարը թէհլիքէլլէրինի անլար . վէ ծնլար ուչմաղա չապալանըր իքէն օգ կիպի էնիպ՝ պիրինին ալթընա գանատլարընը

կերէր , վե ալըպ չօգ եիւքսէյէ չըգարտրդ-
տան սօնկրա եինէ պրագըր :

20 . Շիմոի եավրու հավատա թագլա թագ-
լա տէօնէրէք էնմէյէ պաշար , վէ եինէ տնա-
սը էնիպ դանատլարընը կերէր , վէ քէնտի սըր-
թընա ալըպ սէլամէթէ չըգարըր :

21 . Տէրլէր քի , թա եավրուլարըն հէփիսի
տէ ուչմագ վէ քէնտի թաա'մլարընը արամագ
էօյրէնէնէտէք , անա գարթալ պու իշտէ տէ-
վամ էտէր :

Սիւալլար . 1 . Գարթալա Նի՞չիւն ալճը գուշ տէր-
լէր , 2 . Նէ՞ եէր , 3, 4 . Գանատլարը , կէօզլէրի , վէ
փէնչէսի հագգընտա Նէ՞ տէնիլմիշ տիր . 5 . Պա'զէն
գարթալ տահա Նէ՞ էտէր իմիշ , 6 . Գարթալար Նէ՞րոտէ
սաքին օլուրլար : 7 - 9 . Եուվալարընը Նէ՞րտէ , վէ
նա'սըլ եափարլար : 11 . Եավրու գարթալար' եու-
վալարընտան այրըմագ իսթէրլէ՞ր մի : 12—15 . Ա-
նա գարթալ Նէ՞ եափար , 16 . Եավրուլար Նէ՞յէ՞
պէնգէրլէր : 17 . Անա գարթալ օնլարը սիւքտիքսէն
սօնկրա Նէ՞ եափար : 19, 20 . Եավրուլար ուչմաղա
չապալանտըզլարընտա օ Նէ՞ եափար :

Տ Ե Ր Ս 30 .

Նամու'լիւմ	Նէհր	Սէլ	Սէյիրճի
Իթալիա	Իմտատ	Թալա'սըզ	Ջէմանի
Գահրաման	Գուտուրմուշ	Փաճճը	Բէնչպէր
Շէհր	Ջապիթ	Ֆամիլեա	Գէնար

ՆԱԾԱՆԻԽ ՔԱՀՐԱՄԱՆ

1. Իթալիա տա Վերոնա խմինտէ պիր շէհր պուլունուպ՝ Ատիճէ նէհրի օնուն իչինտէն կէ-
շէր : Գրշ մէվսիմինտէ սօղուգ շէտիս օլարադ
պու ըրմագ տօնտու : Վէ պունուն իւզէրինէ
տէ ղաֆիլ պիր ըլծագլըգ վէ եաղմուր օլուպ
տօն սէօքիւլէրէք՝ ըրմագ ճէօշտիւ :

2. Սույուն, վէ իւզէրինտէ կէլէն իրի պուգ
փարչալարնն գուվլէթի՝ էօնլէրինէ կէլէն
պիր թաշ քէօփրիւյէ չաթըպ՝ օնուն իքի ու-
ճունու ալսը կէօթիւրտիւ : Քէօփրիւնին պա-
գի գալան օրթա գըսմը՝ շիտտէթլէ կէլէն սէ-
լէ պիրազ տախի տայանըպ տուրտու :

3. Պու գալան գըսմտա, պիր քիւչիւք էվ
օլարադ օնտա քէօփրիւ փաճճըսը քէնտի ֆա-
միլեասը իլէթուրուր իտի : Պու թալասըգ
ֆամիլեատան կէլէն շամաթա վէ աման ֆէր-
եատլարը սէսինտէն, գըյըյա պիր 'ազիմ գա-
լապալըգ պիրիքտի իսէ տէ, իչլէրինտէն իմ-
տատա պիր ճէսարէթ էտէն պուլունմատը :

4. Շէօյլէ պէօյլէ տէյէնէտէք քէօփրիւնին
պիր գըսմը, վէ անտէն ախէր պիր գըսմը տա-
խի պէլ վէրտի, վէ հէր քէսին կէօղիւ գալա-
ննա տիքիլիպ օնուն տա հէման երգըլմագ իւզ-
րէ պուլունտուղունու վէօրիւյօրլար իտի :

5. Պու արատա պիր աթըր զապիթ գալա-

պալըղը եարըպ կէլտի , վէ էլինտէ պիր քէսէ
ալթուն թութարագ՝ Բիմքի փաճճըյը վէ սէ-
ֆիլ ֆամիրեասընը պու պէլատան դուրթարըր-
սա , պունու ծնա վէրէճէյիմ՝ տէյիւ եիւքսէք
սէս իլէ նիտա էյլէտի :

6. Լաքին պու իշտէ , եանի իմտատա կիթ-
մէքտէ , 'էօմրէ պէօյիւք մուխաթարա կէօրիւն-
տիւյիւնտէն հիչ քիմսէ եէրինտէն դըմրլտան-
մատը : Էնճամ , քէնտինտէ պէօյլէ պիր 'ալի-
ճէնապ եիյիթլիք պուլունաճաղը քիմսէնին 'ադ-
լընտան կէչմէյէն պայաղը պիր ըէնչպէր՝ գա-
լապալըղը եարըպ դըյըյա տօղրու սէյիրթտի :

7. Հէման ճանընը կէօղիւնէ ալըպ գայըղա
սըչրատը , վէ գավի պիր եիւրէք իլէ՝ գու-
տուրմուշ ըրմաղըն սէլլէրի վէ պուզլարը արա-
սընտան կէչէրէք քէօփրիւնիւն գալան քէմէրի-
նէ եանաշտը : Քէօփրիւտէքի զավալըլար չար
չափուգ երգընթըլարտան թըրմանարագ գա-
յըղա էնտիլէր , վէ սաղ սէլիմ քէնարա չըգա-
րըլտըլար :

8. Պունլար հէման դըյըյա չըգար չըգմազ ,
սէլին էօնիւնտէն քէօփրիւնիւն պագիսի տա-
խի պէլ վէրտի , վէ հէր շէյ սույա զարգ օլտու :

Սէյիրճիլէրին ալգըչը հավայը ինլէթտի , վէ
պիւթիւն գալապալըգ պու գահրամանը՝ Եա-
շա՝ սէտալէրի իլէ սէլամլատըլար :

9. Զապիթ՝ վա՛տ էթալիյի իւճրէթի սուն-

տու , Քաղաթ պու ատէմ եիւզ չէվիրիպ գա-
պուլ էթմէքտէն իմթինա՝ էտէրէք՝ կէրէք զա-
պիթի , կէրէք հէփ էթրաֆընտա օլանլարը հայ-
րէթէ տալտըրտը :

10. « Պէն 'էօմրիւմիւ փարա սէվտասընա
թէհլիքէյէ սալմատըմ : Պու պախլթսըզ ֆամիլ-
եանըն իսէ , էլինտէ հիչ պիը շէյի դալմատը ,
պանա վէրմէյէ նիյէթ էթտիյինի պունլարա
վէր * տէյիպ սալուշտու կիթտի , վէ գալապա-
լըղա գարըշտը : Օլ նամա՛լիւմ գահրիմանըն
քիմ օլտուղու պիլինմէտի իսէ տէ , իճրա էթ-
տիյի մասլահաթ ասլա ունուտուլմայաճագ տըր :

Սէ-ալլը : 1. Ատիճէ նէհրի նէ՛րէտէ տիր : 2. Իւ-
գէրինտէ նէ՛ ճինս պիր քէօփրիւ վար իտի : 2. Բէօփ-
րիւնիւն պաշընա նէ՛ կէլտի : 3. Բէօփրիւնիւն օր-
թասընտա նէ՛ վար իտի : 3. Զապիթ քիմէ՛ պիր քէ-
սէ ալթուն վա՛տ էթտի : 6,7. Պիր ըէնչպէր նէ՛ եափ-
տը : 8. Օնլար քէնարա վարըր վարմազ նէ՛ օլտու :
10. Զապիթ փարայը սունտուղունտա պու ատէմ
նէ՛ տէտի : Պու ատէմտէ կէօրիւնէն 'ալա թապի՛աթ
նէ՛ իտի :

Տ Ե Ր Ս 51.

Սիւրիւ	Մէգըլուր	Դուլիալա	Սիւնպիւլ
Ուլու	Իգհար	Բաիհա	Քեաաէ
Նէֆէս	Մուգայյէտ	Միւգէյյէն	Միւքէլէֆ
Սարպ	Թըֆլ	Շատրապան	Պէրրագ

ԳԱՆԱ՝ԱԹ

1. Միքայէլ նամ պիր կէնճ չօպան՝ տաղլար արասընտա քէնտի սիւրիւսիւնիւ կիւտէր իքէն պիր կիւն դոյունլարընտան պիրի եօլտան սա-
փըպ՝ պիր սըգ. օրմանա գաչտը , վէ քէնտիսի
օնու թուլթմագ իչիւն արտընա տիւչիւպ
կիթտի իսէ , օրատա պիր պէօյիւրթլէնին ալ-
թընտա եաթմըչ պիր ատէմ կէօրտիւ : Պու
քիմնէ զայէթ եօրուլմուչ օլարագ նէֆէսի տա-
խի փէք կիւճ ալըպ վէրիյօր իտի , վէ չօպանը
կէօրիւնճէ օնա տէօնիւպ՝

2. « Ամա՛ն , չօպան , պէն աճլըգ վէ սուսուգ-
լուգտան էօլիւյօրում . տիւն պու սարպ եէր-
լէրէ ավա չըգտըմ , վէ եօլումու զայպ էտէրէք՝
կէճէյի օրմանլարտա կէչիւտիմ , վէ իշթէ շիմ-
տի աճլըղըմտան էօլիւյօրում , տէտի :

3. Միքայէլ սէփէթինտէն թաղէ էքմէք վէ
փէյնիւր չըգարտը , վէ օնա վէրիպ՝ « Արտըմճա
կէլ տէ , սէնի տիպինտէն սօղուգ սու գայնայան
ուլու պիր աղաճ եանընա կէօթիւրէյիմ » , տէտի :

4. Ավճը եէյինճէ քէնտինէ ճան կէլիպ կէօգ-
լէրի աչըլտը , վէ Միքայէլին փէչինէ տիւչիւպ
կիթտի , վէ օլ՝ հէր իչքիտէն լէղիզ օլան թաթ-
լը սուտան իչտիքտէն սօնկրա , մէգքիւր չօպան
օրմանլար արասընտան քէնտինի չըգարըպ՝ եօ-
լունու կէօսթէրտի :

5. Ավճը այրելը իբէն Միքայէլէ՝ « Էյ 'ալի ճէնապ կէնճ , սէն պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն . էյէր պիր սա'աթ տահա օ փէրուշան հալտէ գալաճագ օլսա իտիմ , էլպէթթէ էօլիւր իտիմ , Սանա մէմնունիյէթիմի իզհար էթմէք իսթէրիմ , պիլէմճէ շէհրէ կէլ , պէն պիր զէնկին քիմսէ իմ , սանա էվլատըմ կիպի մուգայյէտ օլուրում » տէտի :

6. Թըֆիլ չօպան ճէվապ վէրիպ՝ « Խայըր , սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ . փէտէրիմ վէ վալիտէմ վար , քի օնլար ֆագիր իսէլէրտէ , պէն քէնտիլէրի չօգ սէվէրիմ , վէ սէն փատիշահ պիլէ օլսան սէնին իչիւն օնլարը թէրք էթմէք իսթէմէմ » :

7. Ավճը՝ « Լաքին սէն պուրատա իւսթիւ սաման իլէ էօրթիւլիւ փէք էտնա պիր գուլիպատա օթուրոյօրսուն . պէն իսէ շէհրտէ մէրմէրլէր վէ ա'մուտլար իլէ միւզէյյէն պիր սարայտա օթուրում . պիլէմճէ կէլ , սանա պիլլօր քեսսէլէրտէն սու իչիւրիւրիմ , վէ կիւմիւշ գապլարտան՝ կէօրմէտիյին 'ալա վէ լէզիլ թաամլար եէտիրիւրիմ » , տէտի :

8. Զօպան՝ « Պիզիմ էվիմիզ զանն էթտիյին գատուր էտնա աէյիլ տիր . օնտա մէրմէրլէր ա'մուտլար եօգ իսէտէ , մէյվէտար աղաճլար , վէ իւզիւմլէր իլէ եիւքիւ եէշիլ ասամլար իլէ իհաթա օլունմուշտուր . եագընսաքի փունար-

տան ավրումուղա ագան պէրրագ սուտան իշէ-
րիզ, էմէյիմիզ իլէ պիղէ քիֆայէթ էտէն պա-
յաղը պիր թա'ամ պուլուրուզ, Վագը'ա էվի-
միզտէ պիլլօր, կիւմիւշ վէ մէրմէր հօգտուր,
վէ լաքին չիշէյիմիզ չօգ տուր», տէյիւ ճէվապ
վէրտի :

9. Ավճը՝ « Պէլի, օղլում, չէհիրտէ տախի ա-
ղաճլար վէ չիշէք վար տըր . պէնիմ պիր պէօյ-
իւք պաղչէմ վար, վէ իշինտէ հէր չէշիտ ա-
ղաճլար վէ չիշէքլէր մէվճուտաուր : Հէմ պաղ-
չէնին օրթասընտա միալինի կէօրմէտլեյին պիր
շատրավան տախի վար տըր քի, ծնտան սու՝
տալ տալ հավայա ֆըշգըրըպ քէօփիւրէրէք է-
նէր, վէ տիպինտէքի մէրմէր հավուղա տէօ-
քիւլիւր », տէտի :

10. Կէնճ Զօպան՝ « Պիզ քէնտի օրմանլարը-
մըզտա սա'ատէթլու իզ. օրմանլարըմըզըն քէօլ-
կէսի սիզին աղաճլար իլէ միւզէյյէն պաղչէ-
նիզտէն կէրի գալմազ. չայըր վէ չիմէնլէրիմիզ՝
պին պիր րէնքտէն վէ րաիհատան՝ չիշէքլէր իլէ
սօլու տուրլար. գուլիպալարըմըզըն էթրաֆը՝
չիշէքլէր, մէսէլա՝ կիւլլէր, մէնէֆշէլէր, զանպագ-
լար, սիւնպիւլլէր մէքեանը օլմուշտուր : Պիզլիմ
տէրէլէրիմիզին սույու վէ փունարլարըմըզ՝ սի-
զին շատրավանլարտան գալըմը սանըրսըն .
պա'զըլարը գայալար արասընտան խըզ իլէ է-
նիպ շամաթա իլէ տէօքիւլիւրլէր, վէ պա'զը-

լարը իսէ սարպ գայալարըն քէնարընտա չա-
ղըլթը իլէ քէօփիւրէրէք էնէրլէր, վէ չիչէքլի
չիմէնլէր իւզէրինաէն սափուշուպ կիտէրլէր .
ահ, պէն պունլարտան սյըրլամամ, տէտի :

11. Ասըլ զատէ ալճը՝ Էլվլատըմ, նէյի ըէտա
էթտիյինի թանըմայօրսուն . շէհիրտէ միւքէլ-
լէֆ մէքթէպլէր, վէ մէտրէսէլէր վար, օնլար-
տա սանա հէր շէչիտ 'իլմի էօյրէթտիըրիմ:
էօյլէ կիւզէլ թէաթրօլար վար քի, ուսթա մու-
սիգարլար քէնտի տիլքիւշա ահէնքլէրի իլէ սէ-
նի հէյրան էտէրլէր, տէտի :

12. Հալինտէն շաքիր օլան կէնճ ճէվապ վէ-
րիպ տէտի քի . Խայըր, սէնինլէ շէհրէ կիթ-
մէմ. պանա ֆայիտէլի վէ լաղըմ օլանը՝ պէն
քէօյ մէքթէպիմիզտէ տախի էօյրէնէ պիլիլիմ:
Օրատա՝ պանա հէր շէյտէն զիյատէ Ալլահը
սէվմէք, անա պապամա իթա'աթ վէ մուհապ-
պէթ կէօսթէրմէք, վէ օնլարըն ֆազիլէթինէ
ույմադ կէրէք օլտուղումու թա'լիմ էտէրլէր,
վէ պունտան զիյատէ պիր շէյ էօյրէնմէք իս-
թէմէմ: Աճէպա սիզին մուսիգարլարըն սէտա-
սը՝ պիզիմ պիւլպիւլլէրին քինտէն 'ալա օլապի-
լիրմի: Պիզիմտէ շէնլիք կիւնլէրիմիզ վար տըր .
Կիրակի կիւնլէրի խըսըմ ու ագրապա պիլիլիյէ
կէլտիյիմիզտէ, պիր գաչ սըգ աղաճըն քէօլկէ-
սի ալթընտա, պէրրադ սու ազընթըսը եանըն-
տա, եումշադ չիմէն իւսթիւնտէ օթուրու-

րուզ : դրզ գարընտաշըմ իլահի սէօյլէր , պէն տէ գավալըմ իլէ ծնա եօլտաշ օլուրում . սէսիմիզ գարշը տէրէլէրտէն խօշ եանդօլար իլէ պիզէ կէրի տէօնէր , փէտէր վէ մատէրիմիզ իսէ՝ սէսիմիզէ մաիլ օլուպ պիզի տէնկլէրլէր , վէ կէօքլէրէ պին թէշէքքիւր 'արզ էտէրլէր : Խայրը , սէնինլէ շէհրէ կիթմէմ , տէտի :

13. Օլտէմ ավճը պունու շէհրէ կէօթիւրէմէյէճէյինի 'ադլը քէսինճէ , « էօյլէ իսէ , մէմնունիյէթիմէ նիշան իչիւն սանա 'աճէպա նէ վէրսէմ ալըրսըն . պարի շու ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ տօլու քէսէյի ալ » , տէտի :

14. Լաթիֆ վէ 'ալիմ չօպան՝ « Փարայը նէ եափսճաղըմ . ֆագիրիզ , ամմա պիր շէյէ իհթիյաճըմըզ եօգ տուր . պու ագշէյի ալտըղըմ հարտէ սանա էյլէտիյիմ ճիւզի խըղմէթ իլէ թըրամբա էթմիշ օլաճաղըմ . պունու իսէ էտէմէմ , չիւնքի ատէմ միւհթաճլարա եարտըմ էթմէյէ , վէ ծնու տա պիր մէնֆա'աթ իւմիտի օլմայարագ էթմէյէ տաիմա պօրճլու օլտուղունու՝ վալիտէմ պանա նասիհաթ վէրմիշ տիր » տէտի :

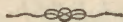
15. Չարէսի տիւքէնմիշ ալճը՝ « Եա սանա նէ վէրէյիմ , էյ ֆաղիլէթլու չօպան . պէնտէն մութլագ պիր շէյ ալմալըսըն , եօգ իսէ կէօնիւմիւ գըրարսըն » , տէտի :

16. Չօպան՝ « Փէք էյի , էօյլէ իսէ շու եանընտան ասըլը չիշէյի պանա վէր . զալիպա իւ-

զէրինտէ ճէյրան դովալայան քէօփէքլէր րէսմ
օլունմուշ տուր , աէտի :

17. Ավճը տախի քէմալի մէմնունիյէթլէ շի-
շէյի չըգարըպ թէսլիմ էթտի իսէ, չօպան սէ-
վինճինտէն քէնտի գօյունլարը կիպի սէքիպ
սըչըայարագ սիւրիւսիւնիւն եանընա կիթտի :

Սեւալար : 1. Միքայէլ քլիմ իտի : 2-4. Պիր ավճըյա
նէ՞ էյլիք էյլէտի : 5. Պունա պէտէլ ավճը քէնտինէ
նէ՞ թէքլիֆ էյլէտի : 6. Միքայէլ գապուլ էթտի մի
7. Ավճը տահա նէ՞ կիւզէլ շէյլէր սէյլէտի : 8. Մի-
քայէլ պունա՞ նէ տէտի : 9. Ավճը զէնկի՞ն պիր ա-
տէմ մի իտի : 10. Միքայէլէ հա՞նկըսը տահա կիւզէլ
իտի : 11. Ավճընըն սօն թէքլիֆի նէ՞ իտի : 12. Զօ-
պան կիթմէյէ րազը օլտո՞ւմու : 14. Միքայէլ փարա-
յը նի՞շիւն ալմատը : 15 , 16. Եա նէ՞ ալտը :

Տ Ե Ր Ս 52.

Մէգքիւրէ	Թէրպիյէ	Ճիւզիճէ	Քեամիլէն
Միսիլու	Մէյլսանէ	Զապլթիյէ	Տէհէթլի
Սիյանէթ	Անինտէ	Միւսաֆիր	Իրթիքեապ
Զիյարէթ	Հէվալէ	Նապէտիտ	Միւսթահագգ

ՇԷՅԹԱՆԼԸԳ

1. Լէհին քիւշիւք շէհիրլէրինտէն պիրինտէ ,
ֆագիր գարընըն պիրի իւք տօղուշ օլլունու
տիւնեայա կէթիրմիշ օլմաղըն , ճնու հատտէն

աչըրը սէվէր իտի : Թայէ հէր սապաս կէլիպ մէզքիւրէնին քիւչիւք չօճուղունա կէօսթէր-տիյի այդըրը սիյանէթլէրի սէյր էտէր իտի :

2. Պիր կիւն պու միսիլու զիյարէթ վադ-թընտա , գարը թապի'ի պոշպօղաղլըլը իլէ թայէյէ պէյան էտէր քի , օղլու պիր դաչ եաչ տահա պէօյիւրսէ , ծնա Վիէննաստան կիւզէլ էսվապ , պիր ալթուն զինճիր , վէ տահա չօգ շէյլէր կէթիրթտիրէճէք տիր :

3. Թայէ՝ «Փէք էյի , լաքին պու շէյլէր իչիւն պիր դաչ եիւզ ֆիօրին լաղըմ տրը . սէն պու գատար փարայը նէրէտէն պուլաճագսըն» տէր :

4. Չօճուղուն անասը ճէվապ վէրիպ՝ «Փարա հալա հաղրը տրը . իլք տօղսւշ օղլումուն էս-վապ ու թէրպիյէսինէ խարճ էթմէք իչիւն չօգ վադըթտան պէրու չօգ էսիրկէյէրէք 400 ֆիօ-րին պիրիքտիրտիմ» տէր , վէ սէօհպէթ պէօյլէ խիթամ պուլըր :

5. Ֆէրտաուր ախչամ՝ գարընըն գօճասը մէյխանէտէ եէնի տօղմուշ չօճուղուն հայաթը-նա գատէհլէր սիւզէր , վէ գարը էվտէ մա'սում իլէ պէրապէր եալընըզ իքէն՝ ափանսըզ օտա-նըն գափուսու աչըլըր , վէ իչէրի գարա վէ փարլագ կէօղլիւ , իքի պույնուղլու վէ ուղուն գույրուղլու պիր շէյթան կիրէր :

6. Գարը պունու կէօրիւնճէ զիյատէսի իլէ գօրգուպ քէնտինի շաչըրըր . լաքին շէյթան

եալաշճածըգ օնուն եաթաղընա եագլաշըպ՝
«Գօրգմա, սանա պիր զարար վերմէյէ կէլ-
մէտիմ, ֆագաթ սանա շունու պէյան էտէ-
րիմ. եա օղլունու, եա տա պուլունան փարա-
նը ալըպ կէօթիւրէճէյիմ. պունլարտան հանկը-
սընը կէօթիւրէճէյիմի սէնին դարարընա հէ-
վալէ էտէրիմ», տէր :

7. Գարը պու տէհշէթլի միւսաֆիրտէն թէզ
դուրթուլմագ իչիւն եանընտաքի մասանըն իւ-
ղէրինտէ օլան քիւլիւճէք անաթարը կէօսթէ-
րիւր. վէ դօրգուպ տիթրէյէրէք՝ «Շու անաթ-
թարը ալ, վէ տօլապը աշ, հէփ փարամ օնուն
իչինտէ տիր, տմնս չօճուղումա տօգունմա» տէր :

8. Շէյթան՝ ուսուլ իլէ փարալարը թօփլա-
յըպ՝ ճէպլինէ տթար, վէ տէր 'ագապ նապէ-
տիտ օլուր : Պիր գաշ սա'աթ սօնկրա չօճուղուն
պապասը քէյֆլի օլարագ էվէ տէօնէր, լաքին
զավալը դարընըն հալինի կէօրիւր քի, եարը
էօլմիւշ եաթագտա եաթայօր. սիւալ էտիպ
մասլահաթը անկլար, վէ սէյիրտիպ փափազը-
նա խապէր վէրիւր :

9. 'Ագըլը փափազ պու պիր ալտաարճը իչի
օլտուղունու անինտէ անլար, վէ ատէմ իլէ
պէրապէր խասթանըն էվինէ վարըպ Գօրգմա
տէյիւ թէսէլի վէրիւր. «վէ Փարանըպ օլտուղու-
նու քիմնէյէ խապէր վէրտի'ն մի» տէյիւ սիւալ
էտէր : Դարը ճէվապ վէրիւրքի, «Ասլա պիր քիմ-

սէյէ նազլ էթմիշ տէյէլիմ, ֆագաթ տիւն սապահ թայէյէ ճիւղիճէ անլաթտում: »

10. «Փէք էյի, տէր փափազ, էյէր թէնպիհիմի սըզը սաղլարսան, փարանըզ սիզէ քեամիլէն կէրի տէօնէր. եարըն սապահլայըն թայէ թէք-րար եանընա կէլտիքտէ օնա՝ պու ախշամքի վուգու՝աթը նազլ էյլէ, պմմս օնա՝ պունու տա տէ. «Պէն շէյթանը ալտաթտում, փարամ պին ֆիօրին իտի, լսքին օնա՝ տէօրթ եիւզ ֆիօրին վէրտիմ, պագիսի սանտըղըմսա տըր » :

11. Ֆէրտասը սապահ փափաղըն էմրի իճրա օլտու. վէ ախշամ վագթընտա փափազ իքի զապթիյէ ալըպ՝ գարընըն էվինէ կէլաի, վէ օտանըն պիր քէօշէսինտէ փէրտէ արտընտա սազլանտը :

12. Կէճէնին գարանլըղը հէր թարաֆը թէք-միլէն պաստըղընտա, օտանըն գափուսու եինէ աչըլտը, վէ շէյթան՝ տահա տէհշէթլի պիր հիյէթ կիյինմիշ օլարագ գուտուրղանլըգ իլէ իշէրի կիրտի. վէ գարըյա եազլաչըպ հիյպէթ-լի պիր սէս իլէ տէտի. «Պէնի ալտատըպ փա-րանըն անճագ պիր փայընը վէրտիյին էճիլտէն, շիմտի սահիհ պիւքի չօճուղունու ալըպ կէօ-թիւրէճէյիմ » :

13. Սէօզ աղղընտան չըգար չըգմազ փէրտէ աչըլըր, վէ պիզիմ գարա եիւզլիւ շէյթան՝ ար-տընտան քէնտի իւզէրինէ տիքիլմիշ իքի թիւ-

Ֆէնք կէօրիւր, օլ զէման փափազ իլէրի կէչիպ՝
 Մէլ'ուն, թէզ սէօյլէ, սէն քիմ սին. վէ սէնի
 պու իշէ գըլաղուզլայան քիմ տիր. զիրա սէնին
 շու շէյթանի հիյէթինին ալթընտա ղայրի շէյ
 տէյիլ, իլլա քի եարամազ վէ սօլանտըրըճը պիր
 քէսիճի սազլանմըշտըր» տէտի :

14. Պույնուզլու՝ շիմտիյէտէք պաշգասընա
 գօրգու վէ տէհշէթ վէրիրքէն, շիմտի պաշլա-
 յըպ քէնտիսի գօրգար, վէ պիւթիւն վիւճիւտիւ
 տիթրէր, վէ թայէնին գօճասը օլտուղունու,
 վէ պու էվտէ փարա օլտուղունու ծնտան անկ-
 լայըպ տա պու եօլա իրթիքեապ էթտիյինի ա-
 չըգ թագրիր էտէր :

15. Զապթիյէլէր օնու՝ շէյթանի էսվապլարը
 իլէ թութուպ սօգադլարտան սիւրիւքլէյէրէք
 մուհաքէմէյէ կէօթիւրիւրլէր, վէ օրստա սալթ
 խըրըղըղը իչիւն տէյիլ, իլլա պէօյլէ էտնա
 վէսիլէյէ իրթիքեապ էթտիյի իչիւն տախի,
 միւսթահադ գ օլան ճէզայը շէքէր :

Սէ-ալլար : 2. Պիր գարը չօճուղու իչիւն թայէսինէ
 նէ՞ տէտի : 3, 4. Թայէ գարըտան նէ՞ անկլամագ իս-
 թէտի : 5-8. Էրթէսի ախլամը նէ՞ վազը՝ օլտու : 8, 9.
 նէ՞ չարէ տիւշիւնտիւլէր : 10. Փափազ նէ՞ եօլ էօյ-
 րէթտի : 11-13. Էրթէսի ախլամ նէ՞ վազը՝ օլտու :
 14. Պու շէյթան քիմ իմիլ : 15. Քէնտինէ նէ՞ եափ-
 տըլար :

Տ Ե Ր Ս 53.

Էրքեան	Պէրապէր	Սիւալ	Իթթիֆագ
Թովմաս	Զուհուր	Շանագ	Նագլ
Դուսուր	Կէրչէք	Գապուլ	Մատտէ
Շալան	Զարար	Տուտագ	Հագգ

ՀԱՂԳԸ ՍԵՅԼԷ

1. Թովմաս ապա եալան սէօյլէմէզ իտի .
լաքին գուսուրսուզ տախի տէյիլ իտի , չիւնքի
պա՛ղէն խաթայա տիւշէր իտի : Ամմա էթտիյի
քէնտինէ սիւալ օլունտուգտա՝ հէման եանագ-
լարը գըվրըշըր , վէ տուտագլարը պիւրիւշիւր ,
վէ կէրչէյի օլտուղու կիպի սէօյլէր իտի :

2. Տահա սէքիզ եախօտ օն եաշընտա իքէն՝
զարարը շէյլէր էթմէյէ ալըշմըշ օլան ֆէնա օդ-
լանլար՝ Թովմասը պէրապէրլէրինճէ կէօթիւր-
մէզլէր իտի : Վէ չօգ քէրրէ օ կիթմէք իսթէ-
տիյինտէ պիլէ պրագմազլար իտիքի պէրապէր
կիթսին . չիւն տէրլէր իտի քի , էյէր կէօթիւր-
սէք , սիւալ էտէն ատէմէ հէր շէյի օլտուղու
կիպի նագլ էտէր :

3. Եինէ տէ Թուհաֆը շու քի , օյնար իքէն
արալարընտա պիր նիզա չըգտըղընտա՝ « Պու
մատտէյի Թովմաս քէստին » տէյիւ հէփիսի պիր-
տէն պիլ իթթիֆագ օնա կէլիւրլէր իտի :

4. Օ՝ հագգը սէօյլէյէն օլտուղունու ճիւմ-
լէսի պիլիւր իտի , վէ օնուն տէտիյինի գապուլ

էթմէյէն պիր օղլանըն նիյէթինի ֆէսատ սա-
յարլար իտի :

5. Պիր քէրքէ թովմաս՝ պիր տավա խուսու-
սունտա պիլտիյինի շահատէթ էթմէք իչին
մախսուսէն գատը հուզուրունա տա՛վէթ օլուն-
տու , վէ մահճուպանէ , հէմ աչըգ սէօղլէր իլէ
օլանը նազլ էյլէտի :

6. Օրատա օլան գատըլարտան պիրի՝ « Պու-
նուն վէրտիյի շէհատէթ էյիտիր , ամմա եաշը
քիւչիւք օլտուղու իչին՝ օ գատար մագպուլա
կէչէմէզ » տէտի :

7. Պիր ախէրի իսէ՝ թովմասը պիլտիյինտէն՝
« Պէօյիւք օլսուն քիւչիւք օլսուն , պունտան
էյի շահիտ օլամազ » տէտի : Պէօյլէճէ օ արա-
տա , հէփ ասէմլէրին էօնիւնտէ մէտհ օլունսու :

8. Թովմաս՝ պէօյիւյիւպ իսթիար օլտու , վէ
հէր քէս քէնտինի չօգ սէվէր իտի : Տայիմա
հազգը սէօյլէյէն պիր ատէմ իտի . վէ էօլտիւ-
յիւնտէ տախի նիչէլէրի եասընը չէքտիլէր :

Սխալար : 1. Թովմասըն հազգընտա նէ՞ տէնիլմիշ
տիր : 2. Ֆէնա օղլանլար պունուն՝ քէնտիլէր իլէ
պէրապէր պիր եէրէ կիթտիյինի իսթէրլէ՞րմի իտի ,
նի՞չին իսթէմէղլէր իտի : 3. Օղլանլար՝ արալա-
րընտա պիր նիզա՝ օլտուղունտա նէ՞ եաիարլար իտի :
4. Թովմասըն սէօղլիւնիւ գապուլ էթմէյէնի նէ՞ սա-
յարլար իտի : 5. Պիր տէֆ՝ա նէ՞րէյէ տա՛վէթ օլուն-
տու : 6. Օրատա օլանլարըն պիրի նէ՞ տէտի : 7. Գա-
տը նէ՞ տէտի : 8. Թովմասըն սօնու նի՞ճէ օլտու :

Տ Ե Ր Ս 51.

Միւթէտիլ	Միւթլազ	Րիւլայէթ	Պէնզէմէք
Մէթրուք	Միւսալլաթ	Մուխաթարա	Հիլէքեար
Պօրսուդ	Մարիֆէթ	Վօլթա	Մէքեան
Սապլդ	Քէյֆիէթ	Սիլմէք	Էօրտէք

ԹԻԼՔԻ ԻՆԻ

1. Միւթէտիլ սէմթին թիւքիլէրի չօք քէրրէ քէնտիլէրի իչիւն պիր ին եափմագ զահմէթին-տէն դաչարագ վարըպ՝ ախէր պիր հայւլանըն , — պօրսուդուն , եա թավչանըն մէթրուք պը-րադտըղը ինինէ սահիպ օլուլլար . էյէր ին պօրսուդ ինի իսէ , քէնտինէ . ոյար էյէր թավ-չան ինի իսէ , ծնու տա քէնտի սըղաճագ դա-տար կէնիչլէտէ պիլիր , չիւնքի եէր ալթընսա ինճէ ուզուն եէնի պիր տէլիք օյմագտան իսէ , հազըր պուլունան պիրազ քիւչիւճէյի կէնիչ-լէթմէք էլպէթթէ տահա գօլայ կէլիր :

2. Լաքին գութպ սէմթլէրինին թիւքիլէրի՝ ախէր հայւլանլարըն ինինէ մուսալլաթ օլմայա-րագ քէնտիլէրի իչիւն խայլըճա էմէք իլէ այըը-ճա ին եափարլար :

3. Պու հայւլան՝ ին եափմագ իչիւն միւնա-սիպ պիր մահալ արար . վէ գումալ պիր եէր պուլաուդունտա օրատա իչէ պաշլար . չիւնքի գումալ թօիրագ՝ կէրէք զաթը հալինտէ , վէ կէրէք տօն վաղթընտա փէք գաթը օլմատը-ղընտան էշմէսի գօլայ օլուր :

4. Այսպիսով ինչ թօփրաղը հէմ գաղըպ հէմ տիշարը չէքէքէք եէրին ալթընտա տէրինճէտէն՝ քէնտինին սըղաճաղը կէնիշլիքտէ ինճէ ուղուն պիր եօլ եափար , վէ սօն ուճու քէնտինին րահաթ էտէճէյի մէքեանը օլտուղունտան , օրայը պիր օտա կիպի տահա զիյատէ գաղար , վէ կէնիշլէնտիրի :

5. Լաքին տիշարտան պու օտայա , եախօտ պու օտատան տիշարյա կիրիպ չըգաճադ եօլ սալթ պիր տանէ օլմայըպ՝ իւշ տէօրթ տանէ օլուր . չէօյլէքի , պիրինտէն մուխաթարա սէզտիյնտէ օլ պիրինտէն կիրէր չըգար :

6. Թիւքինին եափուլարը օլտուղունտա ծնլարը քէնտինին պու տալիմ օթուրտուղու օտայա գօմաղ . իլլա ծնտան կէշիլիր ախէր պիր եէր հաղըրլար , վէ եափուլարըն հէփիսի տէ այըրճա պու իշ օտատա էյլէնիրէր :

7. Թիւքինին պու էնիք օտատընտա պէշ ալթըր եափուրսու օլուր . տըշ օտայա իսէ՝ չօգճա ծնլարըն եէյէճէյինի հաղըրլար : Ինինտէ պուլունան քէմիքէրտէն անկլաշըլտըղընա կէօրէ , թիւքի քէնտի եափուլարընա զըր սըչանը , թափշան , պալըգ , վէ էօրտէք ալլայըպ կէօթիւրիւր :

8. Թիւքինին զայէթ ուսթա վէ հիւքեար պիր հայվան օլմասը մա՝ լիւմիսէ տէ , հիւքաղըղընա պաշըրճա պիր սէպէպ տախի՝ ինսան օլմուշ օլտուղու քէյիկիյէթլէրտէն անկլաշըլմագտա տըր :

9. Նադլ օլունույօրքի, սապըդ ինսան եիւ-
զիւ կէօրմէմիշ օլան գուլթայ թիւքիլէրի՝ ֆազ
վէ տուզագ տահա նէ իտիլինի պիլմէտիլէրին-
տէն, ատէմլէր օ սէմթլէրէ իւք կիթտիլէրին-
տէ փէք գօլայ թու թուլուլար իմիշ, Ավճը
ֆագը գուրար իքէն կէլիւ սէյր էտէր, վէ
պիւր գաշ ատըմ կէրի չէքիլտիյի կիպի թիւքի
հէման կէլիւ տիւշէր իմիշ, — շէյլէքի իւշ
տէօրթ սա՛աթ զարֆընտա օն պէշ թիւքի թու-
թուլմասը օլմուշ տուր :

10. Լաքին օլ թարաֆլարա սօնկրատան կի-
տէնլէրին ըիվայէթինէ կէօրէ գուլթայ թիւքիլէ-
րի՝ թիւֆէնքտէն գուրթուլմանըն, վէ տուզա-
ղա տիւշմէյէրէք իշինտէքինի եէմէնին եօլու-
նու փէք ա՛լա էօյրէնմիշլէր. վէ պու՝ ա՛ճայիպ
տէյիլ տիր. չիւնքի օնլարըն պէյազ քիւրքիւ
չօգ փարա էթտիյինտէն փէշլէրինէ տիւշէն տէ
չօգ օլուր, վէ զավալը հայվան՝ հէր եէրին ալ-
թընտա պիւր տուզագ, հէր ավճընըն էլինտէ
պիւր թիւֆէք օլտուղունու՝ արգատաշլարընըն
պաշընա կէլէնտէն էյիճէ անկլամըշ օլտուղուն-
տան, նէ գօլայճա պաշընը ինինտէն չըգարա
պիլիւր, նէ տէ սագընմայարագ ազղընը պիւր շէ-
յէ ուզատըր :

11. Պունտան կէօրիւնիւյօրքի, հէր հանկը
հայվանըն փէշինէ չօգ տիւշիւլիւրսէ, օ տահա
զիյատէ ուսթալըդ վէ մա՛րիֆէթ էօյրէնիւր.

պուս սէպէպտէն եաշլը պալըզլար վօլթայա , վէ եաշլը սըչանըսր ֆազա դօլայ տիւշմէզլէր :

12. Եաշլը պիր թիւթիյի թութմագ՝ եա էլէ կէշիրմէք վէք միւշքիւլ պիր իշոիր , չիւնքի թիւթինին պիրիպիրինտէն իրագ չօդ սաղլանաճաք եէրի օլուր . պուստան մա'ատա , էյէր եէր օրմանըդ իսէ , չիւրիւք աղաճլարըն տէլիքլէրինտէ , վէ էյէր տաղի իսէ , գայալարըն գօվուգլարընտա կիզլէնիւր . էլ հասըլ , իւշ տէօրթ սա'աթլըդ տայիրէ իշինտէ պուլունան հէփ տէլիքլէրտէն մութլագ խապէրի օլուր :

13. Թիւթի տախի ախէր էթ եէյէն հայվանլար կիպի կիւնիւն չօդ վագթընը ինինտէ կէշիրէրէք՝ ալմնա կէճէլէյին չըգար . անա թիւթի օյնամագտան չօդ խօշլանան եավրուլարընը կէճէ իլէ տիշարը չըգարըպ քէնտիսի ծնլարա պաշ օլարագ՝ ծնլար իլէ օյնաշըր , լաքին ինին աղընտան չօդ իրագա կիտէմէզլէր : Եավրուլար քիւշիւքիւքլէրինտէ անալարընա եախօտ պէօյիւքլէրինէ հիշ պէնզէմէզլէր :

Սխալլար : 1. Հէր թիւթի ին եափաթ մը : 2. Հա'նկըլարը եափարլար : 3-6. Պու թիւթինին ինինի թա'րիֆ էյլէ : 7. Թիւթի պիր տէֆ'ատա դա'ջ եավրու կէթիրիւր , նէ՞ եէր : 8-10. Թիւթինին հիլէպաղըղընա պիր սէպէպ նէ՞ օլմուշ տուր : 11. Պու շէյ զայրի հայվանլարտա տա կէօրիւնիւյօրմու : 12. Թիւթի թութմասը նէտէ'ն կիւճ օլուր : 13. Թիւթի կէճէլէյին նէ՞ եափար :

Handwritten signature or mark.

ՖԻԶՐԻՍԹ

Սահիփ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ. 3

ԹԱՂԻՄԻ ԳՐԱԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Տէրս 1	Հայվանլարն զիննի.	5
Տէրս 2	'Ասէր օլմագ իսքէրմիսին	7
Տէրս 3	Եէնիլմիս օլան քէնրիւպէ.	9
Տէրս 4	Էսիր չօնուղուն իմանը	12
Տէրս 5	Զալըմ գարնաւար	14
Տէրս 6	Զալըմ գարնաւար հիփեյէսինին սէվամը	16
Տէրս 7	Քէօփիւնսէն չէֆ.	20
Տէրս 8	Պ. Վահանըն պաղչէսի	23
Տէրս 9	Երուանդ վէ Վահան.	26
Տէրս 10	Հայվանաթ	28
Տէրս 11	} Իփի քապի'աթ	34, 56
Տէրս 12		
Տէրս 13	Հասսէլէր	40
Տէրս 14	Զէման վէ քազսիմլէրի.	44
Տէրս 15	Քիւչիւֆ խասիմլէր	46
Տէրս 16	Եանգօ	48
Տէրս 17	Դանիէլ	51
Տէրս 18	Թէրպիյէ	55

Տէրս 19	ձիսմ	59
Տէրս 20	Հէփ ասէմլէրի սէվին	63
Տէրս 21	Ես պիզ ԸԷ Եսփմալբլզ	67
Տէրս 22	Հէր իշին պիր կիւնլիւիւ վար սր	71
Տէրս 23	Թէմիզլիփ	75
Տէրս 24	Հայվանլարն սանա'աբլար	80
	Քէմ մասիհաթ	86
Տէրս 25	{ Մէրսլիփ վէ գորգալլըզ	89, 91
Տէրս 26		
Տէրս 27	Էօյլւնէն չօնուլար	95
Տէրս 28	Եազմուր սանէլէրի	97
Տէրս 29	Արսլան	101
Տէրս 30	Արսլան հիփէայէսի	104
Տէրս 31	Եազմուր	107
Տէրս 32	Սօմրասա քէրպիյէսիզ հարէէթ	113
Տէրս 33	Էօրիւմնէփ պէօնէլէրի	117
Տէրս 34	{ Պիր փէսէ ալբուն	121, 125
Տէրս 35		
Տէրս 36	{ Ամէրիգալլարն 'ասէքլէրի	128, 132
Տէրս 37		
Տէրս 38	Գուրս վէ չօպանլար	135
Տէրս 39	Մայիս այրնսա Սօփի հանըմ իլէ գըզը Աննիկին չիմէնլէր արասընսա կէթ ու կիւզար	142
Տէրս 40	Քրիստոսուն մուհապէթի	152
Տէրս 41	'Ագրէպ	155
Տէրս 42	Պօռունս սիլէնմէյէնէփ մահալ	158
Տէրս 45	Տէօրք մէվսիմ	161

Տէրս 44 Մուգբազի նասիհաբլար	166
Տէրս 45 Սարը երլան	169
Տէրս 46 Պիր գուրեունուն նասիհաբր	171
Տէրս 47 Սըչան	174
Տէրս 48 Եուվա չօրպասը	178
Տէրս 49 Գարբալ	181
Տէրս 50 Նամա'լիւմ գահրաման	186
Տէրս 51 Գանա'աթ	189
Տէրս 52 Շէյքանլըգ	194
Տէրս 53 Հազգը սէօյլէ	199
Տէրս 54 Թիլփի ինի	201

1741.
1742.
1743.
1744.
1745.
1746.
1747.
1748.
1749.
1750.
1751.
1752.
1753.
1754.
1755.
1756.
1757.
1758.
1759.
1760.

